

Hble. Sr. Salvador Milà i Solsona

**Conseller de Medi Ambient i Habitatge
Generalitat de Catalunya**

Dr Roux, 80
08017-BARCELONA

En Damià Vernet i Barceló, president del **GEPEC**, Antoni Bara i Manyé, biòleg, i Xavier Jiménez i Llobera, biòleg, majors d'edat i amb DNI respectius núm. 39845157, 39678368 i 39869123, actuant en nom i representació del *Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes del Camp (GEPEC – Ecologistes de Catalunya)*, domiciliat al Carrer Vilar núm. 5, 2º, 2ª, de la ciutat de Reus, inscrit al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb el núm. 1.279 de la Secció 1a. del Registre de Tarragona, i,
Ramon Ferré i Sánchez, naturalista, amb DNI 39679913, actuant en nom i representació de la *Plataforma Salvem els Muntanyans*,
Hector Hernández i Socias, amb DNI 39719165, naturalista, actuant en nom i representació de l'*Associació Mediambiental la Sinia*,
Marc Robert i Jané, amb DNI 44006698, biòleg, actuant en nom i representació del *Grup Ecologista del Vendrell i Baix Penedès (GEVEN - Ecologistes de Catalunya)*,
Antoni Beneyto i Rosell, amb DNI 39698891, naturalista, actuant en nom i representació del *Institut Català per a la Conservació dels Rapinyaires (ICRA)*,
Josep Santesmas i Ollé, amb DNI 77779460, historiador, actuant en nom i representació del *Centre d'Estudis del Gaià*,
Jordi Blay i Boqué, amb DNI 39663545, geògraf adscrit a la Unitat de Geografia de la URV,
Llorenç Sáez i Goñalons, amb DNI 43046433, professor adscrit al Dptm.de Botànica de la Universitat Autònoma de Barcelona, en nom i representació del seu *Club Alpí Universitari*,
Joan Brulles i Moragues, amb DNI 77783109, geògraf naturalista,
Ferran Aguilar i Anton, amb DNI 39700118, naturalista,
Jose Antonio Latorre, amb DNI 39679188, naturalista,
i, Narcís Carulla i Gratacós, amb DNI 37711196, hidrogeòleg

EXPOSEN:

Que s'aprecien limitacions significatives en la proposta oficial dels espais a ser inclosos en la XARXA NATURA 2000, en concret pel que respecta als espais que entornen la Conca del riu Gaià i el litoral associat, considerats amb els títols de: "*Costes del Tarragonès*", "*Massís de Bonastre*", "*Embassament del Gaià*", "*El Montmell-Marmellar*", "*Sistema prelitoral central Saburella-Ancosa*", i codis respectius ES5140016-1, ES5140020-1, ES5140019-1, ES5140018-1 i ES5110015-1.

Que és una mancança principal la **falta de continuïtat** dels espais arreu de la conca en la proposta oficial de NATURA 2000 en qüestió, **desvirtuant-se** d'aquesta manera la conseqüent **funció de connector biològic** de la Conca del riu Gaià.

Que va ser **EL PROPI CONSELLER**, el juny de 2004, en visita a la zona de la desembocadura del riu Gaià i Tamarit, acompanyat del seu Delegat Territorial, Sr. Josep Lluís Pau, i varis càrrecs parlamentaris, Sra. Dolors Comas entre altres, els que ens van animar de presentar una **proposta de LIC “suficientment compacta” per a la globalitat de la Conca del Gaià**, entenent aquesta com un bon **connector biològic entre el litoral i l’interior de Catalunya**, i que caldrà llavors ser *conseqüents* amb la tasca realitzada –extensa *Proposta* elaborada participadament, i entregada en el seu moment acomplint amb el nostre compromís adquirit-, i assolir una *notable* proposta de XARXA NATURA 2000.

Que van **subscriure** l’esmentada *Proposta** d’incorporar la Conca del Gaià de forma **compacta** a la XARXA NATURA 2000 **19 entitats diferents**, que inclouen des de la Federació de caçadors fins a tots els grups ecologistes i excursionistes de la zona, passant pels centres d’estudi i entitats culturals, així com la pròpia Institució Catalana d’Història Natural, i la Unitat de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili:

GEPEC – Grup d’Estudis i Protecció dels Ecosistemes del Camp / Ecologistes de Catalunya

LA SÍNIA - Associació Mediambiental

GEVEN – Grup Ecologista del Vendrell i Baix Penedès / Ecologistes de Catalunya

DEPANA – Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural

SOTAVENT – Grup d’estudi i activitats subaquàtiques

COORDINADORA SALVEM EL GAIÀ

PLATAFORMA SALVEM EL PENEDÈS

UNITAT DE GEOGRAFIA – Universitat Rovira i Virgili

INSTITUCIÓ CATALANA D’HISTÒRIA NATURAL – Institut d’Estudis Catalans

CENTRE D’ESTUDIS D’ALTAFULLA

CENTRE D’ESTUDIS DEL GAIÀ de Vila-rodona

ASSOCIACIÓ CULTURAL BAIXA SEGARRA de Santa Coloma de Queralt

GUILLEM OLIVER - Cercle d’Estudis Històrics i Socials del Camp de Tarragona

ASSOCIACIÓ ORNITOLÒGICA BAIXA SEGARRA

ICRA – Institut Català per a la Conservació dels Rapinyaires

FEDERACIÓ CATALANA DE CAÇA - Representació Territorial de Tarragona

CENTRE EXCURSIONISTA QUERALT de Santa Coloma de Queralt

CENTRE EXCURSIONISTA DE TARRAGONA

ANIMA’T - Associació Cultural

*la qual proposta, “El riu Gaià i el litoral associat; Proposta de LIC per a la regió mediterrània.”
s’ajunta com a ANNEXES la seva memòria.

Que respecte el que es reclama en referència al seu terme municipal en concret, cal constatar que ja ens han **MANIFESTAT EXPRESSAMENT EL SEU INTERÈS I PREDISPOSICIÓ**, i que donen **SUPORT A AQUESTA INICIATIVA** d'ampliació i interconnexió de la XARXA NATURA 2000, que suara es planteja, els següents **consistoris municipals**:

AJUNTAMENT D'ALTAFULLA,

mitjançant compromís del Sr. Regidor d'Urbanisme i Medi Ambient

AJUNTAMENT DE LA RIERA DE GAIÀ,

mitjançant compromís del Sr. Regidor de Cultura i Medi Ambient

AJUNTAMENT DE EL CATLLAR,

mitjançant compromís del Sr. Regidor de Medi Ambient

AJUNTAMENT DE LA SECUITA,

mitjançant compromís del Sr. Regidor d'Urbanisme

-suport acordat específicament respecte la part de l'Argilaga del seu terme-

AJUNTAMENT DE VESPELLA DE GAIÀ,

mitjançant compromís del Sr. Regidor de Medi Ambient

-suport referit específicament a l'àmbit forestal-

AJUNTAMENT DE RENAU,

mitjançant acord del consell plenari

AJUNTAMENT DE VILABELLA,

mitjançant compromís del Sr. Regidor de Medi Ambient

AJUNTAMENT D'AIGUAMÚRCIA,

mitjançant compromís del Sr. Regidor d'Urbanisme

-suport referit a la part del seu terme situat a l'esquerra del riu,

la qual àrea resulta estratègica per a connectar els sectors del mig i de l'alt Gaià-

AJUNTAMENT DEL MONTMELL*,

mitjançant compromís de la Sra. alcaldesa i del Sr. Sr. Regidor de Medi Ambient

-suport referent específicament a l'àrea forestal de la Vall de Sant Marc/capçalera del barranc de Pedrafita, la qual resulta altament estratègica per a connectar els sectors del mig i de l'alt Gaià, i on es localitzen dues finques en custòdia del territori-

*I tenint coneixement que el propi Ajuntament farà alegacions

en pro d'incloure els esmentats sectors a la XARXA2000.

AJUNTAMENT DE SANT JAUME DELS DOMENYS,

amb interès i predisposició manifesta

AJUNTAMENT DE BISBAL DEL PENEDÈS,

amb interès i predisposició manifesta

Que en aquesta mateixa direcció cal fer palès que a la zona hem constatat un **BON NIVELL DE RECEPTIVITAT** entre la **pagesia**, els **propietaris forestals** i els **representants municipals**, i si més no, cap *animadversió* considerable.

Que **gran part de la Conca del riu Gaià**, bàsicament del mig i alt Gaià, així com altres espais annexos, com és el cas de la **zona del Pla de Santa Maria** i altres espais de la Serralada prelitoral, ja consten com a **IBA (M-141)**, i que també des de la SEO s'en reclama la coherent ampliació de les respectives ZEPA's.

Que en la zona situs entre la Serra del Montmell i la de Montagut, en l'actualitat ja consten **dues grans finques amb acord de CUSTÒDIA DEL TERRITORI** entre la propietat i el Grup Ecologista del Vendrell i Baix Penedès (GEVEN), i amb la cobertura de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya, amb els ***mateixos objectius conservacionistes dels seus hàbitats i espècies***. Són les finques anomenades ***les Torres de Selma i la Manlleva***, partides veïnes, amb un total de **270 ha** de superfície de **mosaic agro-forestal amb producció agrària ecològica**. A aquestes finques, cal afegir-hi la de ***la Massó***, de **200 ha més**, colindant amb les anteriors, i en la que la **propietat**, al igual que en les dues anteriors, està plenament **d'acord en poder formar part de la XARXA NATURA 2000; iniciativa tanmateix que compta amb el suport municipal**.

Que aquestes tres grans finques configuren una **connexió altament estratègica**, entre els espais del "Montmell-Marmellar" i el "Sistema prelitoral central Saburella-Ancosa", amb presència de molts dels hàbitats que s'especifiquen en el present document, i constituint una interessant zona de cacera de dues parelles d'àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*) situades respectivament en cadascuna de les finques en custòdia abans esmentades.

Cal dir que aquesta **zona del Mig Gaià**, globalment, resulta una **àrea estratègica** en quant la connectivitat biològica que aporta a la conca del riu, relligant i refermant el ***continuum biogeogràfic*** **entre les Serres del Montmell i Montagut-Formigosa**, i consolidant la consideració de tot l'àmbit com a una unitat compacte.

Que és encara una greu **mancança la falta de cabal mínim ecològic** o de manteniment aigües avall de la presa de El Catllar, i que per revertir aquesta **dramàtica situació** caldria seguir el **protocol descrit en la memòria** * ***"El riu Gaià i el litoral associat; Proposta de LIC per a la regió mediterrània"***.

Que ens **congratulem** de la recent incorporació de la zona del *Gorg de Creixell* al Pla d'Espais d'Interès Natural, de forma associada a la Platja de Torredembarra i Creixell, gestió impulsada per la seva Direcció General.

Que es constata com a excessiu el sòl urbanitzable ja en l'actualitat en el terme municipal de **Querol** (amb nou *Pla d'Ordenació Urbana Municipal* en curs), ocupant-se extensivament grans àrees forestals i barrancades d'interès, i amb una greu proliferació d'urbanitzacions disperses i significativament desocupades.

* veure annexes

i en general

CONSIDEREN:

Que enfront la praxis endegada fins l'actualitat de protegir sols illes inconnexes, és una ocasió inmillorable per a crear una **VERITABLE XARXA D'ESPAIS NATURALS PROTEGITS AMB GARANTIA DE FUTUR.**

Que la **Conca del riu Gaià** constitueix un extens territori fins el moment molt desprotegit, tot i que el seu **desconeixement i marginalitat**, fins ara, tanmateix l'hagi preservat. Malgrat tot, cal ja sentar unes bases prou sòlides que limiti **l'expansió de l'àrea metropolitana de Barcelona**, pel nord des de l'Anoia (conseqüència directa de la construcció relativament recent de l'eix transversal) i per l'est des del Baix Penedès (amb uns índexs realment espectaculars d'**ocupació del territori**), i, pel sud, des de Tarragona, amb la proliferació d'**urbanitzacions** a llevant d'aquesta ciutat, i amb conseqüències imprevisibles amb la construcció prevista de l'estació de l'**AVE** a la Secuita-Perafort.

Que és doncs necessitat urgent establir múltiples fórmules, prou sòlides i amb continuïtat de futur, que ordenin i limitin el creixement urbanístic:

-
- al O per l'expansió lligada al fenomen Perafort-AVE.
  - al SO per l'expansió a llevant de Tarragona.
  - al SE per l'expansió d'El Vendrell com a Àrea Metropolitana de Barcelona.
  - al N per l'expansió d'Igualada també com a Àrea Metropolitana de Barcelona.
-

Que cal actuar decididament i que protegir i preservar *globalment* aquest territori és sens dubte la millor garantia per a ordenar, cohesionar i connectar *sosteniblement* una gran àrea de la Catalunya central i litoral. Cal doncs preservar al màxim el sòl rústec, agrícola i forestal, situat en l'eix Sta.Coloma de Queralt-Tamarit: aquest és el **darrer connector, eficaç, possible i necessari, entre el Camp de Tarragona i l'altiplà central de Catalunya***.

*..del naixement a la seva desembocadura, frondosos alzinars, rouredes i màquies,
penya-segats i barrancs calcaris, rapinyaires mediterranis, el riu i torrents, alberedes,
estepes cerealistes i conreus tradicionals de secà amb marges i barraques de pedra seca,
ocells de camp obert, pinedes i aigüamolls litorals, les hortes...*

Som davant d'una **ocasió inmillorable**, per a preservar tot aquest patrimoni natural, per a perfilar d'una manera molt més coherent un espai natural més funcional i més adaptada a les necessitats ambientals i territorials. Aquest espai protegit hauria de transformar-se en el punt de partida del gran **PARC NATURAL DEL GAIÀ**; d'aquesta manera es podria gestionar adequadament el seu patrimoni, natural i antropològic, i es podria coordinar una millor planificació, amb un correcte desenvolupament de les infraestructures, una política adequada de promoció de marca agrícola i turística...

** la recuperació de la llúdriga (**Lutra lutra**), espontània en el temps, o bé la seva reintroducció, en podria ésser el millor testimoniatge.*

Que coherentment cal **incloure les àrees de campeig de l'àliga cuabarrada** (*Hieraaetus faxciatus*) per tal de protegir l'espècie eficaçment, i tanmateix preveure tal aspecte en els *plans especials del espais naturals protegits* i en el conseqüent *pla de recuperació* de l'espècie.

Que cal incloure no sol tots els ambients forestals i riberals, sinó també els agrícoles, ja que és en aquests darrers on es localitzen la majoria d'espècies protegides lligades als ambients oberts; **els conreus intersticials han d'ésser inclosos** en la Xarxa Natura 2000 per tal que els propis pagesos, i en el seu cas, els propietaris forestals, puguin rebre els corresponents ajuts agro-ambientals a una agricultura sostenible compatible i sinèrgica amb la conservació de l'entorn. Formar part de la Xarxa Natura 2000 incrementa significativament les possibilitats de futur de l'economia agrària, aquesta certament amenaçada.

Que no ens estem de reclamar la inclusió a la XARXA2000 de determinats espais els quals resulten realment fàcilment annexionables per simples motius administratius: per bé constitueixen ja actualment **zones verdes municipals** o que són **qualificades de no urbanitzables d'especial protecció**, zones amb **previsió de futur manifestat públicament de conservar** com a tals, **zones humides**, espais inclosos en el **Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner**, zones que pertanyen al **Domini Públic Marítim-Terrestre**, zones marines..., o bé que, pel context polític actual, resulta senzill de trobar-hi el precís consens territorial.

Identifiquem, apriori, amb aquest estatus:

- **La zona forestal i de penya-segats al nord del FFCC, situs al marge dret del riu del T.M.de Vilabella.**
- **L'albereda de Vilarodona, la del Pont d'Armentera...**
- **El morrot de la platja Savinosa-Cala Romana, de Tarragona.**
- **La pedrera romana del Mèdol, de Tarragona.**
- **Els boscos entorn del Pont del Diable, de Tarragona.**
- **L'entorn de l'ermita de Sant Antoni, d'Altafulla.**
- **El Roquer i la platja del Canyadell, a Torredembarra i Altafulla.**
- **La platja de la Paella i de Baix a Mar, a Torredembarra.**
- **Els aiguamolls del Pla de Santa Maria, contigus a la seva depuradora.**
- **L'aiguamoll de la Roca de Gaià, el cordó dunar de la platja d'Altafulla i la pròpia Roca de Gaià.**
- **El Baladzar del Gaià, situs entre Ardenya i Altafulla.**
- **Els Clots de la Barquera, a la Secuita.**
- **Les Madrigueres, al Vendrell.**
- **El Gorg, a Creixell.**
- **Tamarit - Puntade la Móra – riu Gaià, a Altafulla i Tarragona.**
- **La Torre dels Escipions nord – Mas Rabassa, a Tarragona.**
- **La Budellera, de Tarragona.**
- **Gran part de la Finca de Mas Enric, al Catllar i Tarragona.**
- **La platja Llarga, de Tarragona.**
- **El frontal marí...**

Que en la cartografia annexa hem exclòs de les unitats a protegir les àrees de sòl urbà o urbanitzable que hem pogut identificar a priori.

Que altres zones resulten lògicament més “ambiciosos” de protegir, sobretot en l'eix litoral, allí on s'aprecia una pressió urbanística més elevada, amb més fragmentació de l'espai, com és el cas del connector ecològic del *Torrent de Gibert*, i l'extens cordó forestal a llevant de Tarragona –entorn de Mas Sordé, Mas d'en Jové, Mas Rabassa, La Budallera...-, amb *intencions declarades públicament* de l'Ajuntament de Tarragona de transformar a urbanitzables en el nou Pla d'Ordenació Urbana Municipal, però que també són llavors les més necessàries i/o estratègiques d'incorporar a la XARXA NATURA 2000.

Que també són d'una **importància estratègica com a connectors biològics els camins ramaders**, mil lenaris, i cal inventariar i protegir, competència aquesta també del Departament de Medi Ambient; Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries (normativa bàsica), Llei 9/1995, de 27 de juliol (obliga a elaborar un inventari dels camins per a cada comarca), i Decret 166/1998, de 8 de juliol 8 (desenvolupa la llei).

..venien “carrerades” des de “La Marinada” -Salou, La Pineda...-, passant per Constantí cap a Pallaresos, Perafort, l'estret de Cabra del Camp..., i fins els Pirineus -Bagà, Pedraforca...-; que estaven interconnectats amb altres que anaven cap a Mas Enric, Mas Rabassa, Altafulla..., i d'aquí cap al nord...

Els camins ramaders són una prova palpable d'aquestes interconnexions biològiques, per exemple és sabut que les llibres seguien els mateixos recorreguts que els ramats, per la qual cosa han de ser considerats de tanta importància com els torrents, rierols o rius...

Que cal tenir ben present, com a valor afegit, determinats espais que mereixen una especial atenció en quant la connectivitat que desenvolupen:

- ↔ ***L'estret de Cabra del Camp,***
...entre el Bloc del Gaià i les Muntanyes de Prades
- ↔ ***El riu Gaià, el Torrent de les Pinatelles-Pedrafita i el Torrent del Còdol,***
...en el coll d'ampolla sota l'autopista AP-2, entre el Mig i l'Alt Gaià
- ↔ ***L'àrea de la Mola de Bonastre,***
...entre el Baix Gaià i el Baix Penedès
- ↔ ***El Coll de Santa Cristina,***
...entre el Mig Gaià, el Baix Gaià, i el Baix Penedès
- ↔ ***El Coll de Nulles i el Coll de Tapioles,***
...entre el Baix Gaià i el Baix Francolí
- ↔ ***La massa forestal de l'eix Secuita-AVE-Perafort-Castellot-Sant Salvador,***
...entre el Baix Gaià i el Baix Francolí
- ↔ ***El Torrent del Bogatell,***
...entre el Baix Gaià i el Baix Francolí
- ↔ ***La massa forestal a llevant de la ciutat de Tarragona,***
...entre el Baix Gaià i el Baix Francolí
- ↔ ***La pròpia llera seca del riu Gaià,***
...entre la presa del Catllar i la costa, en tot el Baix Gaià
- ↔ ***El Torrent de Gibert,***
... entre el litoral i l'interior del país, al Baix Gaià

Que valorem de gran importància la correcta difusió de la proposta XARXA NATURA 2000, i que en aquesta línia sempre trobarà el nostre esperit col·laborador.

Que la proposta territorial que suara plantegem és coherentment ajustada a la legislació vigent i a la realitat ambiental dels seus sistemes naturals.

Que la informació naturalística esgrimida, en gran part inèdita, és verídica, i ha estat aportada altruïstament per diversos tècnics especialistes coneixedors en profunditat del territori, la majoria dels quals figuren en la capçalera d'aquest escrit d'al·legacions.

Cal insistir en la **dramàtica situació de manca absoluta de cabal mínim ecològic** aigües avall de la presa de El Catllar, situació d'*hipoteca ambiental* a causa de l'empresa multinacional *REPSOL YPF*, **tot i els acords del PARLAMENT DE CATALUNYA i de la insistència reiterada del SÍNDIC DE GREUGES.**

i, dins del termini reglamentari presentem les següents

AL·LEGACIONS*:

*d'acord amb allò que preveu l'art. 84.2 de la LIRJAP i PAC modificada per la Llei 4/99 de 13 de gener

Cal especificar que -en un exercici de praxis realista- hem classificat els espais que suara proposem d'incorporar a la proposta oficial de XARXA NATURA 2000, amb dues categories en funció de la seva prioritat:

P	<i>àrees d'interès prioritari, les quals els signants del present escrit d'al·legacions considerem de forma irrenunciable.</i>
I	<i>altres àrees d'importància naturalística.</i>

Aquestes àrees **P**, prioritàries, de mínims, les hem tipificat en funció de ser:

- * Espais pels quals es compta amb el suport municipal i/o de la propietat
- * Espais ja catalogats en el recentment aprovat *Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner*.
- * Determinades àrees de la *xarxa hidrogràfica* i del *Domini Públic Marítim-Terrestre*
- * Zones humides
- * IBA's
- * Àrees amb representació significativa dels següents hàbitats:
baladrar, tamarigars, alocar, boscos de pinassa i praderies de *Posidonia*.
- * Àrees amb presència significativa de les espècies següents:
àliga cuabarrada, esparver cendrós, gaig blau, calàndria i terrerola.

G.- PEL QUE RESPECTA A L'ENTORN DEL RIU GAIÀ I LA SEVA XARXA FLUVIAL AFLUENT:

A vol d'ocell és quan es fa evident el valor especial d'aquest territori que estructura la Conca del **riu Gaià** i el seu entorn, privilegiat, i antuvi frontera de la *MARCA HISPÀNICA*: constitueix un element **clau** com a **connector biològic i paisatgístic** entre la Serralada Pre-litoral i el litoral; i, més enllà, segueix éssent **bio-geogràficament estratègic** per a la seva connexió fins la serralada Pirinenca, a través de la Segarra i el Solsonès.

---

*

*..la Conca del riu Gaià
esdevé actualment la darrera manera de poder connectar
tot el rosari de petits espais del litoral tarragoní i penedesenc
amb l'interior del país...*

*

G1(p).- Capçaleres de l'Alt Gaià: (veure també l'àmbit **A2**)

- ▶ curs del riu caracteritzat per trams de relativa pendent, gorgs i profundes raconades...
- ▶ interessants **omedes** i **salzedes de sarga i saulic -92A0-**
- ▶ tram recentment restaurat al naixement del mateix riu Gaià a **Santa Coloma de Queralt**, promocionats des del GEPEC d'acord amb el municipi.
- ▶ interessant fauna piscícola al Torrent de Biure, i també al de Comadevaques i el Gaià, encara per concretar
- ▶ trams fluvials conservats on nidifica la **merla d'aigua (*Cinclus cinclus*)**, el **blauet (*Alcedo atthis*)**...
- ▶ **turó (*Mustela putorius*)**
- ▶ **mussaranya d'aigua mediterrània (*Neomys anomalus*)**
-presència altament suposada-

*La darrera citació de **llúdriga (*Lutra lutra*)**
coneguda al Gaià
va ser **l'hivern del 1990**,
aigües avall de Santa Perpètua de Gaià
(Toni Bara & Joan Brulles)*

G2(p).- El riu Gaià des del Pont d'Armentera fins Vilardida

i els Torrents de Pedrafita, del Còdol i de Rubió...: (veure també l'àmbit **B1p**)

- ▶ trams fluvials ben conservats amb interessants i denses **albaredes -92A0-**, com les de **Montferri, Vilarodona o Santes Creus**, i la restaurada com a tal des del GEPEC d'acord amb el municipi, del **Pont d'Armentera** (passeig del *Gorg del Salt*), que en deu anys ja gaudeix d'una conformació arbòria d'alta diversitat i frondositat.
- ▶ **blauet (*Alcedo atthis*)** i altra fauna lligada als ambients aquàtics
- ▶ **turó (*Mustela putorius*)**
- ▶ **tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*)**
- ▶ **serp d'aigua (*Natrix natrix*)**
- ▶ **salamandra (*S. salamandra*)**

Cal dir que les totes alberedes esmentades **ja gaudeixen** d'algun tipus de **protecció** declarada

G3(p).- La zona compresa entre de Vilabella i Montferri-Vilardida:

- ▶ espai forestal al nord del FFCC, situs al marge dret del riu, conformat per **pinedes** de pi blanc, màquies i alzinars joves -9540, 5333 i 9340-, amb llargs penyassegats -8211-, alberedes -92A0-, jonqueres -6420-...
- ▶ **el lepidòpter *Euphydryas aurinia***
- ▶ **àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)** -territori cacera-
- ▶ **astor (*Accipiter gentilis*)**
- ▶ **esparver (*Accipiter nisus*)**
- ▶ **falcó mostatxut (*Falco subbuteo*)** –nidificació possible-
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)** –abundant-
- ▶ **mussol banyut (*Asio otus*)**
- ▶ **corb (*Corvus corax*)** –nidificació probable-
- ▶ **blauet (*Alcedo atthis*)**, ardeides i altra fauna lligada als ambients aquàtics
- ▶ **enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*)**
- ▶ **tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*)**
- ▶ **turó (*Mustela putorius*)** –presència altament suposada-

Cal recordar que aquest tram de riu, i les seves ribes, pertanyents al municipi de Vilabella, ja gaudeix **actualment** de figura de protecció urbanística municipal com a **“sòl forestal protegit”** i que es compta amb el **suport municipal** per incorporar l'espai a la XARXA NATURA 2000 explicitat a tal efecte.

G4(p).- El tram de riu entre el Catllar – Ardenya – la Riera de Gaià - Tamarit:

- ▶ tot i l'absència actual de cabal d'aigua circulant, cal incorporar aquest sector, per lògica previsió i per criteris evidents de connectivitat mínima a través de l'àmbit fluvial entre la presa del Catllar i la costa.
- ▶ per criteri de continuïtat biogeogràfica indisoluble
- ▶ persistència del **baladrar**
(*Rubus ulmifolii*-*Nerietum oleandri* =*Nerio-Tamaricetea*)
més septentrional d'Europa -92DO- (!)
- ▶ retalls d'albereda -92A0- amb alguns punts amb interessant presència testimonial d'oms (*Ulmus minor*) i amb alguns roures (*Quercus faginea*) esparços.
- ▶ jonqueres mediterrànies (*Molinio-Holoschoenion*) -6420-
- ▶ el lepidòpter ***Euphydryas aurinia***
- ▶ siboc (*Caprimulgus ruficollis*) –molt abundant-
- ▶ tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*)
- ▶ reineta (*Hyla meridionalis*) –amb densitats excepcionalment altes-
- ▶ gripau corredor (*Bufo calamita*) – important poblament a la reclosa de la Riera-
- ▶ vidriol (*Anguis fragilis*) –puntualment abundant-
- ▶ llebre (*Lepus europaeus*) –present però escassa-
- ▶ mostela (*Mustela nivalis*) –present però escassa-

Cal recordar que es disposa del **suport municipal** per incorporar l'espai a la XARXA NATURA 2000, explicat a tal efecte, dels Ajuntaments de El Catllar, la Riera i Altafulla.

CAL INCLoure, ÍNTEGRAMENT DES DEL SEU NAIxEMENT I AMB UNA AMPLITUT MÍNIMA SIGNIFICATIVA ECOLÒGICAMENT, TOTA LA XARXA DE TORRENTS I ALTRES CURSOS D'AIGUA AFLUENTS:

Torrent de Claret i Rasa de la Banyà

Rasa del Pont Xic

Torrent de l'Argila

Torrent i Riu de Boix, i Torrent d'en Gol

Riu de Sant Magí i Barranc de la Fou
que aporta aigua regularment en determinats trams.

Torrent de Biure, de Sant Miquel, de Falç, i Rases de Sant Genís i Guialmons
on s'hi localitza una rica fauna ictiològica,
aporta aigua regularment i resulta estratègic en quant a connectivitat.

Rasa de la Coma

Rasa de Ricreu

Torrent de Cal Selvet

Torrent del Voltor i Rasa del Quer

Torrent d'Esblada i la Fou del Cendra
que aporta aigua regularment.

Torrent Roig

Fondo de Cal Maçó

Torrent de Comadevaques o de Vallespinosa
que aporta aigua regularment i resulta estratègic en quant a connectivitat.

Torrent de Lloreda

Torrent de Rosic

Barranc dels Catets

Rasa del Pèndol

Rasa del Calbet

Torrent de Rupit, Barranc de Cal Palatí, Torrent de Collmagí i Rasa de Comaverd

Barranc de les Bruixes

Torrent del Gargantí

Torrent de Sales i Rasa de la Romenguera

Torrent de Rubió, la Guixera, del Miracle, Mas d'en Prat, de la Torreta, i de Bruell
que aporta aigua regularment i resulta estratègic en quant a connectivitat.

Torrent dels Ponts

Torrent dels Abellons

Torrent de Mas Serra

Torrents de les Pinatelles-Pedrafita i del Clot de Montmell
que aporta aigua regularment i resulta altament estratègic en quant a connectivitat,
per a poder garantir el pas per sota l'autopista AP-2.

Torrent del Còdol
que resulta altament estratègic en quant a connectivitat,
per a poder garantir el pas per sota l'autopista AP-2.

Torrents de Peralta i de Renau
amb vegetació riberal en constant regeneració,
i on cal fer constar que gran part del seu curs són terrenys propietat de Repsol,
d'inundabilitat associats a l'embassment de El Catllar, i que descartat ara ja aquest destí,
s'obre la possibilitat de preservar-lo adequadament com a *refugi de fauna salvatge...*

Barranc de Salomó i Torrent de Mas d'en Planes
amb determinats sectors on roman aigua permanent,
i que resulta estratègic en quant a connectivitat.

Torrent de Gibert
que resulta bàsic en quant a connectivitat entre el litoral i l'interior.

Torrent de l'Arguilera, i de Cal Setró
que resulta estratègic en quant a connectivitat.

Fondo de les Quatre Boques
que resulta estratègic en quant a connectivitat.

Torrent del Lleó
que resulta estratègic en quant a connectivitat.

Rasa de la Fonollosa i Rasa de la Guineu
vertebradores de la zona del Pla de Santa Maria.

***Riera de Marmellar, de Valldossera, Fondo de la Casa Gran, Rasa de Cal Pilot,
Torrent de Romanill, Fondo del Botaric, Torrent dels Canuts i de Sopera.***
que connecten de manera significativa l'Alt Camp amb el Penedès.

Torrent de Sant Marc.

...

A.- PEL QUE RESPECTA A LA REGIÓ DE L'ALT GAIÀ:

A1(p).- La zona compresa entre Cabra i el Pont d'Armentera:

- ▶ zona eminentment forestal de la Serra Voltorera i Barranc del Cogulló
-9540, 5333, 9340 i 8211-
- ▶ entorn agroforestal del Mas de la Mel, Rasa del Pèndol i Torrent de Rupit
- ▶ per criteri de continuïtat biogeogràfica i geològica indisoluble
- ▶ per criteris evidents de connectivitat de *l'estret de Cabra del Camp*,
entre el Bloc del Gaià i les Muntanyes de Prades
- ▶ zona estratègica de pas migratori d'aus planejadors,
coll d'ampolla per on circulen la major part de migrants aprofitant els vents de vesant
- ▶ ***àliga daurada (*Aquila chrysaetos*)*** -territori cacera-
- ▶ ***falcó pelegrí (*Falco peregrinus*)*** -territori cacera-
- ▶ ***àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)***
-territori cacera immediat a la zona de nidificació-

A2(p).- El sectors compresos entre els PEIN's de la Serra de Queralt i d'Ancosa: la petita àrea entorn del Turó d'Emperanius i Can Salvat, i la falca que penetra entorn de la Riera de les Colomines i de la Riera de Miralles:

- ▶ mosaic agro-forestal eminentment cerealístic amb ***pinedes*** d'interès
-9533, 9540 i 9340-
- ▶ per criteri de continuïtat biogeogràfica i geològica indisoluble
- ▶ per criteris evidents de connectivitat
- ▶ àrea d'alimentació de varis rapinyaires
i hàbitat potencial per a moltes espècies rarificades lligades als ambients oberts
- ▶ ***àliga daurada (*Aquila chrysaetos*)*** -zona nidificació pròxima-
- ▶ ***oreneta cua-rogenca (*Hirundo daurica*)***
- ▶ ***llebre (*Lepus europaeus*)***

---

*En aquests sectors ben segur hi habiten moltes altres espècies
les quals que no s'ha pogut confirmar la seva presència,
éssent espais estratègics per moltes d'elles en localitzar-se al bell mig de zones d'interès
ja recollides en la proposta oficial;
la seva incorporació doncs a la XARXA NATURA 2000
aportaria consistència ensembla operativitat de gestió*

A3(p&i).- El sector del Montclar, comprès entre Bellprat – Sant Gallard – Guialmons – les Piles – Biure – Montbrió de la Marca – Vallespinosa - Pontils:

p: l'àmbit eminentment forestal

i: l'àmbit agrícola, més al nord

- ▶ per criteri de continuïtat biogeogràfica i geològica del Bloc del Gaià
- ▶ interès geològic específic del Montclar i la Serra dels Clots –conglomerats..-
- ▶ mosaic agro-forestal eminentment cerealístic
- ▶ **pinedes de pi blanc, pinassa i pi roig, rouredes de roure de fulla petita, alzinars, penyassegats calcaris... -9240, 9340, 9540, 9533 i 8211-**
- ▶ interessants poblaments locals reductuals d'espècies altament rarificades en el context general de Catalunya, com:
agressó (*Ribes uva-crispa*), perelloner (*Pyrus spinosa*), pomera feréstec (*Pyrus malus*), evònim (*Euonymus europaeus*), grèvol (*Ilex aquifolium*), cirerer de bosc (*Prunus avium*)...
- ▶ presència constatada del **cèrvol volador (*Lucanus cervus*)**
- ▶ el **lepidòpter *Euphydryas aurinia***
- ▶ interessant **fauna piscícola** al Torrent de Biure, i també al de Comadevaques i el Gaià, encara per concretar
- ▶ **esparver cendrós (*Circus pygargus*)** en diferents àrees de sembrat –amb dades concretes i recents però indeterminades, havent-hi també molts altres sectors potencials-
- ▶ trams fluvials conservats on nidifica la **merla d'aigua (*Cinclus cinclus*)**, i on se suposa altament la presència de la **mussaranya d'aigua mediterrània (*Neomys anomalus*)**
- ▶ gran extensió d'hàbitats rupícoles on nidifica la **merla roquera (*Monticola saxatilis*)**
- ▶ **àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)**
-zona nidificació recent i potencial reocupació, i zona de dispersió de divagants-
- ▶ **àliga daurada (*Aquila chrysaetos*)**
-àrea nidificació eventual a Vallespinosa, i àrea de campeig tot el sector-
- ▶ **falcó pelegrí (*Falco peregrinus*)** –àrea nidificació i cacera-
- ▶ **àliga marcenca (*Circaetus gallicus*)** –vàries parelles-
- ▶ **astor (*Accipiter gentilis*)** –vàries parelles-
- ▶ **esparver (*Accipiter nisus*)** –vàries parelles-
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)** –abundant-
- ▶ **gaig blau (*Coracias garrulus*)** -vàries parelles-
- ▶ **calàndria (*Melanocorypha calandria*)** –sector nord oest agrícola-
- ▶ **terrerola (*Calandrella brachydactyla*)** –sector nord oest agrícola-
- ▶ **oreneta cua-rogenca (*Hirundo daurica*)** –diverses parelles-
- ▶ **escurçó ibèric (*Vipera latasti*)**
- ▶ **turó (*Mustela putorius*)**
- ▶ **llebre (*Lepus europaeus*)**

M.- PEL QUE RESPECTA A LA REGIÓ DEL MIG GAIÀ:

M1(p&i).- El sector comprès entre el Pla de Manlleu – Vall d'Infern– Valldossera – Serra de Ramonet– les Ordes – Selma – les Pobles - les Destres – l'Albà – Mas d'en Bosc – Vall i Serreta de Can Ferrer – la Serra del Montmell – Sant Marc – Aiguaviva:

p: zones forestals, riu, torrents i espais colaterals, i àrees amb suport del municipi i/o la propietat

i: les àrees eminentment agrícoles

- ▶ aquesta gran àrea, eminentment forestal, centrada en el T.M. d'Aiguamúrcia en la seva vesant esquerra del riu i en el de la Juncosa del Montmell, ocupa la part central de tot l'àmbit considerat, i globalment resulta un sector d'importància estratègica en quant la connectivitat biològica i paisatgística que aporta a la conca del riu, relligant i refermant el **continuum biogeogràfic entre les Serres del Montmell i de Montagut**, alhora consolidant la consideració de tot l'àmbit com a una unitat; contacta el Montmell-Marmellar amb Saburella-Ancosa per les Ordes i les Serres, al nord de Pontons. Així mateix, cal tenir ben present el valor estratègic del **Torrent de les Pinatelles-Pedrafita i el Torrent del Còdol** per garantir la connexió entre el Mig i l'Alt Gaià
- ▶ els sectors de tendència més submediterrània, fins i tot centreeuropea, es caracteritzen per un paisatge agro-forestal d'alt interès ecològic, amb: **alzinar amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*) -9340-** i alzinars amb roure d'avançada maduració i veritables ja **rouredes de roure valencià** (amb *Quercus faginea* i *Quercus cerrroides*) -9240-, rics amb espècies de submediterrànies com el grèvol (*Ilex aquifolium*), la moixera de pastor (*Sorbus torminalis*), l'auró blanc (*Acer campestre*), la blada (*Acer opalus*), l'auró negre (*Acer monspessulanum*), el boix (*Buxus sempervirens*), el lloretet (*Daphne laureola*), i la *Genista patens*, *Coronilla emerus*, o el lilà de terra (*Centranthus ruber*)... També són destacables la presència dels últims poblaments importants de **pinassa (*Pinus nigra sp. salzmannii*)** i **pi roig (*Pinus sylvestris*)** de la conca -9533- i alguns exemplars relictuals de **teixos (*Taxus baccata*)**, alguns amb port remarcable. Entre la **flora rupícola -8211-** hi destaquen espècies del *Saxifragion mediae* com *Erinus alpinus*, *Potentilla caulescens*, *Saxifraga fragilis*, *Campanula speciosa subsp. speciosa* o les endèmiques *Galium brockmannii* i *Knautia rupicola*.
- ▶ a l'entorn del Montmell hi conflueixen també les últimes penetracions cap l'interior de les **màquies de garric i margalló**, alguns sectors realment en **avançat estat de maduració (*Quercus-Lentiscetum*) -5210, 5333 i 9540-** i amb **remarcables exemplars i elvades densitats de *Juniperus oxycedrus*, *Juniperus phoenicea* i *Juniperus communis***, i amb altres espècies marcadament mediterrànies com les termòfiles i força més rares al nord *Anthyllis citisioides*, *Coronilla juncea* o *Viola arborescens*. Enmig d'aquestes comunitats apareixen grans extensions amb pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero Brachypodium*) -6220-, i extenses àrees amb **pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) -9540-**, i brolles i garrigues. Les cingleres i els afloraments rocosos -8211- acullen també espècies del *Asplenion petrarchae*, com l'endèmica *Linaria organifolia subsp. cadevallii*, el **poniol de roca (*Satureja fruticosa*)** o la falzia *Aplenium petrarchae*. Altres espècies de la flora destacables són el lletimó (*Dictamnus hispanicus*), la **tulipa (*Tulipa silvestris*)**, els **lliris (*Iris lutescens*)**... Als cursos d'aigua sorgeixen les **alberedes i salzedes -92A0-** i herbassars megafòrbics nitròfils i humits -6431-.
- ▶ ente els invertebrats, cal destacar el ric poblament de ropalòcers, on dues estacions de l'espai incloses al **CBMS (Pla de Seguiment de les Papallones Diurnes de Catalunya)** es situen entre les més riques i poblades d'arreu de Catalunya, arribant-se a comptabilitzar **prop d'un centenar d'espècies**, entre elles els endemismes *Polyommatus fulgens*, *Plebicula nivescens* i d'altres espècies destacables com els rars *Gegenes nostradamus*, *Satyrus actaea*, *Polyommatus ripartii*, *Maelageria daphnis* o *Euphydryas aurinia*. També cal destacar-hi un molusc fontinal endèmic, el *Bythinella alonsoae*.

- En quant al valor botànic de la conca alta-mitja del riu Gaià, cal remarcar que és certament interessant per constituir el límit septentrional de varis endemismes del sud de Catalunya o de plantes iberolevantines, com:

Galium brockmannii: Endemisme de Catalunya (Muntanyes catalaníques C i Montsec) que presenta excel·lents poblacions a les roques del massís del Montmell, ultrapassant els límits de l'espai. **Present en la zona de roques situada entre el Montmell i l'espai de Montagut.**

Hieracium laniferum: Endemisme Ibèric que presentala seva localitat més septentrional al massís del Montmell. Probablment, existeixi en la **zona de roques i penyals situada entre el Montmell i l'espai de Montagut.**

Kanütia rupicola: Endemisme del S de Catalunya (i N de Castelló) que assoleix la seva localitat més septentrional al massís del Montmell, en els penya-segats de la cara N del Montmell i l'Albà.

Leontodon crispus: Nomes hi ha 3 poblacions a Catalunya i a la Península ibèrica, una de les quals (cresta de la serra de Formigosa) pertany a la Conca del Gaià. Es tracta d'una planta amenaçada segos criteris UICN(2001).

- ▶ destaquen rapinyaires com una parella d'àliga daurada (*Aquila chrysaetos*), dues parelles d'àliga cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*) –àrea immediata a la zona de cria-, el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), l'àliga marcenca (*Circaetus gallicus*) –vàries parelles-, l'astor (*Accipiter gentilis*) –vàries parelles-, l'esparver (*Accipiter nisus*) –vàries parelles-, el duc (*Bubo bubo*) –molt abundant-, el mussol banyut (*Asio otus*) –vàries parelles-, i altres ocells com la merla cua-blanca (*Oenanthe leucura*), la merla roquera (*Monticola saxatalis*), el gaig blau (*Coracias garrulus*), el cucut reial (*Clamator glandarius*), el torlit (*Burhinus oediconemus*) –abundant-, la cogullada fosca (*Galerida theklae*) i l'orenetta cua-rogenca (*Hirundo daurica*), diferents rèptils com l'escurçó ibèric (*Vipera latasti*) –amb diferents poblacions-, l'escassa tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), la serp d'aigua (*Natrix natrix*) i el lludrió llistat (*Chalcides striatus*), i bones poblacions de salamandra (*S. Salamandra*) -enmarcades en ambients molt mediterranis-; entre els mamífers cal constatar la presència del turó (*Mustela putorius*) i el cabirol (*Capreolus capreolus*) que hi ha estat reintroduït recentment amb èxit, i també trobem poblacions certament interessants de l'escassa llebre (*Lepus europaeus*).

Cal fer insistir altrament que en l'actualitat ja hi consten **dues finques sota acord de Custòdia del Territori** entre la propietat i el Grup Ecologista del Vendrell i Baix Penedès (GEVEN), amb la cobertura de la *Fundació Territori i Paisatge* de Caixa Catalunya: **les Torres de Selma i la Manlleva** aplegant en conjunt més de **270 Ha** de superfície. Cal destacar l'elevat valor paisatgístic i ecològic del territori inclòs en aquestes finques i l'excel·lent gestió que hi duen a terme els seus propietaris, practicants de l'agricultura ecològica. Així mateix, cal afegir-hi la finca veïna de **la Masó**, amb **200 ha més**, també amb un paisatge agro-forestal molt ben conservat, i on els propietaris de la qual també han expressat la voluntat de poder incloure l'espai a la Xarxa. Aquestes **prop de 500 ha**, constitueixen una molt bona zona de cacera i campeig de les **dues parelles d'àliga cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*)** del Montmell i Les Ordres; cal remarcar també el fet d'ésser dins la **IBA-141**, i que es compta amb el **suport municipal** -Montmell i Aiguamúrcia- per incorporar l'espai a la XARXA NATURA 2000.

M2(p).- A l'sud-est de la Serra del Montmell:

- ▶ es proposa completar la proposta de l'espai de Montmell-Marmellar incloent algunes zones de contacte entre la plana i la muntanya, en els T.M. de Sant Jaume dels Domenys i la Bisbal del Penedès, conformades per **pinedes, màquies i alzinars** joves -9540, 9340 i 5333-.
- ▶ zones que es constata, gràcies als treballs de ràdio-seguiment efectuats per l'ICRA amb la parella inclosa en aquest espai, que són d'una **importància vital per a l'àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)**.

Cal dir que Sant Jaume dels Domenys i la Bisbal del Penedès són **municipis** també **favorables** a ampliar la XARXANATURA 2000 en les zones susceptibles

B.- PEL QUE RESPECTA A LA REGIÓ DEL BAIX GAIÀ:

B1(p).- La zona compresa entre Montferri i Rodonyà:

- ▶ espai eminentment forestal amb **pinedes, i màquies i alzinars** joves -9540, 5333 i 9340-.
- ▶ per criteri de continuïtat forestal biogeogràfica amb la Tossa Grossa de Montferri
- ▶ per criteri evident de connectivitat amb el Mig Gaià a través del Torrent del Còldol
- ▶ el lepidòpter ***Euphydryas aurinia***
- ▶ **àliga cua-barrada (*Hieraetus fasciatus*)** -territori cacera-
- ▶ **àliga marcenca (*Circaetus gallicus*)**
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)** –abundant-
- ▶ **gaig blau (*Coracias garrulus*)**
- ▶ **salamandra (*S. salamandra*)** -població aïllada en bon estat de conservació-

B2(p).- El sector comprès entre Salomó – Vespella – el Catllar –la Riera:

- ▶ entorn agro-forestal del Barranc de Salomó enmarcat entre la carretera local T-202, Mas d'en Noi, Mas d'en Mestre, Mas d'en Planes, Mas de Reverter...
- ▶ per criteris evidents de continuïtat biogeogràfica
- ▶ extenses **màquies litorals (*Quercus-Lentiscetum*)** -5210, 5333, 9340 i 9540-, amb elevades densitats de **margalló (*Chamaerops humilis*)** i **murtra (*Myrtus comunis*)**, i abundants afloraments rocosos -8211-.
- ▶ el lepidòpter ***Euphydryas aurinia***
- ▶ **bagra comuna (*Leuciscos cephalus*)** i **gobi (*Gobio gobio*)** –molt localitzats-
- ▶ **àliga cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*)** -territori cacera-
- ▶ **gaig blau (*Coracias garrulus*)** –localitat estable-
- ▶ **corb (*Corvus corax*)** –nidificació probable-
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)**
- ▶ **cucut reial (*Clamator glandarius*)**
- ▶ **eriçó clar (*Atelerix algirus*)**
- ▶ **serp llisa meridional (*Coronella girondica*)**
- ▶ **serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*)**
- ▶ **serp d'aigua (*Natrix maura*)**
- ▶ **reineta (*Hyla meridionalis*)** –molt abundant-
- ▶ **granoteta de punts (*Peloytes punctatus*)**
- ▶ **gripau corredor (*Bufo calamita*)**
- ▶ abundància de rat-penats del gènere ***Rhinolophus sp.***

Cal remarcar que es disposa del **suport municipal** explicat a tal efecte per part dels ajuntaments de Vespella, el Catllar i la Riera per incorporar l'espai a la XARXA 2000.

B3(p).- El sector comprès entre el Catllar - la Secuïta – Renau – Vilabella -Nulles:

El Catllar*: L'àrea agroforestal situat entre la urbanització St.Roc, la presa i la línia del AVE.
La Secuïta*: La zona de la pedania de l'ARGILAGA, que pertany a la conca del Gaià.
Renau*: Tot el terme municipal, inclòs l'entorn del llogaret de PERALTA, el MAS DE L'ALEIX,
i els Torrents de Renau i de Peralta des del seu inici.
Vilabella*: L'entorn del llogaret de LES CABECES, la part del PEDRÓS...

*Ajuntaments dels quals es compta amb el **suport municipal** explicat a tal efecte per incorporar l'àmbit en qüestió a la XARXA NATURA 2000.

Per l'elevat interès biològic-agrícola-paisatgístic de tot el sector esmentat, conformat per un país estructurat en mosaic agro-forestal caracteritzat per **pinedes, màquies i alzinars**, amb determinats sectors on encara abunda i es regeneren decididament els **roures valencià (*Quercus faginea*)** i algun que altre testimonial **pi roig (*Pinus sylvestris*)**, savines, serveres, nogueroles, matapolls... -5333, 9340 i 9540-, conreus tradicionals de secà d'alta diversitat i heterogeneïtat ecològiques, abundant de construccions de pedra seca (marges, barraques...), i on s'hi han detectat la **cargola sanguínia (*Erodium sanguis-christi*)** -endemisme en clara regressió-, i 9 espècies d'orquídies diferents (*Anacamptis pyramidalis*, *Orchis coriophora ssp.fragans*, *Cephalanthera cf.longifolia*, *Epipactis helleborine*, *Limodorum abortivum*, *Ophrys fusca*, *O.speculum*, *O.scolopax i O.sphegodes*). Aquest és certament un hàbitat ric en espècies d'aus pròpies d'ambients oberts i d'ambients forestals, com:

- ▶ **àliga cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*)** -territori d'una parella "històrica"-
- ▶ **gaig blau (*Coracias garrulus*)** -present tot i que escàs-
- ▶ **sisó (*Otis tetrax*)** -molt irregular-
- ▶ **torlit (*Burhinus oedicephalus*)** -molt abundant-
- ▶ **cucut reial (*Clamator glandarius*)** -present regular-
- ▶ **cogullada fosca (*Galerida theklae*)** -molt abundant-
- ▶ **siboc (*Caprimulgus ruficollis*)** -molt abundant-
- ▶ **àliga marcenca (*Circaetus gallicus*)** -vàries parelles-
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)** -densitat excepcionalment alta-
- ▶ **becada (*Scolopax rusticola*)** -hivernant habitual-
- ▶ **tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*)** -presència pretèrita documentada-
- ▶ **gripau corredor (*Bufo calamita*)** -localment molt abundant-
- ▶ **reineta (*Hyla meridionalis*)** -molt abundant-
- ▶ **astor (*Accipiter gentilis*)** -present regular-
- ▶ **esparver (*Accipiter nisus*)** -present regular-
- ▶ **mussol banyut (*Asio otus*)** -present regular-
- ▶ **el lepidòpter *Euphydryas aurinia*** -habitual-

•

*Un fet sens dubte excepcionalment remarcable
que ens recorda la potencialitat biològica d'aquest territori,
és la **darrera captura a l'any 1962 d'un exemplar de lynx (*Lynx pardellus*)**,
entre el Corral Nou i Mas d'en Sord,
paratge situat entre els T.M. de Renau i del Catllar,
i la presència regular **fins l'any 1969**
d'una parella de **llúdrigues (*Lutra lutra*)** al Gaià
vora la vila del Catllar, sota la Fàbrica (Joan Brulles, com.pers.).*

la part nord-oest de El Catllar i de l'Argilaga-Secuita:

- ▶ mosaic agro-forestal d'alta diversitat i heterogeneïtat ecològiques, encara amb alguns roures valencià (*Quercus faginea*) i pi roig (*Pinus sylvestris*) testimonials.
- ▶ funció de connectivitat estratègica del Coll de Tapioles entre el Baix Gaià i el Baix Francolí
- ▶ torlit (*Burhinus oedicephalus*) –abundant-
- ▶ siboc (*Caprimulgus ruficollis*) –abundant-
- ▶ cucut reial (*Clamator glandarius*) -present irregular-
- ▶ àliga marcenca (*Circaetus gallicus*) –presència regular-
- ▶ astor (*Accipiter gentilis*) -present regular-
- ▶ esparver (*Accipiter nisus*) -present regular-
- ▶ duc (*Bubo bubo*) –abundant-
- ▶ mussol banyut (*Asio otus*) -present regular-
- ▶ corb (*Corvus corax*) –nidificació possible-
- ▶ becada (*Scolopax rusticola*) -hivernant habitual-
- ▶ serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*)
- ▶ eriçó clar (*Atelerix algirus*)
- ▶ reineta (*Hyla meridionalis*) –abundant-
- ▶ gripau corredor (*Bufo calamita*)
- ▶ el lepidòpter *Euphydryas aurinia*

la part de l'Argilaga-Peralta-Mas d'en Soler-Nulles-el Pedrós i tot el T.M. de Renau:

- ▶ funció de connectivitat estratègica del Coll de Nulles, i en general de tot el tram de la carretera de Tarragona al Pont d'Armentera, que transcorre per sobre i al llarg de la “carena d'esquena d'ase” que configura aquesta divisòria natural entre el Baix Gaià i el Baix Francolí.
- ▶ mosaic agro-forestal d'alta diversitat i heterogeneïtat ecològiques, amb algunes clapes certament interessants de roure valencià (*Quercus faginea*), en obagues i fondals.
- ▶ viola de tardor (*Viola arborescens*) –diversos poblaments aïllats-
- ▶ àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*) –territori cria i cacera-
- ▶ àliga marcenca (*Circaetus gallicus*) –nidificació regular-
- ▶ astor (*Accipiter gentilis*) -present regular-
- ▶ esparver (*Accipiter nisus*) -escàs-
- ▶ duc (*Bubo bubo*) -densitat excepcionalment alta-
- ▶ mussol banyut (*Asio otus*) -present regular-
- ▶ gaig blau (*Coracias garrulus*) –present, tot i que escàs-
- ▶ torlit (*Burhinus oedicephalus*) -molt abundant-
- ▶ siboc (*Caprimulgus ruficollis*) -molt abundant-
- ▶ cucut reial (*Clamator glandarius*) -cria regular-
- ▶ cogullada fosca (*Galerida theklae*) -molt abundant-
- ▶ becada (*Scolopax rusticola*) -hivernant habitual-
- ▶ eriçó clar (*Atelerix algirus*)
- ▶ serp llisa meridional (*Coronella girondica*)
- ▶ reineta (*Hyla meridionalis*) –molt abundant-
- ▶ granoteta de punts (*Pelodytes punctatus*)
- ▶ gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*)
- ▶ gripau corredor (*Bufo calamita*) –molt abundant-
- ▶ el lepidòpter *Euphydryas aurinia*

la part inicial dels Torrents de Renau i Peralta:

- ▶ arguments de connectivitat i lògica cohesió de la zona
- ▶ mosaic agro-forestal d'alta diversitat i heterogeneïtat ecològiques
- ▶ retalls d'albareda (*Vinco-Populetum albae*) -92A0- en constant regeneració, amb molta densitat de roures valencià (*Quercus faginea*) –els quals esdevenen espècies riberals-, algun pi roig (*Pinus sylvestris*) testimonial, alguns poblaments aïllats d'espargani (*Sparganium erectum*), etc.
- ▶ àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*) -territori cacera-
- ▶ torlit (*Burhinus oediconemus*) –abundant-
- ▶ cucut reial (*Clamator glandarius*) -ir regular-
- ▶ siboc (*Caprimulgus ruficollis*) –molt abundant-
- ▶ àliga marcenca (*Circaetus gallicus*) –nidificant regular-
- ▶ reineta (*Hyla meridionalis*) –molt abundant-
- ▶ gripau corredor (*Bufo calamita*) –molt abundant-
- ▶ el lepidòpter *Euphydryas aurinia*

Vora el pont de la carretera que mena a Renau, a tocar del Torrent de Peralta, es localitza un **magnífic exemplar de roure valencià (*Quercus faginea*)**, de **monumentalitat considerable**, varies vegades secular, testimoni d'altres temps en que aquests no devien ser tan escaducers.

X.- PEL QUE RESPECTA A ZONES QUE NO PERTANYEN A LA CONCA DEL RIU GAIÀ, PERÒ QUE HI ESTAN CLARAMENT RELACIONADES BIOGEOGRÀFICAMENT:

X1(i).- Sector comprès entre el Pla de Santamaria – el Pont d’Armentera – Vilarodona – Nulles – Bellavista – Puigpelat – Alió - i els polígons industrials de Valls i el Pla de Santa Maria:

- ▶ mosaic agro-forestal **excepcionalment sobre relleu pla**, conformat bàsicament per **pinedes de pi blanc i alzinars -9540, 5333 i 9340-**, sembrats, cultius arboris mediterranis de secà i atravesat per la Rasa de la Fonollosa, que conserva interessants retalls d’albereda litoral (92A0).
- ▶ **àligues cuabarrades (*Hieraaetus fasciatus*)** -zona habitual d’alimentació-
- ▶ **àligues daurades (*Aquila chrysaetos*)** -zona d’alimentació-
- ▶ **àliga marcenca (*Circaetus gallicus*)**
- ▶ **esparver cendrós (*Circus pygargus*)** –localitat de cria reconeguda-
- ▶ **falcó peregrí (*Falco peregrinus*)** –zona cacera-
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)**
- ▶ **gaig blau (*Coracias garrulus*)** -relativament abundant-
- ▶ **sisó (*Otis tetrax*)** –accidental-
- ▶ **torlit (*Burhinus oediconemus*)** –abundant-
- ▶ **cucut reial (*Clamator glandarius*)** -regular-
- ▶ **siboc i enganyapastors (*Caprimulgus ruficollis* i *C.europaeus*)**
- ▶ **cogullada fosca (*Galerida theklae*)**
- ▶ **terrera (*Calandrella brachydactyla*)**
- ▶ **oreneta cua-rojenca (*Hirundo daurica*)** -regular-
- ▶ **llebre (*Lepus europaeus*)**
- ▶ **reineta (*Hyla meridionalis*)**

X1(p).- Els aiguamolls del Pla i la Rasa de la Fonollosa:

- ▶ cal destacar el revulsiu que representa aquesta **zona humida -3150-** (resultant del postractament de les aigües de la depuradora annexa) per a la fauna en general de tota la contrada hàbitat tantmateix de múltiples espècies lligades als ambients aquàtics.

Cal dir que, malgrat hem catalogat majoritàriament el present sector de nivell “i”, no és pas per la seva manca de valors, sinò que, **en constituir un espai d’idiosincràcia peculiar, caldria un tractament específic al marge de la Conca del Gaià**, així com un estudi de detall que concretés millor els seus límits i els valors que conté.

Recordar si més no que el conjunt ja forma part destacada de la **IBA M-141**, i que els **aiguamolls del Pla** de Santa Maria ja gaudeixen en l’actualitat de protecció a nivell municipal com a **ZONA VERDA** dins del propi Pla Parcial.

X2.- El sector comprès entorn la Mola i la Plana del Xim, que envolta els Plans de Bonastre, situats entre les Muntanyes del Tet - Roda de Berà - Serra Alta - Salomó – Masllorenç – la Trunyella:

p: àrea pròxima al LIC-ZEPA del Massís de Bonastre

i: àrea intersticial entre ambdúes zones

- ▶ funció de connectivitat estratègica de tota la zona de la Mola entre el Baix Gaià i el Baix Penedès
- ▶ connectivitat estratègica del **Coll de Santa Cristina** entre el Mig Gaià i el Baix Penedès
- ▶ camins ramaders a Roda de Berà, amb inventari fet.
- ▶ mosaic agro-forestal, conformat per **pinedes de pi blanc**, sembrats i cultius arboris mediterranis tradicionals de secà abundants en construccions de pedra seca – cucons, cisternes, forns de calç, marjades i barraques...-, d'alta diversitat i heterogeneïtat ecològiques i paisatgístiques.
- ▶ màquies de garric i margalló i murtrars amb margalló (*Quercus-Lentiscetum*) -5210 i 5333-, pinedes de pi blanc -9540-, alzinar amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*) -9340-, i alberedes -92A0-.
- ▶ **àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)** –àrea de cacera-
- ▶ **àliga marcenca (*Circaetus gallicus*)** –vàries parelles-
- ▶ **arpella pàl·lida (*Circus cyaneus*)** –hivernada regular-
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)** –densitats elevades-
- ▶ **gaig blau (*Coracias garrulus*)**
- ▶ **torlit (*Burhinus oedicephalus*)** –abundant-
- ▶ **siboc i enganyapastors (*Caprimulgus ruficollis* i *C. europaeus*)**
- ▶ **cucut reial (*Clamator glandarius*)**
- ▶ **cogullada fosca (*Galerida theklae*)**
- ▶ **eriçó clar (*Atelerix algirus*)**
- ▶ **llebre (*Lepus europaeus*)** –freqüent-
- ▶ **serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*)**
- ▶ el lepidòpter *Euphydryas aurinia*

X3(i).- El sector de Nulles- Casafort - Bellavista- les Gunyoles – Secuïta - Renau:

- ▶ bàsicament entorn agrari de secà i l'entorn agroforestal i la zona de desnivell que mira a la conca del Francolí.
- ▶ **àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)** -territori cacera-
- ▶ **gaig blau (*Coracias garrulus*)** -escàs-
- ▶ **sisó (*Otis tetrax*)** -esporàdic-
- ▶ **torlit (*Burhinus oedicephalus*)** -molt abundant-
- ▶ **cucut reial (*Clamator glandarius*)** -nidificant irregular-
- ▶ **siboc (*Caprimulgus ruficollis*)** -molt abundant-
- ▶ **àliga marcenca (*Circaetus gallicus*)** –nidificació regular-
- ▶ **gripau corredor (*Bufo calamita*)** -abundant-

**X3(p).- Part de La Secuita - els Clots de la Barquera,
que mitjançant el Torrent del Bogatell com a límit de referència,
representa la continuïtat natural amb el sector de Nulles-Bellavista-Casafort:**

- ▶ **zona humida** d'origen artificial (antiga extracció d'argiles), que constitueix un espai d'interès estratègic per la fauna de la contrada.
- ▶ canyissars, retalls de tamarigar i altres formacions riberals -3140, 3150, 92A0 i 92-
- ▶ reproducció comprovada de: **martinet menut (*Ixobrychus minutus*)**, **oreneta de ribera (*Riparia riparia*)**, **rascló (*Rallus aquaticus*)**, **cabusset (*Tachybaptus ruficollis*)** i quatre espècies d'amfibis.
- ▶ al Torrent del Bogatell, retalls d'albareda -92A0- amb algunes espècies ja rarificades a la contrada, com el **lliri groc (*Iris pseudacorus*)**, el **jessamí groc (*Jasminum fruticans*)**, el **lligabosc etrusc (*Lonicera etrusca*)**, algun peu esparç de **baladre (*Nerium oleander*)** –ja en el seu tram final-...

**X4(i).- Els eixos: Secuita – estació del AVE - Perafort - el Castellot - Sant Salvador
Pallaresos - Sant Salvador
Barranc de la Móra / visual des del Coll de Tapioles**

- ▶ funció de connectivitat estratègica entre el Baix Gaià i el Baix Francolí, i connectivitat intersticial d'ambdues subcomarques.
- ▶ espais eminentment forestals –pinedes de pi blanc 9540- amosaicades amb conreus tradicionals de secà.
- ▶ **àliga marcenca (*Circaetus gallicus*)** –present-
- ▶ **astor (*Accipiter gentilis*)** -present-
- ▶ **duc (*Bubo bubo*)** –present-
- ▶ **mussol banyut (*Asio otus*)** -present regular-
- ▶ **torlit (*Burhinus oedicephalus*)** –abundant-
- ▶ **cucut reial (*Clamator glandarius*)** -present irregular-
- ▶ **gralla (*Corvus monedula*)** –recent-
- ▶ **pardal roquer (*Petronia petronia*)** –present-
- ▶ **siboc (*Caprimulgus ruficollis*)** –molt abundant-
- ▶ **serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*)** –present-
- ▶ **gripau corredor (*Bufo calamita*)** –abundant-
- ▶ **eriçó clar (*Atelerix algirus*)** –present-
- ▶ **banyarriquer (*Cerambyx cerdo*)** –present-
- ▶ el lepidòpter ***Euphydryas aurinia*** –abundant-

Aquestes són àrees de valor ambiental no menyspreable que cal tenir en consideració si més no en la planificació paralela en curs, tant per part del DMAH, com pel DPTOP o el DARP (Pla de Conectors, Pla i Catàleg del Paisatge, Pla Territorial del Camp de Tarragona, etc.).

i, específicament,

L.- PEL QUE RESPECTA A L'ÀMBIT COSTANER I EIX LITORAL DE LA CONCA DEL GAIÀ:

L1(p).- EL PARATGE I ESTANY DEL GORG (CREIXELL)

Es tracta de l'àrea annexionada recentment a l'actual EIN de Torredembarra, i que es correspon a l'estany del Gorg segons fotografia aèria de l'any 1956.

Fonaments de fet

Geo-hidrològicament correspon a una zona humida inundable, deprimida entre dos cons al·luvials. Bona part dels terrenys de la zona humida tenen afegida damunt terres i runa, mentre que en altres tenim platja sense dunes, dunes amb comunitats psammòfiles, prats i comunitats halòfiles. Cria i zona de repòs de **corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*)** i **comesllargues (*Himantopus himantopus*)**. Presència i caràcter de connector entre els poblacions dunars de Roda de Berà i Torredembarra de la **sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erythrurus*)**. L'ús de càmping s'ha de prohibir explícitament als terrenys inclosos al PEIN per quantes afectacions negatives comprovades en altres espais naturals protegits (Punta de la Móra-Tamarit i Muntanyes de Prades). Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) - 9540-
- Prats de llistó (*Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims – 2240-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritimae*) -1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemum fruticosae*) -1420-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries amb "*Elymus farctus*"– 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries amb "*Ammophila arenaria*"– 2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritimae*) – 2210-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) -92-
- Llacunes, albuferes i estanys costaners (*Ruppiaetea maritimae*, *Potametea*, *Zosteretea*) -**hàbitat prioritari** 1150-

Fonaments de dret

Espai inclòs darrerament en el Pla d'Espais d'Interès Natural.

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar urbanísticament poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides i dunars costaneres, sobretot si tenim en compte l'afectació marina d'aquests terrenys, inclosos els de l'interior donat que hi ha salicòrnia i sal provinent de la mar fins i tot al cantó interior de la via del tren. Per aquesta raó haurien de considerar-se domini públic marítim terrestre tota la superfície afectada per la proposta de modificació del DMAH.

Llei d'Aigües per la conservació de zones humides i inundables

Legislació aplicable a zones humides i zones inundables

L2(p).- TORRENT DE GIBERT, SALICORNAR-CANYISSAR CONFRONTANT A L'ESTANY DEL SALER, I PINEDA DEL PUJOL (TORREDEMBARRA I LA POBLA DE MONTORNÈS)

Espai lliure comprès entre la via del tren i el terme municipal de la Poble de Montornès, resseguint a llevant les urbanitzacions Marítima Residencial Sur i Nord, i resseguint pel cantó oposat, en primer lloc la urbanització Clarà Mar i, a continuació, la carretera nacional 340 i fins l'autopista A15.

Fonaments de fet

Torrent de Gibert, con al·luvial, l'únic qualificat per l'INUNCAT de *Risc Alt* en vint quilòmetres de litoral. Comunitats vegetals protegides de **Salicornar-canyissar** continuació natural de l'estany del Saler de l'EIN Platja de Torredembarra. Torrent provinent de la Poble de Montornès que discorre per camps de conreu i que voreja una pineda de pi blanc, **l'única franja connectable territorialment amb el litoral en molts quilòmetres de litoral**. Zona utilitzada per al descans i alimentació de nombroses espècies d'ocells protegits, a més de cria d'altres com el **corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*)**. Zona de pas utilitzable per diversos mamífers i amfibis protegits -**eriçó clar (*Atelerix algirus*)**, **gripau corredor (*Bufo calamita*)**...-. A la muntanya, en el vessant de ponent de la pineda del Pujol, hi ha una petita població de **sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erythrurus*)** aïllada dels demés poblaments costaners. Per ser l'únic connector ecològic entre els muntanyans i l'interior en molts quilòmetres, augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero-Brachypodietea*) -**hàbitat prioritari** 6220-
- Pradells rics en crassifolis, rupícoles, calcícoles i càrstics (*Alyso-Sedion*) - **hàbitat prioritari** 6110-
- Prats de llistó (*Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims -2240-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritimae*) – 1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemetalia fruticosae*) – 1420-

Fonaments de dret

Pla Director urbanístic del Litoral. Al nord de la variant de la carretera nacional 340, zones qualificades urbanísticament de protegides al Pla

Pla General d'Ordenació Urbana de Torredembarra; al nord de la variant de la carretera nacional 340, tota qualificada urbanísticament bé com a agrícola, bé com a de protecció agrícola, bé com a de protecció forestal al PGOU.

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar urbanísticament poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides i dunars costaners.

Llei d'Aigües per la conservació de zones humides i inundables

Legislació aplicable a zones humides i zones inundables

L3(i).- DESCAMPAT DE CLARÀ, HEMI-BUCLE DEL PONT ELEVAT I ZONES ANNEXES (TORREDEMBARRA)

Descampat utilitzat com a zona d'aparcament vora el pont de Clarà i, en prevenció de construcció d'un pas soterrat de la via del tren, deixant l'hemi-bucle del cantó de ponent, recuperar la zona de l'hemi-bucle del cantó de l'EIN. Zones de platja annexes i recuperables del Domini Públic Marítim Terrestre de vora l'actual Club Marítim Torredembarra i Cal Bofill.

Fonaments de fet

Territori anteriorment ocupat per maresmes (malgrat les pressions de propietaris privats de vora el descampat) i dunes segons fotografies aèries de l'any 1956 i múltiples testimonis. Arguments, per tant, similars als considerats per a protegir l'estany del Gorg de Creixell. Petita massa d'aigua permanent vora el Club Marítim ocupada per macròfits aquàtics. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit), i per a frenar la pressió exercida sobre el mateix per l'arribada fins al mateix espai protegit en vehicle.

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritima*) – 1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemum fruticosae*) – 1420-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" -2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritima*) – 2210-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Llacunes, albuferes i estanys costaners (*Ruppiaetea maritima*, *Potametea*, *Zosteretea*) -**hàbitat prioritari** 1150-

Fonaments de dret

Pla General d'Ordenació Urbana de Torredembarra; considera que la zona utilitzada com a aparcament que s'ha d'annexionar a l'EIN, així com un hemibucle de l'actual pont que hauria de passar a ser un pas soterrat i, per tant, deixaria d'utilitzar un dels dos hemibuckles. També considera que s'ha de traslladar la zona d'aparcament al cantó interior de la via del tren.

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats per quan considera que s'han de restaurar les zones humides.

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides i dunars costaneres.

Llei d'Aigües per la conservació i recuperació de zones humides i inundables per quant hi desemboca *la Rasa* entre el *Club Marítim Torredembarra* i *Cal Bofill*.

Legislació aplicable a zones humides i zones inundables.

L4(i).- ZONA VERDA DE LA URBANITZACIÓ NOVATORREDEMBARRA, CÀMPINGS LA NORIA, CLARÀ I RELAX-SOL I ESPAI AGRÍCOLA DE CLARÀ I VORA CREIXELL (TORREDEMBARRA)

Zona verda de la urbanització Novatorredembarra, càmpings La Noria, Clarà i Relax-Sol, zona agrícola protegida vora el nucli antic de Clarà i hivernacles de vora el terme municipal de Creixell per motius paisatgístics i urbanístics.

Fonaments de fet

Disminució de pressió sobre l'EIN, creació de vial de bicicletes paral·lel a la via del tren que ha de redirigir la pressió de pas longitudinal, infraestructures informatives i de serveis i d'evacuació d'aigües de producció agrícola intensiva vora de la zona més delicada de l'EIN. Augment de la superfície d'ecosistemes també entre les urbanitzacions i l'EIN. L'ús de càmping s'ha de prohibir explícitament als terrenys inclosos al PEIN per quantes afectacions negatives comprovades en altres espais naturals protegits (Punta de la Móra-Tamarit i Muntanyes de Prades). Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritima*) – 1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemeta fruticosae*) – 1420-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Llacunes, albuferes i estanys costaners (*Ruppiaetea maritima*, *Potametea*, *Zosteretea*) -**hàbitat prioritari** 1150-
- Vegetació anual colonitzadora de sòls salins litorals o interiors – 1310-

Fonaments de dret

Pla Director urbanístic del Litoral, inclou la major part d'aquestes zones com a protegides davant la seva urbanització.

Pla General d'Ordenació Urbana de Torredembarra, recull aquestes zones com a no urbanitzables.

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus, per la possibilitat de recuperació de zones humides i altres ecosistemes catalogats com a d'interès comunitari, a més de l'augment de possibilitats de supervivència per a la fauna existent a l'EIN

Llei de Costes per la conservació indirecta de zones humides i dunars costaneres.

Llei d'Aigües per la conservació de zones humides i inundables (al cantó interior de la via del tren sovint s'inunden els càmpings tant per la seva condició de zones inundables, com la manca de passos d'aigua eficaços a la via del tren).

Legislació aplicable a zones humides i zones inundables

L5(i).- PLATJA DE LA PAELLA I DE BAIX A MAR (TORREDEMBARRA)

La prolongació natural de l'EIN actual de la "Platja de Torredembarra" fins el Port de Torredembarra, entre el passeig marítim i la mar.

Fonaments de fet

Hi ha nombroses proves de l'existència i necessitat de recuperació de les dunes i conservació volum de sorra d'aquesta platja, a la vegada que també hi ha força demostracions de que els usuaris utilitzen, fins i tot a l'estiu, una franja limitada de terreny per a fer l'ús de balneari. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" -2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritimae*) – 2210-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) -92-

Fonaments de dret

Pla General d'Ordenació Urbana de Torredembarra; preveu la recuperació de la vegetació autòctona en aquesta platja que, a més la qualifica de "Zona d'Alt Valor ecològic" dins la categoria de no urbanitzable.

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus pel que representaria la recuperació de les comunitats psammòfiles de dunes i la fauna associada -Corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*)-.

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones dunars costaneres i per ser totes les disposicions protectores de l'espai inclòs al domini públic de la zona marítimo terrestre.

L6(i).- ROQUER I PLATJA DEL CANYADELL (TORREDEMBARRA I ALTAFULLA)

Tots espais sense edificar, els ecosistemes de roquissar marí, platja i pineda de pi blanc amb **margalló (*Chamaerops humilis*)** associats, siguin o no del domini públic marítim terrestre, incloent les pedreres abandonades grans i petites i jardins de grans dimensions com el de la finca Mercadé.

Fonaments de fet

Diversos ecosistemes són protegits per la Directiva Hàbitat que unit a l'interès urbanístic i paisatgístic de les zones encara sense edificar en aquesta zona tan elevadament densa urbanísticament, fan necessària la seva protecció. Possibilitats de cria d'espècies protegides. Observatori excel·lent sobre la mar. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Garrigues i matollars mediterranis termòfils dominats per margalló (*Chamaerops humilis*) -5333-
- Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero- Brachypodietea*) -**hàbitat prioritari** 6220-
- Pradells rics en crassifolis, rupícoles, calcícoles i càrstics (*Alyso-Sedion*) - **hàbitat prioritari** 6110-
- Prats de llistó (*Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims – 2240-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" – 2120-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Vegetació dels penya-segats del litoral mediterrani amb "*Limonium*" endèmics -1240-

Fonaments de dret

Pla General d'Ordenació Urbana de Torredembarra qualifica els ecosistemes rupícoles de "Zona d'Alt Valor ecològic" dins la categoria de no urbanitzable.

Llei d'espais naturals per la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus, tant per la conservació de comunitats vegetals protegides, com el suport als ocells migradors que suposa conservar alguna massa forestal lliure d'edificacions.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar el descans migratori de poblacions d'espècies protegides.

Llei de Costes per la conservació de zones naturals costaneres i el domini públic marítim terrestre.

L7(p).- PLATJA D'ALTAFULLA FINS CASTELL DE TAMARIT, CANYISSAR DE LA ROCA DE GAIÀ I CON AL·LUVIAL DEL GAIÀ (ALTAFULLA I TARRAGONA)

Unitat ambiental compresa entre la Platja d'Altafulla des del Roquer fins el Castell de Tamarit, passant per la **Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià**, recollint totes les zones humides i les no urbanitzables (fins a tocar de les zones urbanitzables de l'interior) al llarg dels dos termes municipals, i fins el seu límit interior amb el de la Riera de Gaià, incloent-se tot el con al·luvial no edificat.

Fonaments de fet

Cal la protecció de zones humides i inundables que varen quedar fora de la protecció de la Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià. L'ús de càmping s'ha de prohibir explícitament als terrenys inclosos al PEIN per quantes afectacions negatives comprovades en altres espais naturals protegits (Punta de la Móra-Tamarit i Muntanyes de Prades); actualment el càmping TAMARIT PARK S.A., ha construït diverses instal·lacions dins de la zona d'influència de l'EIN de la desembocadura del riu Gaià. **Cal conferir suficient significació ecològica, dotant la Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià d'una mínima dimensionalitat territorial i paisatjística, ensems de suficients perspectives de futur garantint la seva connectivitat.** Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit). A la Roca de Gaià presència de vegetació de duna, reraduna i aiguamoll, com l'**ajoca-sapos (*Limoniastrum monopetalum*)** –present, tot i el seu origen imprecís-i l'**ensopegera (*Limonium gibertii*)**. Darrera de la Roca de Gaià, entre el Club Marítim d'Altafulla i l'antiga fàbrica de la Roca de Gaià, es conserva una interessant zona d'aiguamolls amb **canyissars torbosos basòfils dominats per la mànsega (*Cladium mariscus*) -7210-**.

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero-Brachypodietea*) - **hàbitat prioritari** 6220-
- Pradells rics en crassifolis, rupícoles, calcícoles i càrstics (*Alysso-Sedion*) - **hàbitat prioritari** 6110-
- Prats de llistó (*Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims -2240-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritimae*) – 1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemetalia fruticosae*) – 1420-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" -2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritimae*) – 2210-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Llacunes, albuferes i estanys costaners (*Ruppiaetea maritimae*, *Potametea*, *Zosteretea*) - **hàbitat prioritari** 1150-
- Vegetació anual colonitzadora de sòls salins litorals o interiors – 1310-
- Garrigues i matollars mediterranis termòfils dominats per margalló (*Chamaerops humilis*) -5333-
- Alzinars i carrascars – 9340-
- Salzedes, alberedes (i omedes) mediterrànies - 92A0-
- Herbassars nitròfils anuals colonitzadors dels sediments fluvials (*Chenopodion rubri*) – 3270-
- Torrents intermitents amb gespes vivaces decumbents (*Paspalo-Agrostion semiverticillatae*) -3290-
- Vegetació de carofícies del bentos d'aigües dolces, dures, oligomesotròfiques – 3140-
- Vegetació hidròfita arrelada o flotant de llacs i aigües eutròfiques – 3150-
- Vegetació dels penya-segats del litoral mediterrani amb "*Limonium*" endèmics -1240-
- Vegetació sobretot anual colonitzadora de cúmuls de restes orgàniques i de graves (*Cakiletea*) – 1210-
- canyissars torbosos basòfils dominats per la mànsega (*Cladium mariscus*) - **hàbitat prioritari** 7210-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus per les comunitats vegetals d'interès comunitari i per l'afectació a les espècies protegides d'ocells que s'hi aturen durant la migració.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar urbanísticament poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides i dunars costaneres.

Llei d'Aigües per la conservació de zones humides i inundables.

Legislació aplicable a zones humides i zones inundables.

Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner; inclòs la major part, amb catalogoria **C1**.

El municipi d'Altafulla té Pla d'ordenació Urbanística Municipal (**POUM**) en vigor des del dia 10 de juny de 2004, des d'on l'Ajuntament ha atorgat una **estricta protecció** al **Sòl No Urbanitzable** de les **Hortes del Gaia** i de la Muntanya de Sant Antoni.

L8(p).- CAMPS I PINEDA ANNEXOS AL GORG (CREIXELL)

Terrenys agrícoles i pineda entre la proposta del DOGC núm. 4358, de dijous 7 d'abril i la carretera N340.

Fonaments de fet

Diverses espècies protegides que dormen o s'amaguen a la zona humida s'alimenten als camps i pineda contigus i a l'inrevés. La conservació de les zones humides no es pot aconseguir si aquestes no disposen de terrenys tampó entre aquestes i les zones urbanitzables properes. Considerem una contradicció considerar urbanitzables els terrenys literalment contigus a la zona humida a protegir. Cal protegir paisatgísticament el nucli antic de Creixell impedit una barrera arquitectònica artificial que malogri els avenços aconseguits. L'ús de càmping s'ha de prohibir explícitament als terrenys inclosos al PEIN per quantes afectacions negatives comprovades en altres espais naturals protegits (Punta de la Móra-Tamarit i Muntanyes de Prades). Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritima*) – 1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemum fruticosae*) – 1420-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Llacunes, albuferes i estanys costaners (*Ruppiaetea maritima*, *Potametea*, *Zosteretea*) - **hàbitat prioritari** 1150-
- Vegetació anual colonitzadora de sòls salins litorals o interiors – 1310-
- Alzinars i carrascars – 9340-
- Salzedes, alberedes (i omedes) mediterrànies - 92A0-
- Torrents intermitents amb gespes vivaces decumbents (*Paspalo-Agrostion semiverticillatae*) -3290-
- Vegetació hidròfita arrelada o flotant de llacs i aigües eutròfiques – 3150-

Fonaments de dret

Resolució MAH/1284/2004, de 29 d'abril, per la qual s'aplica per primer cop en els més de 20 anys de la Llei 12/85 d'espais naturals, de l'article 18.1 i s'ordena l'inici de la tramitació de l'expedient administratiu per a la inclusió en el pla d'espais d'interès natural del paratge del Gorg de Creixell que inclou aquests terrenys de l'interior.

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar urbanísticament poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides i dunars costaneres.

L9(p).- RESTA DE PLATJA I DUNES DE CREIXELL (CREIXELL)

Totes les dunes, vegetació dunar i terrenys sorrencs del domini públic marítim terrestre de Creixell fins el terme municipal de Roda de Berà, on es connecta amb la platja i les dunes d'aquell municipi.

Fonaments de fet

Hi ha comunitats vegetals protegides psammòfiles de dunes, restes de dunes i zones en que es poden recuperar fàcilment. En aquestes dunes s'hi poden comunicar les poblacions de **sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erythrurus*)** existents als pobles dels dos extrems de la platja (Torredembarra i Roda de Berà). Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" -2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritimae*) – 2210-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Vegetació sobretot anual colonitzadora de cúmuls de restes orgàniques i de graves (*Cakiletea*) – 1210-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones dunars i la transposició de la Directiva Hàbitats.

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones dunars costaneres.

L10(p).- RIERA DE LA MURTRA I CAMPS ANNEXOS (CREIXELL)

Fonaments de fet

Població de **fartet (*Lebias ibera* = *Aphanius iberus*)** a les seves aigües. Comunitats vegetals halòfiles protegides a les seves ribes. Inundabilitat a tot el llarg de la riera. Efecte tampó i importància per als ocells per a un nombre elevat d'espècies protegides. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Prats de llistó (*Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims -2240-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritimae*) – 1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemum fruticosae*) – 1420-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Llacunes, albuferes i estanys costaners (*Ruppiaetea maritimae*, *Potametea*, *Zosteretea*) - **hàbitat prioritari** 1150-
- Alzinars i carrascars – 9340-
- Salzedes, alberedes (i omedes) mediterrànies - 92A0-
- Torrents intermitents amb gespes vivaces decumbents (*Paspalo-Agrostion semiverticillatae*) -3290-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus.

Lebias ibera (= *Aphanius iberus*) és al llistat de l'Annexe d'espècies considerades de protecció prioritària a la Unió Europea.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar urbanísticament poblacions d'espècies protegides.

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides i dunars costaneres.

Llei d'Aigües per la conservació de zones humides i inundables

Legislació aplicable a zones humides i zones inundables

L11(p).- PLATJA DE CAL CINTO I DUNES O “MADALERS” (RODA DE BERÀ)

Dunes “Madalers” i platja del terme municipal de Roda de Berà entre el límit amb Creixell fins el Roc de Sant Gaietà coneguda tradicionalment com Platja de Cal Cinto.

Fonaments de fet

Població aïllada de la més propera a l'altre extrem de la platja de **sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erythrurus*)**. Dunes en molt bon estat de conservació malgrat l'afectació de part de la seva superfície amb la construcció d'un passeig marítim que no hauria de ser, i menys per al tràfic de vehicles a motor. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Prats de llistó (*Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims -2240-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritimae*) – 1410-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" – 2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritimae*) – 2210-
- Vegetació sobretot anual colonitzadora de cúmuls de restes orgàniques i de graves (*Cakiletea*) -1210-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats tant pel que fa a la sargantana cua-roja, com als ben conservats ecosistemes dunars.

Directiva Aus

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones dunars costaneres.

L12(p).- DARRERES RESTES DE LA ZONA HUMIDA DELS ALLARONS (RODA DE BERÀ)

Zona humida amb canyissar a l'interior dels terrenys d'un càmping al cantó interior de la via del tren, resta dels antics "Allarons". Zones inundables del voltant.

Fonaments de fet

Canyissar en zona humida relictual dels antics *Allarons* que comprenien tota una franja litoral inundable. L'ús de càmping s'ha de prohibir explícitament als terrenys inclosos al PEIN per quantes afectacions negatives comprovades en altres espais naturals protegits (Punta de la Móra-Tamarit i Muntanyes de Prades). Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritima*) – 1410-
- Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Arthrocnemum fruticosum*) – 1420-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Llacunes, albuferes i estanys costaners (*Ruppiaetea maritima*, *Potamoetea*, *Zosteretea*) - **hàbitat prioritari** 1150-
- Vegetació anual colonitzadora de sòls salins litorals o interiors – 1310-
- Salzedes, alberedes (i omedes) mediterrànies - 92A0-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus per la importància dels ocells de la conservació de zones humides al litoral.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar urbanísticament poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides costaneres.

Llei d'Aigües per la conservació de zones humides i inundables

Legislació aplicable a zones humides i zones inundables

L13(i).- ROC DE SANT GAIETÀ (RODA DE BERÀ)

Litoral del murrut del Roc de Sant Gaietà.

Fonaments de fet

Ecosistemes de roquissar recentment molt alterats amb la construcció d'un passeig marítim. Límit septentrional del *Crithmo-Limonietum giberti*. Possibilitats de cria d'espècies protegides. Observatori excel·lent sobre la mar. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Garrigues i matollars mediterranis termòfils dominats per margalló (*Chamaerops humilis*) -5333-
- Vegetació dels penya-segats del litoral mediterrani amb "*Limonium*" endèmics -1240-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones humides i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar urbanísticament poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones naturals costaneres.

L14(i).- PLATJA DE LA PUNTA DE LA GALLINETA I FRANÇÀS FINS EL PORT DE COMARRUGA (RODA DE BERÀ I EL VENDRELL)

Zona de platja i espigó entre el Roc de Sant Gaietà i el Port de Comarruga.

Fonaments de fet

Completaria la Reserva Marina del Grapissar Masia Blanca, protegiria la població nidificant més gran de la demarcació de Tarragona de **corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*)** i donaria coherència a la proposta de protecció de tot el litoral. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) -9540-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" -2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritimae*) – 2210-
- Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (*Nerio-Tamaricetea*) – 92-
- Vegetació sobretot anual colonitzadora de cúmuls de restes orgàniques i de graves (*Cakiletea*) – 1210-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones de cria d'ocells protegits i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar poblacions d'espècies protegides

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones naturals costaneres.

L15(p).- LES MADRIGUERES

Fonaments de fet

Proposem que el sector Les Madrigueres-Riera de la Bisbal sigui inclòs a la Xarxa Natura 2000 pel seu important valor ecològic, i per la presència d'un nombre important d'Hàbitats d'Interès Comunitari Prioritari, d'acord amb les directives 92/43/CEE 21 de maig (directiva hàbitats) i 97/62/CE de 27 d'octubre (modificació dels annexos I i II de l'anterior). Comprèn el curs final de la Riera de la Bisbal entre el Vendrell i la seva desembocadura, les pinedes i prats de les Guàrdies i del mas del Bassa, i la plana litoral de les Madrigueres, entre les vies del tren i les edificacions de la costa. Té aproximadament uns tres quilòmetres de llargària per un d'amplada a la zona de les Guàrdies. L'altitud màxima és d'uns 50 metres al nord-est, es tracta d'un terreny pla, lleugerament inclinat al sud en alguns punts, format principalment per dipòsits quaternaris sovint amb una potent crosta calcària i per algunes margues i calcàries d'edat miocena. Aquest territori comprèn el darrer espai litoral de tota la comarca del Baix Penedès sense urbanitzar acollint encara una gran diversitat d'hàbitats d'interès de zones costaneres. Engloba també el tram final de la riera de la Bisbal, principal curs fluvial de la comarca, on destaquem la presència de **tamarigars (*Tamaricetum gallicae*)** i **alocars (*Vinco-Viticetum agni-casti*)**. Existeix també un variat mosaic de boscos, brolles i prats que limiten amb la riera, en bon estat de conservació i gran biodiversitat, on hi ha localitats vegetals d'un gran interès -és el cas de la presència de l'endemisme ***Erodium sanguis-christi***, i també dels geòfits ***Narcissus serotinus***, ***Narcissus dubius***, ***Scilla autumnalis***...- així com boscos esclerofil·les termomediterranis excepcionalment ben conservats. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

Fonaments de dret

Factors que configuren una cojuntura favorable per a poder incloure'ls a la XARXA NATURA2000 i consolidar-ne una protecció plenament justificada pels fonaments de fet esmentats:

L'espai de les Madrigueres ha estat inclòs en el *Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner 2*, de sòls urbanitzables delimitats sense pla parcial aprovat, i que prescriu que tot l'espai de les Madrigueres situat a primera línia de mar i fins la via del tren queda lliure d'edificacions i es considera protegit.

El tram final de l'antiga llera de la riera està inclòs també dins l'Inventari de les Zones Humides de les Conques Internes de Catalunya.

Així mateix, el tram final de la Riera de la Bisbal ha estat inclòs com a sòl no urbanitzable en el Pla Director del sistema costaner 1.

Els boscos i zones forestals situades al marge esquerra de la Riera, dins el Pla de Mar del Vendrell són sòl no urbanitzable dins el Pla General vigent del Vendrell i estan declarats Refugi de Fauna Salvatge.

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS A LES MADRIGUERES

1210. Vegetació anual sobre restes marins acumulats

A les Madrigueres ocupa una gran extensió la vegetació ruderal de platges de l'aliança *Euphorbion pepalis* Tüxen 1950. Entre les dunes i la platja hi ha l'*Hypochoerido-Glaucietum flavi* Rivas G. & Rivas M. 1958, amb *Salsola kali* ssp. *ruthenica* i *Cakile maritima*, acompanyats per *Emex spinosus*, *Cenchrus incertus* i *Arctotheca calendula*. Entre la carretera i les dunes hi ha també l'*Atriplicetum hastato-tornabeni* O. Bolòs 1962, amb *Atriplex rosea* ssp. *tarraconensis* i *Atriplex patula* ssp. *maritima*.

1310. Vegetació anual pionera amb *Salicornia* i altres espècies de zones fangoses i sorrenques.

A l'extrem sud de les Madrigueres, darrera la línia de dunes, hi ha algunes poblacions de *Suaeda maritima* ssp. *spichata* que podrien incloure's dins de l'aliança *Thero-Suaedion* Br.-Bl. (1931) 1952, probablement dins de l'*Atriplici-Suaedetum maritimae* O. Bolòs & Vigo 1984.

1410. Jonqueres i prats halòfils mediterranis (*Juncetalia maritimi*)

Hi ha alguns fragments de jonqueres halòfiles (associacions *Schoeno-Plantaginetum crassifoliae* Br.-Bl. 1931, *Spartino-Juncetum maritimi* O. Bolòs 1962) amb *Artemisia gallica*, *Atriplex portulacoides*, *Carex extensa*, *Inula crithmoides*, *Elymus* sp., *Juncus acutus*, *J. maritimus*, *Limonium virgatum*, *Parapholis filiformis* i *Plantago crassifolia*. També a les Madrigueres es fan de manera dispersa pradells d'annuals efímers halòfils (probablement *Parapholido-Frankenietum pulverulentae* Rivas M. ex Castroviejo & Porta) amb *Frankenia pulverulenta*, *Parapholis incurva*, *Spergularia marina* i *Spergularia maritima*.

1430. Matollars nitrohalòfils (*Pegano-Salsoletea*)

Aquí es poden incloure poblacions més o menys denses d'*Atriplex halimus* presents a les Madrigueres estan relacionades amb aquest sintàxon.

2210. Dunes fixes del litoral del *Crucianellion maritimae*

Hi ha fragments de vegetació de reraduna (*Crucianelletum maritimae* Br.-Bl. 1933) amb *Echinophora spinosa*, *Echium calycinum*, *Euphorbia terracina*, *Helichrysum stoechas*, *Teucrium polium* ssp. *dunense* i *Thymelaea hirsuta*.

2220. Dunes amb *Euphorbia terracina*

La vegetació de dunes (*Cypero-Agropyretum juncei* Kühnh. 1923 (Br.-Bl. 1933)) presenta *Calystegia soldanella*, *Elymus farctus*, *Eryngium maritimum*, *Euphorbia paralias*, *Medicago marina*, *Pancratium maritimum*, *Polygonum maritimum* i *Sporobolus pungens*.

2230. Dunes amb gespes del *Malcomietalia*

Els pradells d'annuals de llocs sorrencs es poden incloure en el *Desmazerio-Medicaginetum inermis* A. Curcó 1990, i hi són *Catapodium* gr. *marina*, *Erodium laciniatum*, *Medicago littoralis* v. *littoralis* i v. *inermis*, *Pseudorlaya pumila*, *Silene cerastoides*, *Silene niceensis*. Com les dues comunitats anteriors, és present a les Madrigueres, a les poques dunes que es conserven. En aquesta zona tenim les darreres dunes que es conserven entre la Platja Llarga (Vilanova, Garraf, amb risc altíssim de desaparició) i els Muntanyans (Torredembarra, Tarragonès).

3140. Aigües oligomesotròfiques calcàries amb vegetació bentònica de *Chara* spp.

A prop del mas del Bassa hi ha un toll excavat a la roca (crosta calcària quaternària) d'uns metres de diàmetre amb algues que pertanyen al gènere *Chara* sp. Durant tot l'any presenta aigua. Als seus marges hi ha un petit fragment de jonquera.

3170. Estanys temporals mediterranis

(Hàbitat d'Interès Prioritari)

A prop de la zona de les Madrigueres, al sud de la desembocadura de la riera de la Bisbal, damunt de substrat sorrenc, es fan pradells d'annuals amb *Juncus bufonius*, *Lythrum junceum*, *Gnaphalium luteo-album* i *Centaureium* sp, que formen part de l'ordre *Isoetalia*.

3290. Rius mediterranis de cabdal intermitent del *Paspalo-Agrostidion*

Al llit i marges de la riera de la Bisbal hi ha fragments de l'associació *Paspalo-Polypogonetum semiverticillati* Br.-Bl. 1936, on destaca la presència de *Paspalum distichum* i *Polypogon viridis*.

5330. Matollars termomediterranis i pre-estèpics

Són presents principalment a la zona de les Guàrdies i el mas del Bassa. Aquí podem incloure les garrigues del *Quercus-Lentiscetum* Br.-Bl. & cols. 1935, sovint amb un estrat arbori força desenvolupat de pi blanc (*Pinus halepensis*) i alguna carrasca (*Quercus ballota*), on destaquem la presència en el sotabosc de *Vincetoxicum nigrum* i d'*Asparagus horridus* (en una de les seves localitats més septentrionals). També hi ha brolles de romaní del *Rosmarinion officinalis* Br.-Bl. 1931, concretament l'*Erico-Thymelaeetum tinctoriae* (Br.-Bl. & al.) A. & O. Bolòs 1950 i l'*Anthyllido-Cistetum clusii* Br.-Bl. & al. 1935, totes dues molt riques en espècies, algunes d'elles termòfiles i de distribució meridional (*Viola arborescens*, *Coronilla juncea*...).

6220. Zones subestèpiques de graminies i anuals del *Thero-Brachypodietea*

(Hàbitat d'Interès Prioritari)

A les Guàrdies hi ha grans extensions de terreny on la crosta calcària es troba a uns pocs centímetres de profunditat. Aquí hi ha un gran nombre de teròfits i geòfits que formen part de fàcies termòfiles del *Phlomidio-Brachypodietum ramosi* Br.-Bl. 1924, en alguns punts molt proper a l'*Scillo-Erodietum sanguis-christi* Br.-Bl. & al. 1935. Hi destaquem l'abundant presència del bell endemisme *Erodium sanguis-christi* (la seva àrea de distribució només comprèn les terres litorals entre el nord de Castelló i el Penedès). També hi ha els geòfits *Ophrys fusca*, *O. lutea*, *Narcissus serotinus*, *N. dubius*, *Iris lutescens*, *Dipcadi serotinum*, *Muscari neglectum* v. *fontqueri*, *Leontodon autumnalis*, *Scilla autumnalis*, *Allium moschatum* i *Gladiolus illyricus*. Entre els teròfits destaquen *Bupleurum semicompositum* i *Valantia muralis*. *Phlomis lychnitis* hi és freqüent.

6420. Prats humits mediterranis d'herbes altes del *Molinio-Holoschoenion*.

Als marges de la riera i a les Guàrdies hi ha algun fragment de jonqueres del *Cirsio-Holoschoenetum* Br.-Bl. 1931 i de l'*Inulo-Schoenetum* Br.-Bl. 1931. Hi destaquem en aquests ambients la presència d'*Holoschoenus vulgaris*, *Schoenus nigricans*, *Trifolium repens*, *Mentha suaveolens*, *Agrostis stolonifera*, *Potentilla reptans*...

6430. Megafòrbies eutròfiques higròfiles de les orles de planes i dels estatges montà a alpi

A la riera de la Bisbal són freqüents els canyars de l'*Arundini-Convolvuletum sepium* Tüxen & Oberdorfer ex O. Bolòs 1962, amb algunes enfiladisses pròpies d'aquests ambients (*Calystegia sepium* probablement ssp. *australis*, *Cynanchum acutum*).

7220. Brolladors petrificants amb formació de tuf (*Cratoneurion*)

(Hàbitat d'Interès Prioritari)

A prop del Mas del Bassa i en alguns punts pròxims a les Madrigueres hi ha la comunitat pròpia dels degotalls calcaris *Eucladio-Adiantetum capilli-veneris* Br.-Bl. 1931, amb *Adiantum capillus-veneris* i la molsa *Eucladium verticillatum*.

8210. Pendents rocoses calcícoles amb vegetació casmofítica

A les Guàrdies, la crosta i el substrat calcari afloren en molts punts amb una lleugera inclinació al sud-oest. Els rasclers ocupen una extensió relativament important, i en ells trobem perfectament desenvolupada el *Melico-Saturejetum fruticosae* O. Bolòs & Vives 1957, associació d'aquests ambients amb *Melica minuta*, *Satureja fruticosa* i també amb *Antirrhinum litigiosum*, *Polygala rupestris*, *Juniperus phoenicea*, *Galium* cf. *fruticosum*, *Jasonia saxatilis*, *Linaria origanifolia* ssp. *cadevallii*, *Cephalaria leucantha*...

8240. Paviments calcaris

(Hàbitat d'Interès Prioritari)

A la mateixa zona de les Guàrdies i també als voltants del mas del Bassa, els rasclers també coincideixen amb superfícies gairebé sense sorra, planes, on trobem diversos crespínells (*Sedum album* v. *micranthum*, *Sedum sediforme* i, fins i tot, *Sedum acre*) de l'associació *Sedetum micrantho-sediformis* O. Bolòs & R. Masalles in O. Bolòs 1981.

92A0. Salzedes i boscos de ribera de *Salix alba* i *Populus alba*

En alguns punts de la riera de la Bisbal, principalment a l'interior de les Madrigueres, encara sobreviuen alguns fragments del bosc de ribera mediterrani del *Vinco-Populetum albae* O. Bolòs & Molinier in O. Bolòs 1962, amb els arbres *Populus alba*, *P. deltoides*, *Platanus hispanica*, *Fraxinus angustifolia*, *Ulmus minor* i *Ficus carica*, les enfiladisses *Vinca media* i *Rubus caesius*, i les herbàcies *Allium italicum* i *Origanum vulgare*.

92D0. Alocars, tamarigars i espinars de ribera termomediterranis

(*Nerio-Tamaricetea* i *Securinegion tinctoriae*)

A la riera de la Bisbal hi ha alocars dispersos del *Vinco-Vitacetum agni-casti* O. Bolòs amb *Vitex agnus-castus* i *Vinca major*. Es troben en un estat força lamentable de conservació, i constitueixen una localitat aïllada entre les muntanyes del sud de Tarragona i el Maresme. Per altra banda, a les Madrigueres, en l'antic lliit de la riera de la Bisbal, encara es conserva una bosquina en força bon estat del *Tamaricetum gallicae* Br.-Bl. & O. Bolòs 1958, amb els tamaris *Tamarix canariensis* i *T. africana*.

9320. Boscos d'*Olea* i *Ceratonia*

A la zona del mas del Bassa hi ha pinedes denses de *Pinus halepensis* amb exemplars molt desenvolupats de *Ceratonia siliqua* i *Olea europaea*, junt amb alguna alzina carrasca (*Quercus ilex* ssp. *rotundifolia*), que formen part d'una fàcies força madura del *Querco-Lentiscetum* Br.-Bl. & cols. 1935. Es tracta de boscos amb un estat de conservació impressionant, que donen idea de la vegetació climàtica que molt antigament cobriria totes les planes mediterrànies litorals entre el Garraf i el Montsià.

9340. Alzinars de *Quercus ilex* i *Q. rotundifolia*

En alguns punts (Madrigueres, Mas del Bassa, les Guàrdies), el *Querco-Lentiscetum* presenten una certa proporció d'alzines carrasca (*Quercus ilex* ssp. *rotundifolia*). Les màquies amb una important proporció de carrasques han estat assignades per diversos autors al *Rubio-Quercetum rotundifoliae* Costa, Peris & Figuerola 1982 (boscos de carrasca amb margalló termomediterranis).

L16(i).- BOSCOS A LLEVANT DE LA CIUTAT DE TARRAGONA (TARRAGONA)

Entorn del Mèdol, Mas d'en Jové, Mas Cusidó, Mas de Sordé, Mas Rabassa, Gurugú, Budellera, Mas Rafel, Mas Enric, Pont del Diable...

Fonaments de fet

Mosaic de camps de conreu amb extenses pinedes i màquies joves (amb algunes àrees ja força madures, amb grans savines i càdecs...) -**5333, 9340 i 9540**-. Considerable extensió agro-forestal preservada de la urbanització intensiva del llevant de Tarragona, i que constitueix la continuïtat natural del Bosc de la Marquesa fins els municipis de l'interior (La Riera de Gaià, El Catllar i Pallaresos), fragmentats sols per vies de comunicació. Alt interès paisatgístic i social. Representen una bona **connexió del litoral amb l'interior, i entre la conca del Gaià i la conca del Francolí (!)**. Hi és destacable la **pedrera romana del Clot del Mèdol** -amb una comunitat de màquia arbrada excepcionalment desenvolupada a cercar la llum-, extenses i frondoses pinedes mediterrànies -**9540**- que entornen les partides de l'antiga finca militar de Mas Enric (Pallaresos-Tarragona), i l'**aqüeducte** del Pont del Diable, amb màquies relativament ben desenvolupades, així com la localització en algunes balmes de la contrada de **pintures rupestres**, incloses ja en el conjunt protegit com a Patrimoni de la Humanitat de l'Arc Mediterrani. A la zona, plantes com la **savina (*Juniperus phoenicea*)**, la **sajolida (*Satureja montana*)**, la **noguerola (*Pistacia terebinthus*)**, el **jessamí (*Jasminum fruticans*)**, i predadors com l'**astor (*Accipiter gentilis*)**, l'**aligot (*Buteo buteo*)** i l'**òliba (*Tyto alba*)**, i altres aus com el **torlit (*Burhinus oedicephalus*)**, el **cucut reial (*Clamator glandarius*)**, lepidòpters com ***Euphydryas aurinia***, i importants localitzacions de **quiròpters –*Myotis emarginatus*, *Rhinolophus euryale*, *Rhinolophus hipposideros* i *Rhinolophus ferrum-equinum***-, encara ens demostren la resiliència patent d'aquests ecosistemes. Per tota la banda litoral passava la carrerada **Marinada**, d'ús dels ramats a l'hivern; al Francolí existeix el Pas de l'Àngel que es dirigeix cap a el Mas de l'Àngel (Pont del Diable), Mas Enric o bé es dirigia a Mas Rabassa, Punta de la Móra, Altafulla, i d'aquí cap a l'interior. Aquests són espais que es disposen estratègicament per garantir la connectivitat general de tot l'àmbit. L'ús de càmping cal prohibir-lo explícitament als terrenys inclosos al PEIN per quantes afectacions negatives comprovades en altres espais naturals protegits. Augment de les possibilitats de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals*", en augmentar i millorar la seva connectivitat: Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit. Possible consideració com a una **única unitat** de protecció i gestió a mig termini conjuntament amb: l'EIN Platja de Torredembarra, la Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, l'EIN de la Punta de la Móra-Tamarit, el murrot de la Savinosa-Cala Romana, la pedrera romana del Mèdol, els boscos entorn del Pont del Diable de Tarragona i la Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, **espais tots aquests que gaudeixen ja d'alguna figura de protecció**.

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Alzinars i carrascars - 9340-
- Garrigues i matollars mediterranis termòfils dominats per margalló (*Chamaerops humilis*) -5333-
- Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero- Brachypodietea*) - **hàbitat prioritari** 6220-
- Pradells rics en crassifolis, rupícoles, calcícoles i càrstics (*Alysso-Sedion*) - **hàbitat prioritari** 6110-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de zones de pineda de pi blanc i màquies litorals i la transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus.

Llei de protecció dels animals segons la qual es prohibeix afectar poblacions d'espècies protegides.

Llei de Vies Pecuaries (normativa bàsica a desenvolupar per la Generalitat).

Les partides de Mas Rabassa i la Budellera ja són incloses en el ***Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner***, amb categories **C2** i **C3** la Torre dels Escipions nord – Mas Rabassa i categoria **CE** la Budellera.

Ja gaudeixen d'alguna figura de **protecció a nivell municipal** la **pedrera romana del Mèdol** i els boscos **entorn del Pont del Diable** de Tarragona, així com les diverses **balmes amb pintures rupestres**, incloses ja en el **conjunt protegit com a Patrimoni de la Humanitat de l'Arc Mediterrani**.

L17(p).- MURROT DE LA SAVINOSA-CALA ROMANA

L'àrea situada entre la platja Llarga i la de la Rabassada, amb la platja de la Savinosa i la Cala Romana o dels Capellans inclosa, que constitueix encara un espai amb **especials valors naturals i paisatgístics**, i que acull un ús **social** intensiu, però compatible si s'ordena coherentment la zona.

Fonaments de fet

Diferents comunitats de roquissar litoral relativament ben conservades, com el *Crithmo-Limonietum giberti*, on hi destaca, amb bons poblaments, el *Limonium gibertii* com a endemisme -1240-, la màquia litoral (*Quercu-Lentiscetum*) -5333- amb margalló (*Chamaerops humilis*), murtra (*Mirtus comunis*), i alguns exemplars de savina litoral (*Juniperus phoenicea ssp.eumediterranea*) relictuals d'un pretèrit savinar (*Juniperetum lyciae*) -que d'aquí provindria el topònim de la Savinosa-, alguns petits fragments de vegetació de duna i reraduna -2110 i 2120-, i pastures i pradells -6220 i 6110-. Diferents colònies de falciot pàl·lid (*Apus pallidus*), merla blava (*Monticola solitarius*), diversos rèptils d'interès, hivernada i pas d'aus marines: baldrigues, calàbries, gavots, mascarells, xatrac... Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Vegetació dels penya-segats del litoral mediterrani amb "*Limonium*" endèmics -1240-
- Garrigues i matollars mediterranis termòfils dominats per margalló (*Chamaerops humilis*) -5333-
- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) - 9540-
- Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero- Brachypodietea*) - hàbitat prioritari 6220-
- Pradells rics en crassifolis, rupícoles, calcícoles i càrstics (*Alysso-Sedion*) - hàbitat prioritari 6110-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries amb "*Elymus farctus*"- 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries amb "*Ammophila arenaria*"- 2120-

Fonaments de dret

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones naturals costaneres.

La zona de l'antic sanatori de la savinosa, malgrat la **indefinició d'usos**, ja gaudeix d'alguna figura de protecció, bé que parcial, a nivell municipal.

L18(p).- PLATJA LLARGA DE TARRAGONA

Fonaments de fet

Fragments residuals intersticialment entre zones edificades i càmperings -i dins dels mateixos-: entorn el Club de Vela, Restaurant Iot i Mirall d'Estiu, Càmping de les Palmeres... Són petites àrees de vegetació natural (*Eriantho-Holoschoenetum australis* -2190-, *Juniperetum lyciae* -2250-...), on hi caldria acotar i discriminar-ne eficientment l'accés i l'ús com aparcament de vehicles. Hi destaquen també alguns poblaments d'espècies de duna i reraduna -2110, 2120 i 2210-, amb lliri de mar (*Pancratium maritimum*), grans exemplars de savina litoral (*Juniperus phoenicea ssp. eumediterranea*), estepa de sorral (*Halimium haliminifolium*), cesquera (*Saccharum ravennae* = *Erianthus ravennae*), sisca (*Imperata cylindrica*), diferents espècies de joncs (*Scirpus holoschoenus var. australis*), la sargantana cua-roja o de sorral (*Acanthodactylus eritrurus*)...

Actualment, un projecte de **passeig marítim** (*ecològic*, diuen, però amb palmeres, punts de llum...) impulsat des de l'Ajuntament de Tarragona i la Delegació del Ministeri de Costes, amenaça algunes parcel·les de vegetació natural (zona d'aparcaments...), així com el manteniment de la seva idiosincràcia de platja natural sense intervencions; tanmateix aquesta actuació resulta **lògicament antiecològica per lo innecessària que és, donat que actualment és ja altament significatiu l'ús de passeig i gaudi de la platja actual per part de la població.**

Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "*cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides*", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Ginebroses i cadequers de dunes *Juniperion lyciae* - **hàbitat prioritari** 2250-
- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Depressions humides de les interdunes litorals amb jonc bobal (*Scirpus holoschoenus var. australis*) i cesquera (*Saccharum ravennae* = *Erianthus ravennae*) -2190-
- Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (*Juncetalia maritimae*) – 1410-
- Prats de llistó (*Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims -2240-
- Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb "*Elymus farctus*" – 2110-
- Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb "*Ammophila arenaria*" – 2120-
- Vegetació de les dunes mediterrànies (*Crucianellion maritimae*) – 2210-
- Vegetació sobretot anual colonitzadora de cúmuls de restes orgàniques i de graves (*Cakiletea*) -1210-

Fonaments de dret

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones dunars costaneres.

Llei d'Espais Naturals per la conservació de zones dunars.

Transposició de la Directiva Hàbitats, tant pel que fa a la sargantana cua-roja, com als ecosistemes dunars.

Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner, sector qualificat amb categoria **C2**.

L19(i).- ENTORN DE L'ERMITA DE SANT ANTONI D'ALTAFULLA

Petit espai forestal al nord de la vila d'Altafulla que encara conserva moltes pinzellades de valor natural i antropològic.

Fonaments de fet

La comunitat vegetal més abundant és la **màquia litoral de garric i margalló (*Quercus-lentiscum Pistacietosum*) -5333-**, molt variable en composició d'espècies segons les característiques de l'indret on s'hi ubica; destaca la presència aïllada d'alguns exemplars de **savina litoral (*Juniperus phoenicea ssp. eumediterranea*), *Viola arborescens*, *Narcissus dubius*.**, i el fet que s'hi han detectat **7 espècies d'orquídies**, entre les quals destaquen ***Anacamptis pyramidalis* i *Cephalantera longifolia***. Amfibis com el **gripauet (*Pelodytes punctatus*)** i el **tòtil (*Alytes obstetricans*)**, i rèptils com la **serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*)**. Cal esmentar també un grup d'uns 25 *Pinus pinea*, en origen plantats per algun pagès de la zona i que actualment s'estan escampant per altres racons d'aquests turons. Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Garrigues i matollars mediterranis termòfils dominats per margalló (*Chamaerops humilis*) -5333-
- Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (*Pinus halepensis*) i de pi pinyer (*Pinus pinea*) – 9540-
- Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero- Brachypodietea*) - **hàbitat prioritari** 6220-
- Pradells rics en crassifolis, rupícoles, calcícoles i càrstics (*Alyso-Sedion*) - **hàbitat prioritari** 6110-

Fonaments de dret

Amb la **voluntat consistorial explícita de preservar i recuperar** es fa necessari el reconeixement i protecció d'aquest espai natural, que mitjançant un pla de gestió i recuperació, convertir els Turons de Sant Antoni en el pulmó verd d'Altafulla: el municipi d'Altafulla ja té Pla d'ordenació Urbanística Municipal (**POUM**) en vigor des del dia 10 de juny de 2004, des d'on l'Ajuntament ha atorgat una **estricta protecció** al **Sòl No Urbanitzable** de les Hortes del Gaià i de la **Muntanya de Sant Antoni**.

L20(p&i).- ESPAIS MARINS FINS A 50 METRES DE FONDÀRIA ENTRE TARRAGONA I CUNIT.

- p:** de la reserva Marina de Masia Blanca – Grapissar a l'EIN de la Punta de la Móra, des de la línia de costa fins la cota batimètrica de 35 m.
- i:** des de l'extrem de la proposta oficial per la zona del Garraf fins a Tarragona, amb la cota batimètrica de 50 m. com a referència.

Aigües marines, fons marins i els tres illots (bloc de Baix a Mar de Torredembarra, dic del davant del riu Gaià i illot de Cala Jovera de Tamarit), entre la línia de costa i els 50 metres de fondària abraçant els dos espais actualment protegits de l'EIN de Punta de la Móra-Tamarit i la Reserva Marina Grapissar-Masia Blanca.

Fonaments de fet

Diverses praderies de posidònia: la dels Atinents (davant del far de Torredembarra, a 32 metres de fondària, quan la línia de protecció arriba als 20 metres només aproximadament!), i les del davant de la bocana de l'espigó del port abandonat de Roda de Berà, les quals s'han seguit científicament diversos anys. Caldrà incloure les aigües més properes a la vora de la mar doncs s'hi localitzen (almenys davant del càmping La Noria) a 3 metres de fondària mates aïllades de posidònia, i pel fet de no separar dues zones protegides per 50 metres de distància, doncs formen part de la mateixa unitat funcional i estructural. Praderies de *Cymodocea nodosa* confrontadament a la platja de la Savinosa i platja Llarga de Tarragona Augment de les possibilitats reals de supervivència a mig i llarg termini del "cordó litoral inconnexe de petites zones naturals protegides", en augmentar i millorar la seva connectivitat, conferint-li tanmateix el propi mar una especial cohesió, i poder alhora coordinar millor la seva gestió (Reserva Marina del Grapissar-Masia Blanca, EIN Platja de Torredembarra i Creixell, Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià, i EIN de la Punta de la Móra-Tamarit).

HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI PRESENTS

- Alguers de posidònia (*Posidonium oceanicae*) - hàbitat prioritari 1120-

Fonaments de dret

Llei d'espais naturals per la conservació de praderies de fanerògames marines (Comunitat vegetal considerada per la Unió Europea d'Interès Prioritari).

Transposició de la Directiva Hàbitats i Directiva Aus (per les espècies pelàgiques beneficiades per les praderies).

Llei de Costes per la conservació i recuperació de zones humides costaneres.

Legislació aplicable a zones humides (les aigües marines fins als 6 metres de fondària són considerables com a zones humides segons la legislació vigent).

i, per tot l'anteriorment exposat,

SOL·LICITEN:

Que havent presentat aquest escrit d'al·legacions, sigui admès a tràmit i tingut en compte i contestat convenientment dins dels terminis que preveu la llei 30/1992 de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i de Procediment Administratiu Comú modificada per la Llei 4/99 de 13 de gener.

Que d'acord amb l'art. 86.3 de la Llei 30/1992 de Règim Jurídic i de les Administracions Públiques i de Procediment Administratiu Comú modificada per la Llei 4/99 de 13 de gener es donin a les al·legacions presentades una **resposta raonada**, i tanmateix resposta a la pretèrita **Proposta** de la consideració global de la **Conca del riu Gaià com a una unitat compacte de protecció i connexió ambientals**.

Que sigui tinguda comte la informació suara tramesa en aquest escrit d'al·legacions també en els altres plans en curs que la Generalitat elabora: ***Pla de Conectors Biològics, Pla Territorial del Camp de Tarragona, Catàleg del Paisatge***, els diversos ***plans especials del espais naturals protegits***, els ***plans de recuperació de les espècies...***; i a tal efecte sigui convenientment **vehiculada i gestionada** als Departaments i Direccions Generals competents.

I que a tal efecte siguin tinguts en compte els diferents ANNEXOS d'informació i de propostes que s'adjunten:

I.- PLÀNOL TOPOGRÀFIC GENERAL.

I.- PLÀNOLS – ORTOFOTOMAPES & TOPOGRÀFICS:

- I.1. – ALT GAIÀ
- I.2. – MIG GAIÀ
- I.3. – BAIX GAIÀ
- I.4. – LITORAL DE LLEVANT
- I.5. – LITORAL DE PONENT

II.- MAPA DE SITUACIÓ de les praderies de posidònia
excloses a la proposta inicial.

II.- BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES de les praderies de posidònia
aportades per la Fundació CRAM

II.- MEMÒRIA de la proposta pretèrita:

El riu Gaià i el litoral associat; Proposta de LIC per a la regió mediterrànea.

la qual cosa espera obtenir,
atentament,

Renau, 24 de juny de 2005

DAMIÀ VERNET

president del GEPEC – Ecologistes de Catalunya

en representació d'aquesta entitat,

i dels qui subscriuen el present escrit en la seva capçalera

contacte per a notificacions

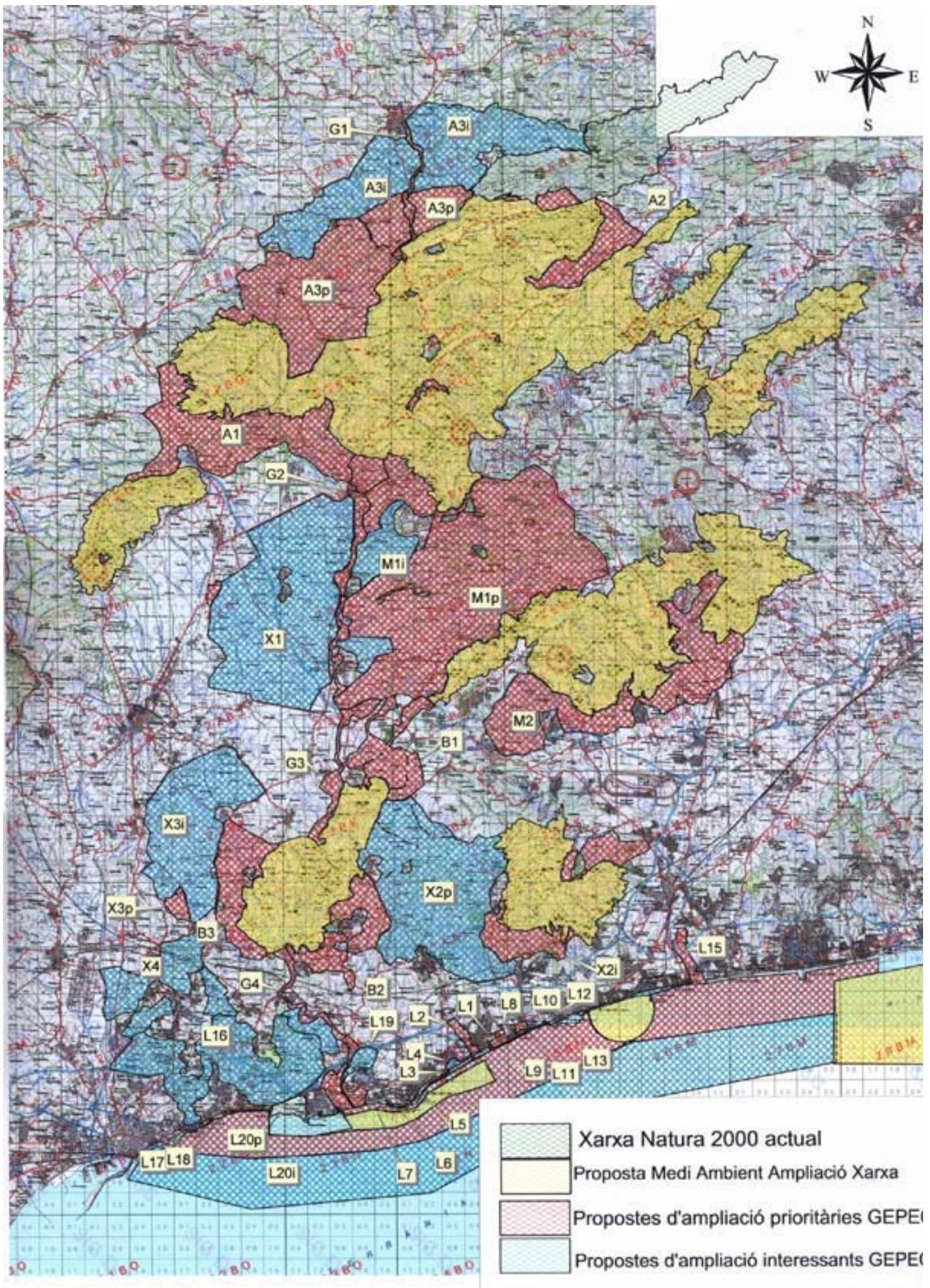
Toni Bara

abara@pie.xtec.es

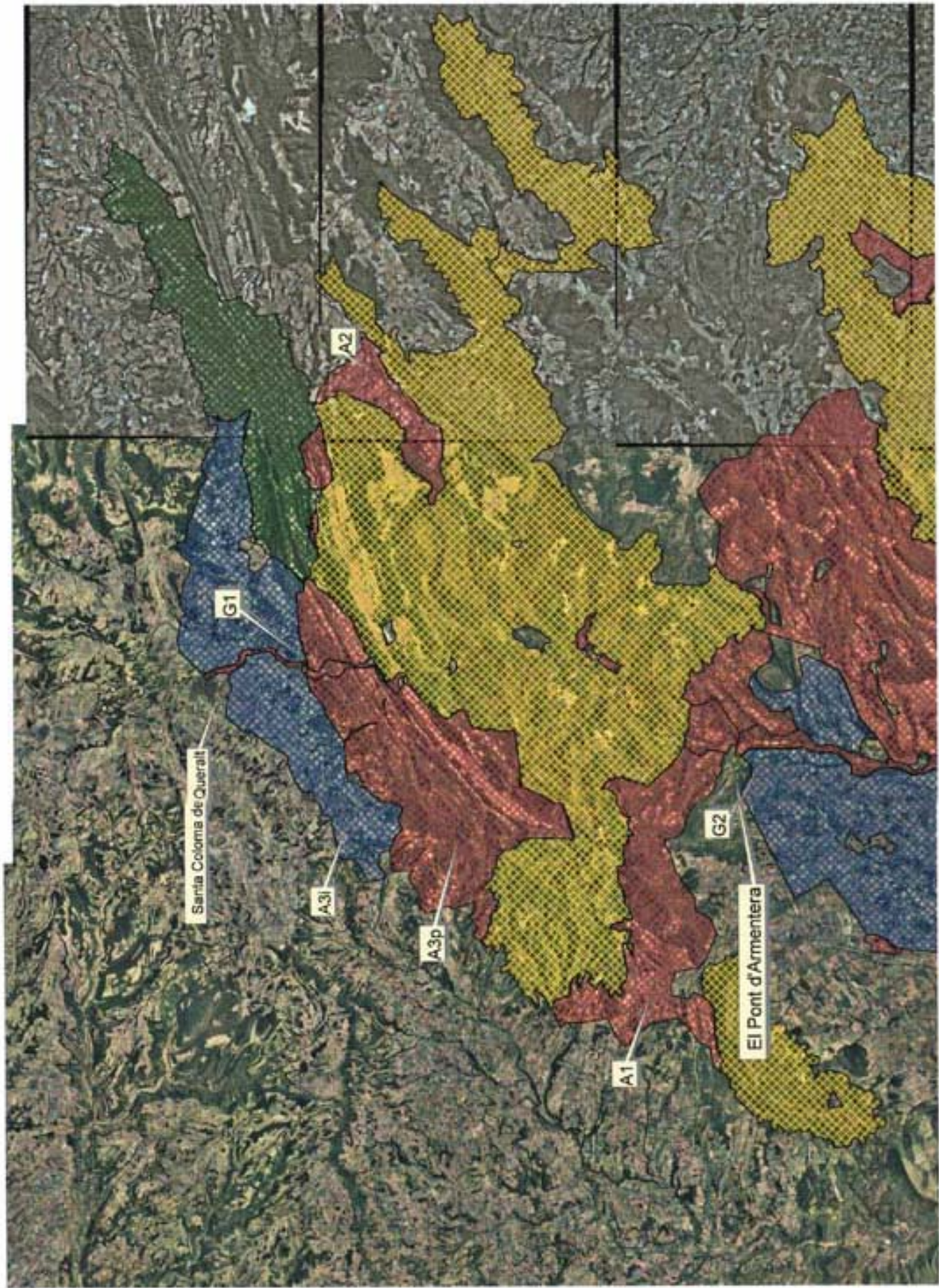
977620618 – 626601425

*c/ Nou, 10
43886-Renau (Baix Gaià)*

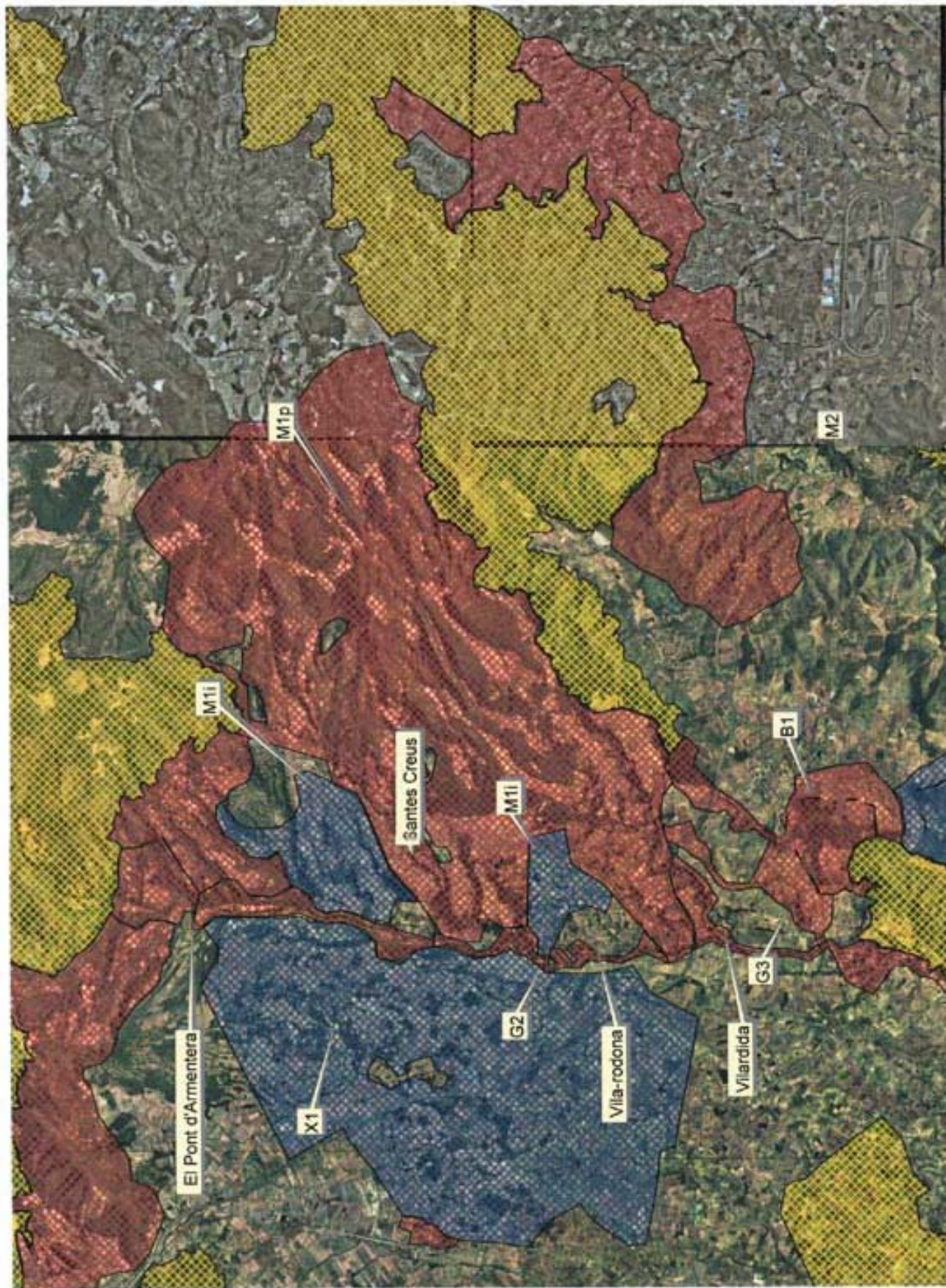
ANNEXES

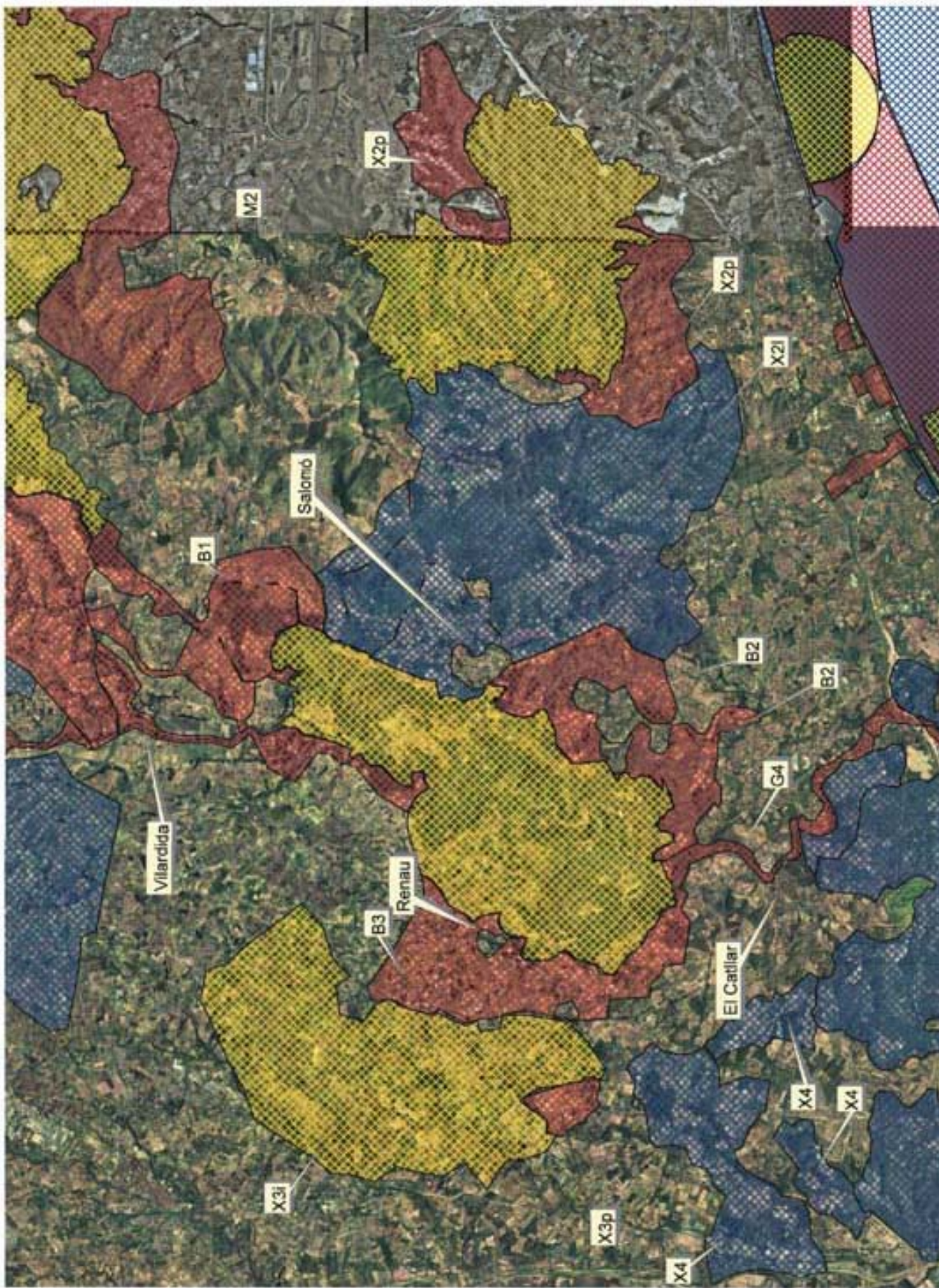
ALT GAIÀ

MIG GAIÀ

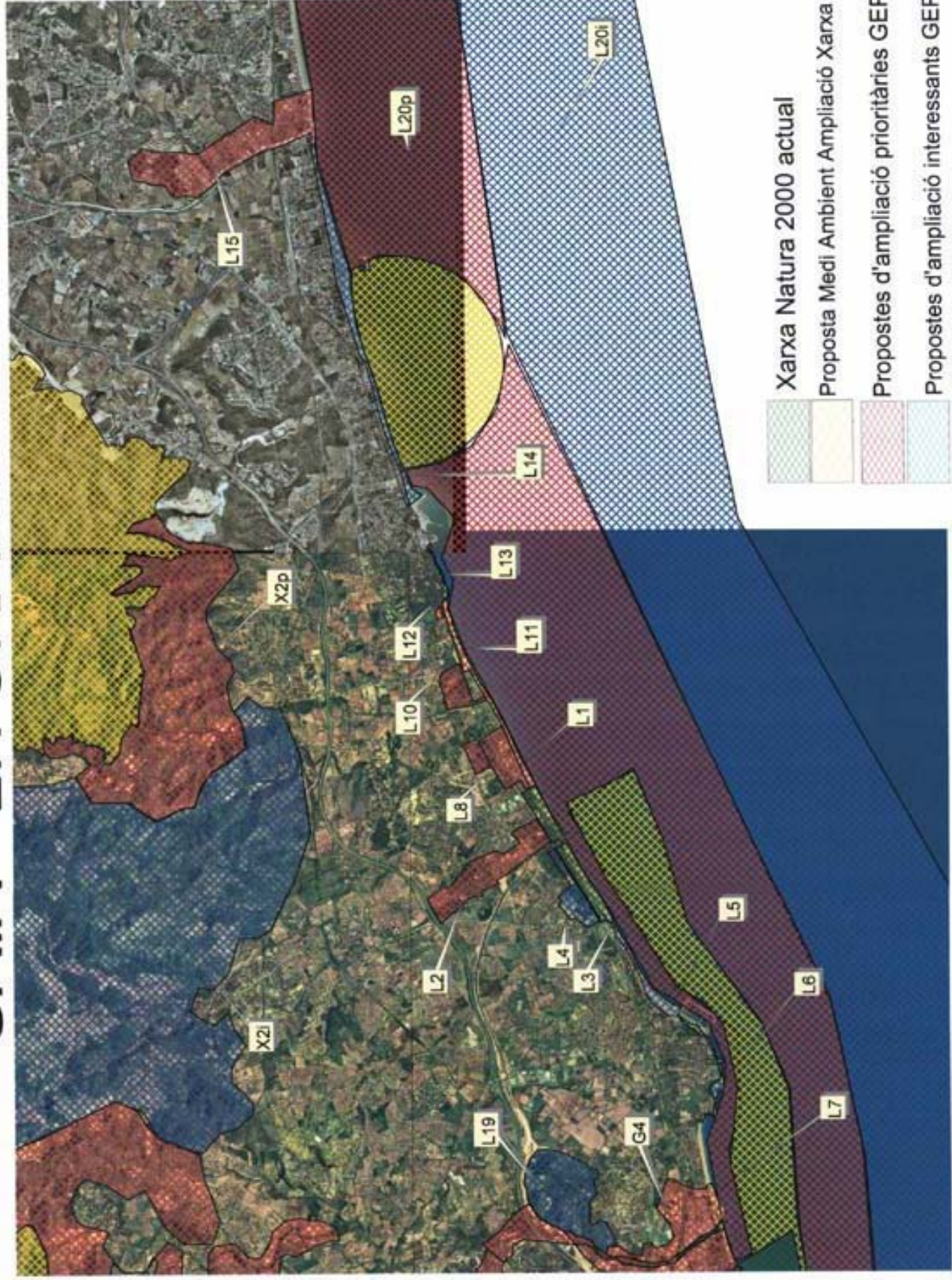

BAIX GAIÀ

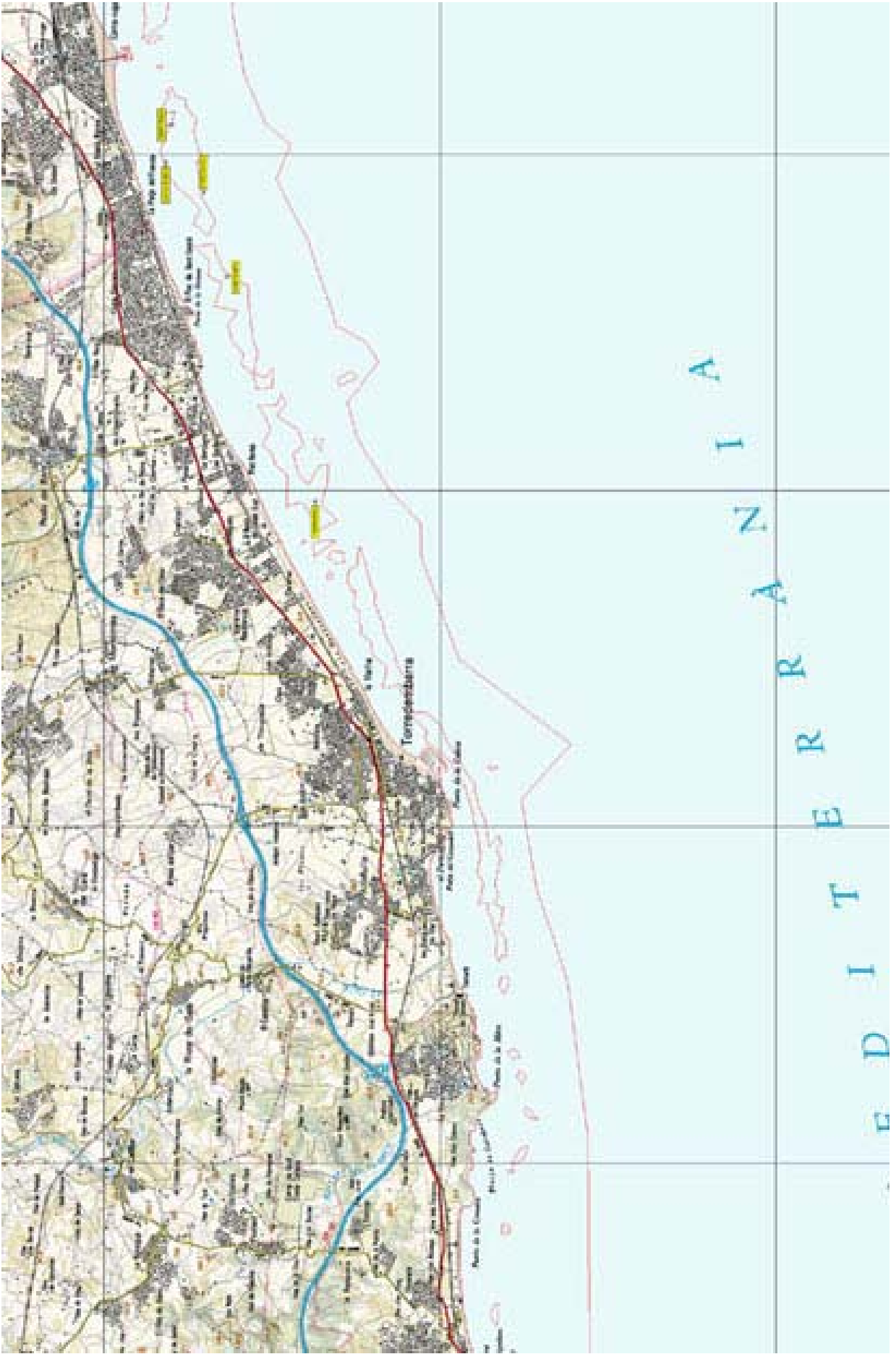

GAIÀ - LITORAL LLEVANT

GAIÀ - LITORAL PONENT

FUNDACIÓ PER A LA CONSERVACIÓ
I RECUPERACIÓ D'ANIMALS MARINS

Us fem arribar un mapa amb la situació de les praderies de Posidònia des de la Punta de la Mora a Comarruga.

En el mapa adjunt hi trobareu senyalitzades:

- Línia de costa
- Polígons de Posidònia
- Línia o zona de protecció de fanerògames marines (segons DARP)
- Posició de les fites centrals d'estudi de les estacions que el CRAM fa el seguiment a la zona mostrada.

Les dades d'aquest mapa han estat extretes dels següents estudis i cartografies:

- Renom, P.; Romero, J. i Muñoz-Ramos, G. 1998. **Xarxa de vigilància dels herbassars de fanerògames marines**. Informe anual. Departament d'Ecologia - Universitat de Barcelona.
- Renom, P.; Romero, J. i Muñoz-Ramos, G. 1999. **Xarxa de vigilància dels herbassars de fanerògames marines**. Informe anual. Departament d'Ecologia - Universitat de Barcelona.
- Renom, P.; Romero, J. i Muñoz-Ramos, G. 2001. **Xarxa de vigilància dels herbassars de fanerògames marines**. Informe anual. Departament d'Ecologia - Universitat de Barcelona.
- CRAM - 2003. **Projecte de Suport i Assistència de la Xarxa de Vigilància de la Qualitat Biològica dels Herbassars de Fanerògames Marines (2002-2003)**. Informe Final. CRAM - Fundació per a la Conservació i Recuperació d'Animals Marins.
- CRAM - 2004. **Assistència tècnica per a la realització del projecte de col·laboració per al manteniment de la Xarxa de vigilància de la qualitat biològica dels herbassars de fanerògames marines de la costa catalana i la difusió del seu estat durant els anys 2004-2006**. Informe anual. CRAM - Fundació per a la Conservació i Recuperació d'Animals Marins.
- DGPAM - 2000. **Tipificació del fons marí del litoral català, amb especial atenció a les zones amb praderies de fanerògames marines**. Digitalització en pantalla de la cartografia en paper a escala 1:50000 de l'estudi de prospecció de fons marins de fanerògames durant 1992. Sistema d'Informació Geogràfica de la Direcció General de Pesca i Afers Marítims, Generalitat de Catalunya.
- DGPAM - 2001. **Zones de Protecció de les Praderies de Fanerògames Marines** Revisió i actualització, amb digitalització en pantalla, de les zones de protecció declarades en el marc del *Plan Sectorial de Pesca 1992-1995*, basat en l'estudi de prospecció de fons marins de fanerògames durant 1992. Sistema d'Informació Geogràfica de la Direcció General de Pesca i Afers Marítims, generalitat de Catalunya.

Espero que sigui del vostre ajut.

Fins ben aviat,

Manel

Premià de Mar, 15 d'Abril de 2005

•

-PROPOSTA DE LIC PER A LA REGIÓ MEDITERRÀNIA-

EL RIU GAIÀ I EL LITORAL ASSOCIAT

•

EN ELS LÍMITS DE LA MARCA HISPÀNICA

•

Localitzada al bell mig de la meitat sud de Catalunya, el Gaià es presenta com una **conca fluvial independent**, amb elements clarament eurosiberians en les seves capçaleres altes i caràcter fortament mediterrani al llarg del seu recorregut, dissenyant un **territori sobre el qual la petjada humana palesa no ha estat pas, encara, remarcable** de manera extensiva; tant el seu desconeixement, fins i tot menysteniment, com l'absència de pressió antròpica directa des de les grans metròpolis, fins ara, són les raons principals que expliquen l'excel·lent grau de conservació de molts dels seus valors. Amb l'objectiu bàsic d'assegurar la pervivència dels seus valors naturals, paisatgístics, històrics i agrícoles, es presenta llavors aquesta **Proposta de Lloc d'Interès Comunitari –LIC per a la regió mediterrània**; LIC que, cal observar, en fase de projecció definitiva, lògicament subdividible en LIC conca i LIC litoral, o d'altres.

A vol d'ocell és quan es fa evident el valor especial d'aquest territori que estructura la conca del riu Gaià i el seu entorn, privilegiat, i antuvi frontera de la **MARCA HISPÀNICA**: constitueix un element clau com a **connector biològic i paisatgístic** entre la Serralada Pre-litoral i el mar; i, més enllà, segueix essent bio-geogràficament estratègic per la connexió del litoral fins la serralada Pirinenca, a través de la Segarra i el Solsonès.

---

*Aquest territori, límit de la pretèrita MARCA HISPÀNICA,
espai divisor i entre dos móns,
ja entrat el s.XXI,
pot esdevenir ben bé un connector exemplar entre la costa i l'interior,
entre el sud i el nord,
tot fent honor als nous temps de globalització sostenible.*

Cal recordar que la nova política mediambiental de la UE dóna especial èmfasi, i financia també específicament, l'estructura de xarxa connectada dels espais naturals: és l'aplicació, ja en curs, de la **XARXA NATURA 2000**.

Protegir i preservar *globalment* aquest patrimoni és sens dubte la millor garantia per a ordenar, cohesionar i connectar *sosteniblement* una gran àrea de la Catalunya central i litoral. Caldrà doncs preservar al màxim el sòl rústec, agrícola i forestal, situats en l'eix Sta.Coloma de Queralt-Tamarit: aquest és el **darrer connector, eficaç, possible i necessari, entre el Camp de Tarragona i l'altiplà central de Catalunya**. La reintroducció de la llúdriga (*Lutra lutra*) en pot ésser el millor testimoniatge...

CRITERIS DE DELIMITACIÓ DE L'ÀMBIT A CONSIDERAR

S'han considerat els següents criteris en la definició cartogràfica* de la zona LIC, els espais naturals d'especial interès i els diversos corredors:

- ⇒ **de conca i de xarxa hidrogràfica:** límits com carenes, altiplans i parts intrínsecament constituents com els cursos d'aigua, continus o no.

- ⇒ **de connectivitat interna i externa:**
  - el propi riu, la xarxa de torrents i llur conca constitueix ja per sí mateix un corredor intern de primer ordre.
  - grans connectors estratègics: biològics i paisatgístics.
  - petits corredors: més sensibles i importants per a la fauna.

- ⇒ **de continuïtat biogeogràfica de les formacions geològiques:** per tal d'evitar la fragmentació de petites o grans unitats biogeogràfiques i la reducció implícita del tamany d'aquestes.

- ⇒ **litoral:** tot i que virtual ja, en alguns punts, està plenament justificada la continuïtat marina, tant des del punt de vista biològic i geològic, com de dinàmica litoral, fet que recomana si més no, una mateixa unitat de gestió.

- ⇒ **de frontera urbanística i de funcionalitat reestructuradora del territori:** al evidenciar-se ja una puixant pressió urbanística residencial.
  - al O per l'expansió lligada al fenomen Perafort-AVE.
  - al SO per l'expansió a llevant de Tarragona.
  - al SE per l'expansió d'El Vendrell com a Àrea Metropolitana de Barcelona.
  - al N per l'expansió d'Igualada també com a Àrea Metropolitana de Barcelona.

- ⇒ **zones d'especial interès:**
  - natural: s'inclouen així tots els E.I.N.'s ja reconeguts al PEIN, i els altres territoris suara considerats.
  - paisatgístic: espais que malgrat no acollir valors naturals excepcionals, sí que conserven una alta qualitat paisatgística en tota la dimensió del concepte (de proporcionalitat dimensional, colors i formes, però també acústics, lumínics...), i que sovint desenvolupen una funció tampó respecte d'altres, ensems valoritzant el sòl.
  - històric: arqueològic, antropològic...

*veure plànol annex

ELS SEUS VALORS NATURALS

Com ja s'ha plantejat, el principal valor de la conca del riu Gaià n'és la funcionalitat clara com a **connector biològic i paisatgístic** que desenvolupa entre la Serralada Pre-litoral i el mar; i, més enllà, corològicament, el fet de seguir essent bio-geogràficament estratègic per la connexió del litoral fins la serralada Pirinenca, a través de la Segarra i el Solsonès. Així mateix, el fet d'**aplegar** els **caràcters** submediterrani-eurosiberià i els fortament mediterranis, també li confereix un atribut especial. A més, aquest territori gaudeix d'uns nivells de **diversitat i singularitats biològiques** que actualment pocs, molt pocs, sistemes d'aigües corrents a la Catalunya meridional presenten*.

És curiós, per exemple, com a **Renau hi conflueixen** roures (*Quercus cerrroides*) –vora el Torrent de Peralta, prop del poble mateix hi ha el roure catalogable com a monumental potser més gran en aquests moments de totes les comarques de Tarragona- amb murtes a l'altra banda de riu, becades (*Scolopax rusticola*) a l'hivern i torlits (*Burhinus oediconemus*) a l'estiu, enganyapastors i sibocs (*Caprimulgus europaeus* i *C. ruficollis*)... o com al **Montmell** hi conviuen les últimes penetracions de la màquia de garric i margalló cap a l'interior -d'espècies profundament mediterrànies, com la viola de tardor (*Vilva arborescens*)-, amb els boscos de pinassa més propers al litoral – d'espècies clarament centreeuropees, com la *Sanicula euopaea* o els teixos (*Taxus baccata*)-.

---

*

Així mateix, cal considerar també com un valor afegit arreu del territori el rosari de castells i torres de defensa que ressegueixen aquesta MARCA HISPÀNICA, la munió de masos i llogarets, molins hidràulics, els marges i barraques de pedra seca, els aljubs i cucons i pous, basses, sínies i fonts, camins i senders, les estel·les discoidals de la Baixa Segarra ..., i els diversos jaciments arqueològics (de pintures rupestres...) alguns dels quals estan declarats ja **Patrimoni de la Humanitat** en el conjunt de l'Arc Mediterrani.

*

Arreu del proposat LIC s'hi localitzen **infinitat d'espècies biològiques i realment molta quantitat (en extensió i varietat) d'Hàbitats d'Interès Comunitari**, protegits tant per la **normativa comunitària (!)**, com per la autonòmica, estatal i internacional. Evidentment tota la munió d'espècies animals i vegetals i els seus hàbitats, referida subsegüent*, ben segur justifiquen la protecció del territori en qüestió, i la pròpia proposta d'inclusió com a **LLOC D'INTERÈS COMUNITARI - LIC**.

*Apuntem que el "Pou Renau" assoleix cabals de 500 l./seg., una de les màximes de Catalunya, dada si més no curiosa tenint en compte l'idiosincràcia d'aquestes latituds.

*Veure quadre annex.

L'ALT GAIÀ

Espai de muntanya, a banda i banda del riu, amb una important presència de paleosòls, amb cims entre 800 i 1000 metres d'altitud, i predomini del bosc de pins i alzines; enllaça la part nord-est de la Conca de Barberà estricta, amb la Baixa Segarra pel nord, el Camp pel sud i l'Anoia i l'Alt Penedès a l'est i sud-est. És un territori molt despoblat, i amb una massa forestal creixent i en expansió: pràcticament fins al Pont d'Armentera, el bosc s'aboca, amb vessants força inclinats, fins a la mateixa llera del riu i torrents afluents.

És la capçalera hidrogràfica, que va de l'altiplà de la Baixa Segarra, per la Conca de Barberà, fins el mur de Biosca, a l'Alt Camp; la transició entre el Sistema Mediterrani Central i la Depressió Central Oriental. Aquí s'arreguen els caràcters típicament mediterranis i els continentals de muntanya mitjana eurosiberiana; el seu clima, vegetació, fauna i cultius en són una demostració d'aquest caràcter eclèctic.

La **Baixa Segarra**, subcomarca històrica pertanyent administrativament en l'actualitat a la Conca de Barberà, es caracteritza per un relleu suau i dominada per un paisatge agro-forestal d'alta qualitat, i amb gran heterogeneïtat ecològica, amb camps de cereal, bosquets i torrents harmoniosament amosaïcats i fortament canviants al llarg de l'any. La carena de les serres de Queralt i Miralles que la menen decididament per l'est, fins la mateixa Tossa de Montbui, separa la conca d'Òdena (Anoia) del Gaià. El torrent de Biure tributa aigua generosament tot l'any al Gaià.

Quan el riu Gaià penetra ja a la comarca de l'**Alt Camp**, ho fa en un espai muntanyós per excel·lència. Són les configuracions muntanyoses conegudes geològicament com a Bloc del Gaià. Darrera, el Gaià ja haurà deixat la serra de La Brufaganya. A l'esquerra es configura el massís format pels cims de Montagut i Formigosa, allargassat cap a llevant cap a la serra d'Ancosa i la Plana d'Ancosa, l'espai que posa en contacte les comarques de l'Alt Camp, l'Anoia i l'Alt Penedès. A la dreta del Gaià, entre el torrent de Comadevaques que baixa de Vallespinosa i el de Rupit, s'alcen les serres que dibuixen el límit de la conca hidrogràfica: el Montclar, la serra de Comaverd, Selmella-Saburella, el Cogulló i la serra de Voltorera; just abans de Querol el Gaià rep el torrent d'Esblada, i un xic més avall el torrent de Comadevaques, tots dos, tributen aigua tot l'any al Gaià.

És difícil ressaltar, per sobre d'altres, espais naturals d'interès singular, doncs a l'Alt Gaià hi és palesa, indeslligablement, una única unitat natural. Esmentem llavors solament que a la zona hi ha declarats ja els espais PEIN de *Queralt-Miralles*, *Ancosa-Montagut* i de *Saburella-Selmella*.

La vegetació a l'Alt Gaià

Aquest paisatge esdevé caracteritzat per:

- ▶ **Pinedes secundàries** de pi blanc, pinassa i pi roig (*Pinus halepensis*, *P.nigra* i *P.silvestris*), amb sotabosc més o menys madur d'alzinar o roureda, segons l'altitud i l'orientació.
- ▶ **Alzinars litoral** (*Quercetum ilicis galloprovinciale*), **carrascar** (*Quercetum rotundifoliae*) i **rouredes** (*Violo-Quercetum faginae*), amb alzines (*Quercus ilex*) i roures de fulla petita i cerrioides (*Q.faginea* i *Q.cerrioides*), que lenta però perseverablement van essent cada vegada més visibles.

És destacable en alguns sectors l'abundància local d'espècies submediterrànies com blades i aurons (*Acer monspessulanum*, *A.opalus* i *A.campestre*), serveres i moixeres (*Sorbus domestica*, *S.torminalis* i *S.aria*...), corner (*Amelanchier ovalis*), boix (*Buxus sempervirens*), coronila (*Coronilla emerus*)...i d'altres més exigus com el perelloner (*Pyrus spinosa*), l'agrássó (*Ribes uva-crispa*), el grèvol (*Ilex aquifolium*), l'evònim (*Euonymus europaeus*), la pomera feréstec (*Pyrus malus*), el cirerer de bosc i el de guineu (*Prunus avium* i *P. mahaleb*), el lilà de terra (*Centranthus ruber*)..., espècies aquestes que demostren l'elevat valor botànic de la zona.

- ▶ **Comunitats submediterrànies** pròpies de contrades més humides, com la joncada amb plantatge (*Plantagini-Aphyllanthes*)...
- ▶ Bosquets riberals dominats per la **salzedada de sarga** (*Saponario-Salicetum purpureae*), però també **omedes amb heura** (*Hedero-Ulmetum minoris*) i **alberedes** (*Vinco-Populetum albae*); hi creixeran doncs: àlbers (*Populus alba*), oms (*Olmus minor*), freixes (*Fraxinus angustifolia*), gatells (*Salix cinerea*), sarga (*Salix eleagnos*), i més rarificats ja, salzes (*Salix alba*), saulics (*Salix purpurea*), sanguinyol (*Cornus sanguinea*), saüc (*Sambucus nigra*)...
- ▶ Grans i extensos **penyassegats calcaris**, amb munió de cingles i petits congostos, i afloraments marginals de conglomerats montserratins -a Sant Miquel de Montclar-.
- ▶ Al nord-oest, de forma harmoniosament combinada amb forests, s'extenen **conreus de secà**, dominantment cereal, però també vinya i ametller.

La fauna a l'Alt Gaià

L'aïllament i el despoblament humà facilita la presència de poblaments faunístics d'alta diversitat, i característics dels boscos mediterranis, avalats també per la presència d'espècies rares bioindicadores d'una satisfactòria qualitat ambiental, destacant:

- ▶ Presència tradicional de grans rapinyaires com l'àliga daurada (*Aquila chrysaetos*), l'àliga cua-barrada (*Hieraetus fasciatus*), la marcenca (*Circaetus gallicus*), el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), el duc (*Bubo bubo*) i d'altres com l'astor (*Accipiter gentilis*)...
- ▶ Hivernada habitual d'aus provinents des dels Pirineus, com el pela-roques (*Tichodroma muraria*), fet que en testimonia aquesta connexió biogeogràfica.
- ▶ Espècies rupícoles d'interès, com la merla roquera (*Monticola saxatilis*) i la merla cua-blanca (*Oenanthe leucura*).
- ▶ Especial abundància i diversitat de mamífers carnívors, amb una població relictual de turó (*Mustela putorius*), de mussaranya d'aigua (*Neomys anomalus*)...
- ▶ Bones poblacions d'amfibis i rèptils com la salamandra (*S.salamandra*), l'escurçó (*Vipera latasti*), les serps d'aigua (*Natrix natrix* i *N.maura*), la bivia (*Chalcides striatus*) i algunes citacions encara de galàpegs (*Mauremys leprosa*)...
- ▶ Persistència de riquesa piscícola d'especial interès en alguns trams del mateix riu Gaià, però destacant també alguns afluents, especialment el Torrent d'Esblada i el Torrent de Biure, a l'ensems que el de Comadevaques.
- ▶ Presència regular de fauna lligada al medi aquàtic, com la merla d'aigua (*Cinclus cinclus*) i el blauet (*Alcedo attis*), de requeriments especialment exigents i sobresortints per un riu de característiques mediterrànies, prova aquesta de l'absència de contaminació d'origen industrial.
- ▶ Presència d'algunes espècies invertebrades d'excel·lent interès, com els coleòpters endèmics de la zona *Sternocoelis durforti* i *Tychobithinus listai*, diverses espècies de moluscs, com *Trissexodon quadrasi*, i d'heteròpters com *Orthotylus thymelaeae*. També és remarcable la presència d'escarabats escaducers, com cèrvol volador (*Lucanus cervus*) i el barrinador (*Cerambyx cerdo*).
- ▶ Abundància d'espècies cinegètiques, amb alguna finca modèlica en quant algunes pràctiques en la seva gestió.

**La darrera citació de llúdriga (*Lutra lutra*)
coneguda al Gaià
va ser l'hivern del 1990,
aigües avall de Santa Perpètua de Gaià
(Toni Bara & Joan Brulles)**

EL MIG GAIÀ

A partir del Pont d'Armentera fins a Montferri, el territori de les ribes del Gaià va aplanant-se i l'espai agrari se'l fa seu, bàsicament la vinya, algun ametller i petits espais d'horta. El riu baixa sempre enfonsat, trencant en vertical les terres de conreu. El descens és suau i tranquil, fet que farà que en tota la part de l'Alt Camp anirà formant corbes i meandres per on passarà mandrosa l'aigua.

En la part de l'Alt Camp, tots els torrents que aflueixen al Gaià provenen de la part esquerra, un és el torrent de Rubió, que baixa des de la part sud de les estribacions de Montagut i de la banda de Selma i l'Albà i enllaça amb el Gaià entre Santes Creus i Aiguamúrcia, al costat del Molí de Santes Creus; un altre és el torrent de les Pinatelles que recull l'aigua de la vessant oest de la serra del Montmell, enllaçant amb la part muntanyosa del nord-oest del Baix Penedès. Tots dos torrents, amb les seves branques, circulen per espais on hi predomina el bosc.

Els conreus ocupen estretament les fèrtils terrasses fluvials i els vessants més suaus fins a tocar el mateix peu de les serres a llevant. En les raconades de terra i en els espais més amplis vora del riu, situats en el límit de ser inundades en les grans riuades –les anomenades *Gaianades*–, hi creix el bosc de ribera, les alberedes, conformades sobretot per àlbers, xops, freixes, oms, aurons, gatells, tamarius...

---

*Aquests últims anys s'ha fet més visible la presència de algunes **alberedes notables**, pel fet que la seva explotació no és rentable a l'engròs, ni serveix ja per l'autoconsum de fusta -vigues i cabirons, els àlbers-. Destaquen, per la seva amplitud, i millor estat de conservació que la reconeguda de Santes Creus, les dels trams de riu propers a **Aiguamúrcia, Vila-rodona i Montferri**.*

Les serres del Montmell i l'Albà, eminentment forestals, tanquen la conca per la part esquerra; són la prolongació natural de les serres altes del Gaià, **continuïtat sols interferida**, lleugerament, per les **urbanitzacions "forestals"** al sud-est de Formigosa.

**El Montmell I l'Albà*

Situat a la part més meridional, amb clar **continuum amb les serres de l'Alt Gaià**, la Serra del Montmell s'alça amb un relleu de remarcable singularitat geològica i **especial interès paisatgístic**, extenent-se el seu entorn més íntimament lligat fins a tocar la plana del Penedès, i abraçant la resta de muntanyes properes, que inclouen també part de les conques de la Riera de la Bisbal i la Riera de Marlmellar- Riu Foix. Tot i el innegable interès ecològic i paisatgístic del conjunt de l'espai, el Montmell sols resta parcialment i mínimament inclòs al PEIN.

El caracteritza un vessant nord, que guaita a l'Albà, ric d'ambients nemorals, amb grans àrees d'alzinar amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*) i alzinars amb roure d'avançada maduració, rics amb espècies de submediterrànies com el grèvol (*Ilex aquifolium*), la moixera de pastor (*Sorbus torminalis*), l'auró negre (*Acer monspessulanum*), el boix (*Buxus sempervirens*), el lloreret (*Daphne laureola*), i la *Genista patens*, *Coronilla emerus*, o el lilà de terra (*Centranthus ruber*)... També són destacables la presència dels últims poblaments importants de pinassa (*Pinus nigra sp. salzmanii*) i pi roig (*Pinus sylvestris*) de la conca i alguns exemplars relictuals de teixos (*Taxus baccata*), alguns amb port remarcable. Entre la flora rupícola destaquen espècies del *Saxifragion mediae* com *Erinus alpinus*, *Potentilla caulescens*, *Saxifraga corbariensis*, *Campanula speciosa subsp. speciosa* o l'endèmica *Knautia rupicola*.

Aquestes espècies, de tendència més submediterrània i, fins i tot centreeuropea, conflueixen al Montmell amb les últimes penetracions cap l'interior de les màquies de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*), d'espècies marcadament mediterrànies, com les termòfiles i força més rares al nord *Juniperus oxycedrus*, *Anthyllis citisioides*, *Coronilla juncea* o *Viola arborescens*. Enmig d'aquestes comunitats apareixen grans extensions amb pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (***Thero Brachypodium***), hàbitat d'interès prioritari, i extenses àrees amb pi blanc (*Pinus halepensis*), brolles i garrigues, comunitats aquestes resultants dels nombrosos incendis que han afectat la zona –ensems la presència d'algunes urbanitzacions!-. Les cingleres i els afloraments rocósos acullen espècies del *Asplenion petrarchae*, com l'endèmica *Linaria origanifolia subsp. cadevallii*, el poniol de roca (*Satureja fruticosa*) o l'*Aplenium petrarchae*. Altres espècies de la flora destacables són el lletimó (*Dictamnus hispanicus*), la tulipa (*Tulipa silvestris*), els lliris (*Iris lutescens*)...

Hàbitat d'algunes espècies homònimes a tota la conca del Gaià, en destaquem rapinyaires com l'àliga daurada (*Aquila chrysaetos*), l'àliga cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*) i el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), altres ocells com la merla cua-blanca (*Oenanthe leucura*), la merla roquera (*Monticola saxatalis*) o l'orenetta cuar-ogena (*Hirundo daurica*), rèptils com l'escurçó (*Vipera latasti*) i el lludrió llistat (*Chalcides striatus*), i bones poblacions de salamandra (*S. Salamandra*) entre els amfibis; el cabirol (*Capreolus capreolus*) hi ha estat reintroduït recentment amb èxit i també trobem poblacions certament interessants de l'escassa llebre (*Lepus europaeus*).

Ente els invertebrats, cal destacar el ric poblament de ropalòcers, on dues estacions de l'espai incloses al **cBMS** (Pla de Seguiment de les Papallones Diurnes de Catalunya) es situen entre les més riques i poblades d'arreu de Catalunya, arribant-se a comptabilitzar **prop d'un centenar d'espècies**, entre elles els endemismes *Polyommatus fulgens*, *Plebicula nivescens* i d'altres espècies destacables com els rars *Gegenes nostradamus*, *Satyrus actaea*, *Polyommatus ripartii* o *Maelageria daphnis*. També cal destacar, entre les espècies detectades, un molusc fontinal endèmic, el *Bythinella alonsoae*.

I no s'ha d'oblidar l'abundància de barraques, marges i altres construccions agrícoles de pedra seca presents arreu de l'espai, i un **ric patrimoni arquitectònic i històric-artístic**, com els **castells i ermites romànics** del Montmell i Marmellar, o, el ric poblament de masies centenàries disperses per la zona. Cal dir que l'espai és atravesat també per vàries **carrerrades**, com la del *Camí de la Segarra* o de *Coll d'Arca*, la de *les Drecceres*, la de *Mas Bartomeu a les Madrigueres*, la del *Fondo de la Costa*, *Camí de la Segarra* i la de la *Riera de Marmellar*, etc.

**L'albereda de Santes Creus*

Declarada com a PEIN, fins recentment, l'única albereda que es mantenia pràcticament intacta era la de Santes Creus, al municipi d'Aiguamúrcia. S'hi combinen de fet l'albereda litoral (*Vinco-Populetum albae*), la salzeda de sarga (*Saponario-Salicetum purpurae*) i l'omedà amb mill gruà (*Lithospermo-Ulmetum minoris*), que malgrat presentar exemplars de gran port, **no mantenen un satisfactori grau de conservació**, tant fitosanitàriament com estructuralment com a bosc: l'arbrat és en general massa "espigat", i amb el **sotabosc altament degradat** en gran part de l'àrea pel trepig de visitants, que tampoc permet la renovació dels arbres i d'altres comunitats ressaltables, com els herbassars de juncàcies i ciperàcies...

En aquest espai s'ha conservat tanmateix una bona mostra de l'ornitofauna i herpetofauna lligada als sistemes riberencs mediterranis meridionals, podent-se haver testimoniat la presència encara de la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) com a fet singular.

Utilitzada com a àrea recreativa i de fontada —sobretot àpats familiars de caps de setmana— des de fa molts anys, ha sofert una massificació extrema en les últimes dècades, i consegüentment s'ha degradat significativament. El cens d'àlbers ha passat dels 370 el 1846, a 54 el 2000. Les mesures correctores introduïdes per la Diputació de Tarragona, propietària de l'albereda, han comportat una petita regeneració en algunes parts tancades a l'ús públic, tot i ser insuficient.

EL BAIX GAIÀ

Al Baix Gaià, des de la Tossa Grossa de Montferri (Alt Camp) fins el Llogaret de Tamarit (Tarragonès), hi resilieix un “*petit gran país*” que encara conserva significativa qualitat ambiental, al llevant de Tarragona i relativament proper a la gran conurbació... ***paisatges harmoniosos, especials microclimes, lluminositat característica i silencis rellevants***. És ja dels pocs espais naturals que ens queden a prop...

Hi són diferenciables clarament dos sectors, dividits per la presa del riu Gaià al Catllar: un massís calcari atravesat pels **darrers congosts del Gaià** en el seu recorregut cap al mar, on el riu s’hi entafona amb una extensa i contínua zona forestal associada, acompanyat ensems d’una gran àrea agrícola perimetral, i, per sota l’embassament del Catllar (que sesga radicalment aquests sistemes naturals), on el riu s’ha obert pas ja definitivament al seu curs final, hi trobem petits turons boscosos que envolten fèrtils comellars, que menen a una rica plana deltaica litoral suportant, això sí, d’una forta pressió antròpica.

El riu Gaià i els Torrents de Renau, de Peralta i el de Mas d’en Plana o Salomó, associats a la vegetació riberal que encara els acompanyen en alguns trams estratègics, acaben de vertebrar aquesta subcomarca. Aigües avall de la presa són remarcables en diversos punts del riu petites mostres d’albereda, encara que avui en dia el canyar sigui el dominant de les vores del riu; tot i així, s’hi està duent a terme la recuperació pionera d’un quilòmetre lineal d’aquest ecosistema.

Destaca en aquesta zona l’elevada heterogeneïtat d’hàbitats, relativament ben conservats o que encara conserven prou capacitat de regeneració, molts dels quals protegits per la normativa comunitària. Hi caldrà esmentar doncs: el riu pròpiament amb les comunitats de ribera associades (salzedes, alberedes, canyissars...), que encara es mostren vigoroses en diferents sectors situats entre Montferri i el **pantà d’El Catllar, quan el riu ja deixa de ser riu**, penyassegats amb les seves corresponents comunitats rupícoles vegetals i animals, màquies i alzinars (*Quercetum ilicis galloprovinciale* i *Quercu-lentiscetum*) en procés de maduració -amb la presència destacable d’alguns alzinars que sorgeixen molt vigorosament i associats amb roures en els terrenys abandonats més fèrtils, resseguint comellars i vores de torrents-, amplis murtrars amb margalló (*Quercu-lentiscetum*), els baladrars (*Rubus ulmifolii-Nerietum oleandri*) més septentrionals d’Europa -determinats entre Ardenya i Altafulla-, i, conreus de secà i regadiu amb el seu ric patrimoni antropològic associat.

---

*La conca del riu esdevé sovint una **marca biogeogràfica de penetració d’espècies septentrionals**, actuant alhora també com a **reservori genètic de molts genotips locals**; es constata per exemple, el comportament dels roures com a espècie acompanyant en les formacions de ribera.*

Entre la flora destaca la persistència, arreu però de forma localitzada, de gran nombre de roures cerrioides i valencià (*Quercus cerrioides* i *Q.faginea*), serveres (*Sorbus domestica*), savines i càdec (Juniperus phoenicea i *J.oxycedrus*), diversos exemplars isolats i estranys ja en aquestes contrades de pi roig (*Pinus silvestris*), oma (*Ulmus glabra*), boix (*Buxus sempervirens*), bruc boal (*Erica arborea*), noguerola (*Pistacea terebinthus*), matpoll (*Daphne gnidium*), viola (*Viola alba*), taperera (*Capparis spinosa*), falagueres (*Pteridium aquilinum*), als cursos d'aigua hi creix puntualment el rarificat espargani (*Sparganium erectum*) i el baladre autòcton (*Nerium oleander*), extenses àrees de bosquina amb gran densitat de peus de murtra (*Myrtus communis*) i margalló (*Chamaerops humilis*) –alguns de tamany molt notable–, varis poblaments de la rara i bella viola de tardor (*Viola arborescens*), diferents espècies de plantes aromàtiques i medicinals com el rar poniol de roca (*Satureja fruticosa*), una significativa població d'ajoca-sapos (*Limoniastrum monopetalum*) a la Roca de Gaià de Tamarit, més de 14 espècies d'orquídiades diferents, etc.

Cal destacar la presència relictual del baladre (Nerium oleander). La població de baladres del Gaià és la més septentrional que coneixem a la Península i es troba aïllada de la resta. L'actuació que va dur a terme la Junta de Sanejament de la pretèrita Generalitat amb les successives "neteges" de la llera del riu, van perjudicar de manera important l'estructura d'aquests, provocant en alguns trams la destrucció absoluta de l'hàbitat. Actualment només en resten uns 80 peus de baladre.

Entre les espècies animals que poden caracteritzar aquests ambients hi trobem: una parella d'àliga cua-barrada (*Hieraaetus fasciatus*) –l'única ja a la comarca del Tarragonès–, diverses parelles d'àliga marcenca (*Circaetus gallicus*), astors i esparvers (*Accipiter nisus* i *A.gentilis*), una població de ducs (*Bubo bubo*) excepcionalment abundant, sibocs i enganyapastors (*Caprimulgus ruficollis* i *C.europaeus*), torlits (*Burhinus oedicephalus*), gralles i corbs (*Corvus monedula* i *C. Corax*), picot garser gros (*Dendrocopos major*), pardal roquer (*Petronia petronia*), xixella (*Columba oenas*), cucut reial (*Clamator glandarius*), alguna parella de gaig blau (*Coracias garrulus*), el ballester (*Apus melva*), cogullada fosca (*Galerida theklae*), còlit ros i gris (*Oenanthe hispanica* i *O.oenanthe*), vàries localitats reductuals de salamandra (*S.salamandra*), hi és àmpliament present la granota d'arbre (*Hyla meridionalis*) amb densitats excepcionalment altes, el gripau d'esperons (*Pelobates cultripes*), el gripauet de punts (*Pelodytes punctatus*), la serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*), la serp de vidre (*Anguis fragilis*), el lluer (*Lacerta lepida*), el dragonet (*Hemidactylus turcicus*), algun que altre exemplar reductual de tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) al Torrent de Renau, i de tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) dispersa, testimonis encara d'un passat més esplendorós, etc.

Menció especial es mereix també l'albereda del **Torrent d'en Mas d'en Plana o de Salomó***, a l'alçada dels Masos de Vespella, d'uns 200 metres lineals, zona on també s'hi han localitzat espècies d'ocells força interessants, com el gaig blau (*Coracias garrulus*). Als **Torrents de Renau i de Peralta***, també veritables reservoris de biodiversitat, encara hi mantenen prou resiliència diversos poblaments d'àlbers, oms, freixes, roures –amb la presència d'un exemplar de destacada monumentalitat (!)- i espargani (*Sparganium erectum*), hi perviu algun gatell i algun pi roig, s'hi localitzen més de 7 espècies d'orquídees, hi nidifiquen diverses parelles de duc (*Bubo bubo*) en les parets que l'entornen, ensem interessants afloraments fossilífers...

---

*Aquests torrents, tot i no constar en la cartografia annexada, evidentment caldrà considerar-los igualment com la resta de cursos hídrics a efectes d'establir-ne la seva protecció.

•

Un fet sens dubte excepcionalment remarcable que ens recorda la
potencialitat biològica d'aquest territori,
és la captura a l'any 1962 d'un exemplar de lynch (*Lynx pardellus*),
entre el Corral Nou i Mas d'en Sord,
paratge situat entre els T.M. de Renau i del Catllar,
i la presència regular **fins l'any 1969**
d'una parella de llúdrigues (*Lutra lutra*) al Gaià
vora la vila del Catllar, sota la Fàbrica (Joan Brulles, com.pers.).

•

Arribats a la desembocadura, ja sense cabal que li pren el **pantà de Repsol (!)**, el freàtic torna a aflorar prop de la línia de costa. Aquí encara es conserven interessants retalls de vegetació de ribera, albereda litoral i canyissars bàsicament, i mostres reals de vegetació de duna.

Cal dir que en l'actualitat ja està protegida a Tamarit, en el sector de la desembocadura del riu, i que l'*Associació Mediambiental la Sínia* restaura i gestiona com a **Reserva Natural de Fauna Salvatge**, una **petita, mínima**, àrea de tram de riu, sense l'extensió suficient que permeti una continuïtat en el temps i l'espai dels seus sistemes naturals; són *òbviament indignants* les intencions urbanitzadores que constantment pretenen reduir encara més l'entorn d'aquest paratge.

---

*Al Baix Gaià s'observen clarament una **bona diversa representació de la majoria d'ambients mediterranis** per excel·lència, des dels penyassegats calcaris, alzinars i màquies, fins la costa plana de platges amples amb muntanyans, maresmes i praderies submergides, o la costa vertical amb caletes recollides i vegetació endèmica, els rius i torrents de règim irregular entornats de densa vegetació marjalenca...*

---

* *El castell de Tamarit, la Muntanya de Sant Joan i la Punta de la Móra*

Menció especial es mereix aquest tram de litoral, salvat de la construcció in extremis, que, malgrat la seva fragmentació encara conté significatius valors naturals i paisatgístics. Actualment és inclòs al PEIN i gestionat, en part; l'espai ha estat objecte recentment d'un projecte *Life* de gestió sostenible coordinat per DEPANA.

Destaquen vora el castell de Tamarit i la franja costanera de la Muntanya de Sant Joan, les **comunitats de roquissar litoral** *Crithmo-Limonietum giberti*, on hi creix l'ensopeguera *Limonium gibertii* –**endemisme**–, alguns fragments de **màquia litoral** (*Quercu-Lentiscetum*) amb margalló (*Chamaerops humilis*) i murtra (*Myrtus comunis*), un petit poblament en la part nord-est del castell de Tamarit de violer (*Matthiola incana*)... Entre la fauna cal esmentar diverses colònies de fàlcio pàl·lid (*Apus pallidus*), merla blava (*Monticola solitarius*), i l'hivernada i l'estada en pas -ús com a zona de pesca i repòs habitual- de centenars d'**aus marines**, confrontadament als penyassegats i fins el Murrot de la Savinosa: baldrigues, calàbries, gavots, mascarells, xatracas...

El **Bosc de la Marquesa** de la finca del Mas de Grimau de la Punta de la Móra: és el darrer espai natural costaner, de proporcions significatives, entre Tarragona-Barcelona no urbanitzat ni artificialitzat, i que conserva encara elevats valors paisatgístics, rellevants espècies i comunitats botàniques protegides: el darrer **savinar litoral** de Catalunya -*Juniperetum lyciae*–, una bona representació de **màquia litoral** de garric i margalló amb savina, càdec i murtra -*Quercu-Lentiscetum*–, el *Crithmo-Limonietum giberti* als penyassegats marins, **espècies úniques de líquens i fongs** (amb una espècie de bolet nova per a la ciència)... Acull també interessants **restes arqueològiques** de diferents èpoques, gaudint de gran apreciació-valoració, i essent motiu de diversos usos de lleure respectuosos per part de la població, tant la resident com la turística.

Malauradament l'espai roman privat, amb l'amenaça de la **possibilitat** de desenvolupar-hi activitats lucratives particulars (**construcció centre talasoteràpia, piscines...**!), i amb una problemàtica específica: pràctica de l'agricultura intensiva (denses i monoespecífiques plantacions d'olivers...), presència d'una estructura i composició forestal secundària i empobrida, molt susceptible a pertorbacions (com els incendis forestals), empobriment de les comunitats marines bentòniques de regeneració difícil, fondeig d'embarcacions i freqüentació incontrolada o excessivament facilitada, erosió, trepitg, baixa regeneració de les espècies botàniques sensibles, aïllament genètic letal de la fauna vertebrada terrestre (espai encerclat per carreteres N340, AP7 i FFCC), acumulació d'escombreries, degradació progressiva de les restes arqueològiques...

Cada cop es fa més evident la necessitat de poder gestionar activament tot l'espai de manera integral per tal de solucionar la problemàtica palesa, amb suficient pressupost, vigilància i manteniment permanents i estrets. Per la qual cosa es planteja la seva **adquisició pública** –prioritària però no pas en detriment d'altres espais naturals amenaçats– i així poder-hi actuar coherentment, sense condicionants de tipus privat, amb l'objectiu principal de preservació del seu patrimoni natural i arqueològic. I s'ha de facilitar l'accés públic, però conduint-lo de manera eficaç i respectuosa, mai a costa de determinades comunitats vegetals protegides altament sensibles al trepig i l'erosió subsegüent.

Es proposa **rehabilitar el Mas de Grimau** (ja catalogat com a bé d'interès històric) com a *centre d'interpretació-ecomuseu*, i la seva **torre de guaita** medieval annexa com a *mirador-observatori* i alhora punt de vigilància-control d'incendis (abastant tot el llevant de Tarragona!).

---

*

Cal recordar que el Bosc de la Marquesa és, inequívocament, el principal espai natural de la comarca en quant la seva apreciació, reconeixement i valoració per part de la població: adquirir-lo, gestionar-lo i dotar-lo de serveis públics seria sens dubte un treball en positiu altament agraït i reconegut per la societat.

***El Mèdol i els boscos de Mas Cusidó, Mas Rabassa, Gurugú, Mas Rafel, Mas Enric, Pont del Diable...**

Considerable extensió de pinedes i màquies joves preservades de la urbanització intensiva del **llevant de Tarragona**, que connecten el litoral amb l'interior, i amb la conca del Francolí (!), i on hi és destacable la **pedrera romana** del Clot del Mèdol -amb una comunitat de màquia arbrada excepcionalment desenvolupada a cercar la llum- i l'**aquaducte** del Pont del Diable, així com la localització en algunes balmes de la contrada de **pintures rupestres**, incloses ja en el conjunt protegit com a Patrimoni de la Humanitat de l'Arc Mediterrani. A la zona, plantes com la savina (*Juniperus phoenicea*), la sajolida (*Satureja montana*), la noguerola (*Pistacia terebinthus*), el jessamí (*Jasminum fruticans*), i **predadors** com l'astor (*Accipiter gentilis*) i l'aligot (*Buteo buteo*) i l'òliba (*Tyto alba*) encara ens demostren la resiliència patent d'aquests ecosistemes.

---

*Tot i l'innegable **interès natural, paisatgístic i social** de l'entorn forestal del llevant de Tarragona, sols resta protegit urbanísticament l'entorn immediat del Pont del Diable i el Clot del Mèdol. En aquest darrer, gestionat mínimament per la concessionària ACESA d'autopistes, per tal de recuperar la seva esplendorosa acústica -escenari dels famosos concerts natura en temps de la república, amb l'assistència de Francesc Macià...-, caldria densificar la plantació arbrada i arborescent linealment al llarg de l'AP-7 a modus de **pantalla acústica** i disposar-hi sistema de reg per goteig, endegar-hi també **aclarides selectives** de l'arbrat, **arranjar** de forma més eficient i integrada a l'entorn els **itineraris interiors**...*

*** Entorn de l'Ermita de Sant Antoni d'Altafulla**

Petit espai forestal al nord de la vila d'Altafulla que encara conserva moltes pinzellades de valor natural i antropològic, amb **voluntat consistorial de preservar i recuperar**; es fa necessari doncs el reconeixement i protecció d'aquest espai natural, i, mitjançant un pla de gestió i recuperació, convertir els Turons de Sant Antoni en el pulmó verd d'Altafulla, un complement turístic de la vila, i, a l'hora, es preservin els seus valors naturals i històrics.

La comunitat vegetal dominant és la **màquia litoral de garric i margalló** (*Quercus-Lentiscetum*), i botànicament caldrà destacar la viola de tardor (*Viola arborescens*), la viola (*Viola alba*), el narcís silvestre (*Narcissus dubius*), l'herba de les llunetes (*Biscutella laevigata ssp.mediterranea*), la savina (*Juniperus phoenicea* sp.), l'arboç (*Arbutus unedo*), el poniol (*Satureja fruticosa*), el marxívol (*Helleborus foetidus*), la falsa roja (*Asplenium trichomanes*), la falsa negra (*Asplenium adiantum-nigrum*), el polipodi (*Polypodium vulgare*), la falsa vera o arrecadetes (*Adiantum capillus-veneris*), la dauradella (*Ceterach officinarum*), i, les orquídiades mediterrànies com el barretet piramidal (*Anacamptis pyramidalis*), les mosques negres (*Ophrys fusca*), l'orquídia dels xinxes (*Orchis coriophora ssp.fragans*), l'aranya (*Ophrys sphegodes*), l'orquídia dels mirallets (*Ophrys speculum*) i el curraia blanc (*Cephalanthera sp.*).

També hi destaquen també **restes antròpics d'especial interès històric** com les *Coves de l'Encantament*, les *Calaixeres* -"trones" de pedra seca que es feien per a que els conills trobessin refugi-, barraques i marges de pedra en sec...

* *Massís d'Albinyana - Bonastre*

Extensa **zona forestal** que s'extén des del Baix Gaià (evident continuïtat indissoluble ecològica, paisatgística i forestal) cap a llevant fins a tocar la plana del Baix Penedès, i que inclou part dels municipis del Vendrell, Roda de Barà, Masllorç, Bonastre, Albinyana, la Bisbal, Montferri, Salomó i la Pobla de Montornès, i que connecta, a través del Coll de Sant Cristina, amb l'espai del Montmell al que ens hem referit en els apartats anteriors -amb **connectivitat física** salvant l'AP-2 a través del viaducte que salva el barranc de Mas Tarragó-.

Zona d'especial importància geoes estructural, en formar part del bloc de Bonastre, el qual configura en certa mesura, la fisiografia de la zona central del marge català, en separar la depressió Vallès-Penedès del Camp de Tarragona. Alhora, indret de rellevància geoestratigràfica doncs participa en el coneixement de les seqüències sedimentàries de les conques terciàries de la Mediterrània Occidental. Per la seva litologia predominantment calcària-dolomítica, es desenvolupen extensos karsts de gran interès geo i biospeològic, prehistòric i hidrològic. És una extensa zona de muntanya amb domini de les zones forestals, i que es combinen amb algunes extensions de conreus conformant un paisatge en mosaic de gran interès que acull una notable diversitat ecològica amb elements de gran valor.

Les comunitats vegetals dominants en el paisatge entren dins el domini de la màquia de garric i margalló (*Quercus-Lentiscetum*), amb algunes zones amb fragments d'alzinars (*Viburno tini - Quercetum ilicis*). És un **espai afectat pels incendis forestals** de grans dimensions, fet que ha comportat que les brolles calcícoles (*Rosmarion-Ericion*), les garrigues (*Quercetum cocciferae*) i els pradells xerofítics d'annuals i vivaces (*Thero-Brachypodion*) dominin àmpliament el paisatge, tot i que trobem algunes taques d'extensió considerable amb estrat arbori de pi blanc (*Pinus halepensis*) amb espècies pròpies de la màquia i els alzinars, les brolles calcícoles i els prats secs en el sotabosc. En alguns cursos fluvials s'hi desenvolupen boscos de ribera força ben conservats (*Populeta lia albae*), amb abundància de freixes (*Fraxinus angustifolia*) i interessants poblaments de murtra (*Myrtus communis*). Algunes cingleres i afloraments rocosos acullen espècies del *Asplenion petrarchae*. Entre les espècies més destacables de la seva flora també trobem espècies termòfiles com *Asparagus horridus*, *Iris chameiris*, *Anthyllis font-queri*, *Narcissus dubis* etc.

Entre la **fauna destecable** esmentarem la nidificació de l'àguila perdiuera (*Hieraaetus fasciatus*), bones poblacions de duc (*Bubo bubo*), l'àguila marcenca (*Circaetus gallicus*) i altres espècies com el còlit negre (*Oenanthe leucura*), la cuallada fosca (*Galerida theklae*), el cucut reial (*Clamator glandarius*), el siboc (*Caprimulgus ruficollis*) o l'enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*). Fins temps recents la cada cop més escassa gralla (*Corvus monedula*) ha nidificat en l'espai. Entre els rèptils cal destacar com espècie relativament freqüent la serp de ferradura (*Coluber hippocrepis*). Entre els mamífers cal esmentar l'eriçó clar (*Atelerix algirus*), la llebre (*Lepus europaeus*), el porc senglar (*Sus scrofa*) i els diversos carnívors més freqüents en ambients mediterranis. Menció especial es mereixen els **quiròpters**, amb poblacions destecables d'espècies cavernícoles en els avencs i coves properes a Albinyana.

L'espai acull també una riquesa considerable de marges i construccions diverses de pedra seca i és creuat per nombroses **carrerades** (camins de transhumància), com part de la carrerada de Coll d'Arca, la de Pedragrossa, o la de Bonastre a Albinyana, entre d'altres. Finalment és important tenir en compte la declaració de **Patrimoni de la Humanitat** per la Unesco de les **pintures rupestres** de la zona de la Vall Major, en el terme d'Albinyana.

★ *Les Madrigueres*

Últim **espai litoral sense urbanitzar** que resta al Baix Penedès, i pràcticament en tot el tram de costa entre Vilanova i la Geltrú i Torredembarra. Tanmateix, roman interès per situar-se en la desembocadura de la Riera de la Bisbal, la qual vertebrava part dels espais esmentats del Massís d'Albinyana-Bonsatre i el Montmell, i que completa, cap el nord, el rosari d'espais litorals encara salvats de la intensa urbanització del litoral proper.

És un espai que, tot i el seu reduït tamany, la pressió i la degradació que sofreix, encara conserva uns nivells sorprenents de riquesa i diversitat d'espècies i comunitats lligades a les zones litorals, i on conflueixen, a més, els ambients forestals, les zones de conreus i l'últims trams d'un curs fluvial, abans de desembocar al mar. Més de **400 espècies de flora** vascular han estat citades **en les escasses 25 ha** que ocupa l'espai.

Entre les comunitats pròpies dels sorrals costaners cal esmentar la vegetació de duna -*Agropyretum mediterraneum*-, on trobem espècies com *Pancratium maritimum*, *Elymus farctus*, *Eryngyum maritimum* o *Sporobolus pungens*. Les comunitats de reraduna -*Crucianelletum maritimae*-, tot i estar presents de forma fragmentària, acullen espècies com *Teucrium dunense*, *Euphorbia terracina* o *Thymelaea hirsuta*. Apareixen també comunitats halòfitas com els pradells terofítics halòfils *Pholiuro-Atriplicetum portulacoidis*, la gespa halòfila humida *Schoeno-Plantaginetum crassifoliae* o la jonquera halòfila *Spartino-Juncetum maritimi*, amb *Juncus acutus* i *Juncus maritimus* entre d'altres.

Hi són destacables també els tamarigars -*Tamaricetum gallicae*- que es situen resseguint els últims trams de l'antiga llera de la Riera de la Bisbal (constituïts per exemplars tant de *Tamarix canariensis* com de *Tamarix africana*), i on també apareixen alguns peus d'alog (*Vitex agnus-castus*). Entre la vegetació higròfila dolçaquícula, que es situa en zones que s'inunden temporalment, trobem comunitats com els canyissars (*Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani*) o les jonqueres *Holoschoenetum vulgare*.

En l'interior de l'espai apareixen, diferents comunitats de pradells xerofítics d'annuals i vivaces com els prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenietum hirtum pubescenti*) o el llistonar termòfil (*Phlomidium Brachypodietum retusi*), totes elles **hàbitats d'interès comunitari** per la Unió Europea. Trobem també comunitats forestals com les brolles calcícoles (Rosmarion-Ericion), amb espècies termòfiles ja molt rarificades més al nord, com *Anthyllis cytisioides*, *Coronilla juncea*, *Asparagus horridus* o *Viola arborescens*, i alguns fragments de màquia litoral de garric i margalló (*Quercus lentiscetum*), amb alguns peus esparsos de pi blanc (*Pinus halepensis*) i carrasques (*Quercus ilex rotundifolia*). Ben aprop s'hi localitzen interessants poblaments de *Erodium sanguis-christi*, en una de les localitats més septentrionals per a l'espècie.

Pel que fa a la fauna cal esmentar nidificació pretèrita en l'espai d'ocells aquàtics com *Rallus aquaticus*, *Charadrius alexandrinus*, *Acrocephalus scirpaceus* o *A. arudinaceus*. Actualment, en pas, hivernada o migració, poden observar-se espècies com el martinet blanc (*Egretta garzetta*), el bernat pescaire (*Ardea cinerea*), el cames-llargues (*Himantopus himantopus*), la gamba-roja (*Tringa totanus*), el repicalatons (*Emberiza schoeniculus*) o el teixidor (*Remiz pendulinus*). Entre les espècies nidificants poden citar-se el mussol comú (*Athene noctua*), l'òliba (*Tyto alba*), el siboc (*Caprimulgus ruficollis*) o la cuallada vulgar (*Galerida cristata*). Entre els mamífers trobem l'eriçó clar (*Atelerix algirus*) i la mostela (*Mustela nivalis*), i entre els amfibis el tòtil (*Alytes obstetricans*) o el gripau corredor (*Bufo calamita*).

* *Salats i Muntanyans de Torredembarra, Creixell i Roda*

Espai de platja de 7 km. de longitud que rep les aigües i sediments d'un conjunt de subconques hidrogràfiques d'entitat menor de vora 60 quilòmetres quadrats. Caracteritzat per una molt **forta ocupació del sòl**, amb denses infraestructures de comunicació, urbanitzacions i càmpings, inclou un *Espai d'Interès Natural* anomenat "*Platja de Torredembarra*" de 35 ha. de superfície i 2,2 km. de longitud, i una zona de 17 ha. al veï poble de Creixell, coincidint amb el que era l'Estany del Gorg. La resta de terrenys i canyissars considerats esdevenen els pilars bàsics sobre els que s'assenta la pervivència, connectivitat i efecte també envers les altres zones, ecològicament més rares i, teòricament protegides.

Els valors biològics més remarcables d'aquest tram de costa són sens dubte aquests ecosistemes sabulícoles i de maresma pràcticament extingits en una de les costes més urbanitzades del món. Així tenim comunitats dunars molt ben conservades d'*Agropyretum mediterraneum*, *Ammophiletum arundinaceae* i *Crucianelletum maritima*; en aquestes comunitats de platja intenta sobreviure una de les darreres localitats de cria a Catalunya del corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*). Les jonqueres *Schoeno Plantagnetum crassifoliae* i la *Eriantho-Holoschoenetum australis* són acompanyades per l'anomenada *Junco minutuli-Parapholidetum filiformis*, descrita en aquesta platja als anys 80. Les maresmes *Arthrocnemetum fruticosi*, amb règim intermitent i salabros, esdevenen el cor del que localment s'anomenaven *solsonars*. Aquestes zones humides esdevenen un bon punt d'atracció dels ocells, constituint el cinquè lloc de Catalunya en quant a nombre d'espècies detectades.

L'extraordinària pressió que reben especialment els seus **ecosistemes de maresma i dunes**, i el seu pràctic **aïllament** respecte de zones l'interior i entre si, fan **imprescindible un replantejament coordinat** dels límits territorials i funcionals d'aquesta franja:

- ◆ Roda de Berà conserva a la platja de Cal Cinto les seves dunes o *Madalers*, i els *Allarons*, els seus estanys, que malperviuen en un alforament dins d'un càmping vora la via del tren. Aquí trobem, per exemple, la població més septentrional costanera de sargantana cua-roja (*Acanthodactylus erithrurus*) i també un escarabat poc comú, el *Escarites bubarius*.
- ◆ Creixell, a banda d'acollir l'antic Estany del Gorg, on s'ha suspès per un any tota la tramitació urbanística, conserva interessants zones de conreu -estratègiques com a també urbanístic-, l'entorn natural de la riera de la Murtra, i tota la gran franja costanera, imprescindible i emblemàtica per a la recuperació ambiental de Creixell.
- ◆ A Torredembarra, amb espais de platja, duna, reraduna i estanys salats relativament ben conservats, hi remarquem diverses problemàtiques que afecten directa o indirectament l'espai: pas de vianants en construcció al bellmig de l'EIN "Platja de Torredembarra", tramitació d'un pla parcial urbanístic - Muntanyans II- que, de realitzar-se condemnaria l'EIN al seu total i absolut aïllament, possibilitat de construcció d'un camí paral·lel a la via del tren, afectació directe del nou pas subterrani substitutori del pont de Clarà ... El propi PGOU preveu l'ajardinament amb planta autòctona de la resta de la platja torrenca, amb la qual cosa es fa possible recuperar l'ecosistema dunar, protector ensems del passeig marítim davant de les llevantades. Aquesta zona de platja, el Roquer i restes del bosquet del Canyadell de Torredembarra són previstos al PGOU com a d'Especial Protecció Natural, la qual cosa facilita la seva inclusió a la proposta de LIC.

* **Roc de Sant Gaietà i Roquer de Torredembarra**

Aquests són dos micro-espais que malgrat hagin mermat ja en gran part l'àrea de vegetació natural, encara acullen elements significatius d'elevat valor natural, paisatgístic i social: comunitats de roquissar litoral **Crithmo-Limonietum giberti**, colònies de falciot pàl·lid (*Apus pallidus*), merla blava (*Monticola solitarius*), presència habitual d'aus marines...

En ambdós *murrots* hi ha **zones verdes contigües** que caldria **recuperar per a ús públic**, com la finca de **Can Mercadé** (sobre del port de Torredembarra), urbana però sense edificar, i que podria esdevenir un gran parc conjuntament amb una antiga pedrera veïna.

* **Platja Llarga de Tarragona**

Fragments residuals intersticialment entre zones edificades i càmpings -i dins dels mateixos-, on destaquen alguns **poblaments d'espècies de duna i reraduna**, amb lliri de mar (*Pancratium maritimum*), savina litoral (*Juniperus phoenicea ssp. eumediterranea*), estepa de sorral (*Halimium haliminifolium*), cesquera (*Erianthus ravennae*), sisca (*Imperata cylindrica*), diferents espècies de joncs (*Scirpus holoschoenus var. australis*..), la peculiar sargantana cua-roja de sorral (*Acanthodactylus eritrurus*)...

Són petites àrees de vegetació natural (*Eriantho-Holoschoenetum australis*, *Juniperetum lyciae*...), on hi caldria **acotar i discriminar-ne** eficientment l'**accés** i l'**ús**. Actualment, un projecte de **passeig marítim**, impulsat de de l'Ajuntament de Tarragona, amenaça alguns sectors de platja natural.

* **Franja marina litoral**

Des de l'alçada de les Madrigueres, a llevant, al Penedès, passant pel **Grapissar** de Masia Blanca, les **Antines** de Torredembarra, els fons de la **Punta de la Móra i la Savinosa**, i fins a la punta de l'**espigó del Port de Tarragona**, es constaten zones -estudis en curs- amb presència remarkable de diferents **comunitats bentòniques de substrate dur** a la part submergida dels rocams costaners, localment ben conservades, i **praderies mediterrànies** relativament aparents en determinats punts de *Posidonia oceanica* i *Cymodocea nodosa*, que, tot i que **fragmentades i aïllades** en gran part, alguns sectors es troben en lent procés de regeneració.

Fins la cota batimètrica de 20m. és on es localitzen gran part de les praderies, malgrat que dins de la cota de 50m. de profunditat també s'hi troben algunes, com la praderia dels *Atinents*, localitzada entre 26 i 32m. enfront del far de Torredembarra.

La presència d'aquestes, la dinàmica litoral general, i l'interès de mantenir una única **unitat de gestió** per a recuperar-lo, justifiquen sobradament la seva inclusió com a LIC. En els sectors on es constati la presència de praderies caldria **acotar-ne els perímetres** necessaris i **restringir-ne els usos** per tal de possibilitar-ne la seva **regeneració**.

*Entorn de la Savinosa

El Murrot de la Savinosa, entre la platja Llarga i la Rabassada, amb la Cala Romana o dels Capellans inclosa, constitueix encara un espai amb **especials valors naturals i paisatgístics**, i que acull un ús **social** intensiu, però compatible si s'ordena coherentment la zona.

Donat l'especial interès i valor social de tota l'àrea, es diagnostica específicament l'espai natural residual.

Valors naturals:

- Diferents comunitats de roquissar litoral, com el *Crithmo-Limonietum giberti*, on hi destaca el *Limonium gibertii* com a endemisme.
- Màquia litoral (*Quercu-Lentiscetum*), amb margalló (*Chamaerops humilis*) i murtra (*Mirtus comunis*), i alguns exemplars de savina litoral (*Juniperus phoenicea ssp.eumediterranea*) relictuals d'un pretèrit savinar (*Juniperetum lyciae*), **d'aquí provindria el topònim de la Savinosa**, i alguns petits fragments de vegetació de duna i reraduna.
- Diferents colònies de falciot pàl·lid (*Apus pallidus*), merla blava (*Monticola solitarius*), diversos rèptils d'interès, hivernada i pas d'aus marines: baldrigues, calàbries, gavots, mascarells, xatracs...

Problemàtica específica:

- Regressió progressiva de l'amplitud de la sorra de la platja Savinosa.
- Abandó de les edificacions de l'antic sanatori, amb la conseqüent perillositat i presència de residus de diferent tipologia.
- Sobrepasturatge i erosió dins el recinte de l'antic sanatori.
- Persistència restes de runam, en el sectors nord-est i central de la platja Savinosa...
- Presència de "xiringuito" altament impactant en el sector de llevant de la platja Savinosa, sobre una escullera superposada.
- Alteració del subsòl de l'àrea confrontada amb el FFCC pel pas de col·lectors.
- Presència de vegetació al·lòctona: xipressos rera la Cala Romana, atzavares...

Solucions específiques:

- Reforestació, potenciació i preservació de la **màquia** en les zones arbrades i arbustives.
- Preservació i consolidació del *Crithmo-Limonietum* arreu de la zona més litoral.
- **Recuperació** dels sectors amb **vegetació de duna i reraduna**: àrees posteriors de les platges.
- **Apantallament** amb tanques arbrades de la via FFCC...
- **Eliminació** arreu de la vegetació **al·lòctona**.
- **Eliminació de la runa** dispersa a llevant de la platja de la Savinosa, amb les restes centrals de l'antic col·lector, i **reforestació** a posteriori amb espècies i comunitats autòctones.
- Arranjament de **senders integrats** per tal de canalitzar el pas i evitar el trepig-erosió.
- **Enderroc** de les edificacions precises de l'antic sanatori i arranjament de l'espai, amb conservació d'**una edificació** en el sector posterior i més ombrívol, **dotant-la** com a àrea de **BAR-RESTAURACIÓ** per als usuaris d'ambdues platges, i de **SERVEIS NÀUTICS COMPATIBLES** (lloguer i guiatge de kajak, winsurf, apnea...).
- Disposar-hi **EQUIPAMENTS DE SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL I DE LLEURE RESPECTUÓS**: jardí botànic, miradors d'aus marines, rètols explicatius-interpretatius, arranjament d'un itinerari costaner global...
- Destinar una part proporcional de l'espai alliberat a **ZONA VERDA D'ÚS PÚBLIC, Àrea Forestal Recreativa**, amb taules, fonts, papereres, barbacoes...
- Disposició d'un **CENTRE LOGÍSTIC DE CONTROL I COMANDAMENT DE LA CREU ROJA** del mar, a la zona de l'antic sanatori.
- Disposició de **consergeria de camp** (amb funcions conuinades de vigilància, manteniment i educació ambiental).
- **Restricció** de les **activitats agressives** per l'entorn: pesca i nàutica motoritzada...

LA PROBLEMÀTICA

El desconeixement i oblit que ha permès, fins ara, la conservació d'aquest territori privilegiat, és ja un fet pretèrit per gran part de la societat, i, actualment, ja no es garanteix pas la pervivència dels sistemes naturals referits ni dels seus elements antropològics. La **desprotecció quasi absoluta** de les grans unitats biogeogràfiques de l'Alt i Mig Gaià, d'alt valor ecològic, és encara doncs una assignatura pendent que urgeix.

Sols resten protegits i gestionats activament, amb millor o menor grau d'encert, l'albereda de Santes Creus, el tram final de la desembocadura, el Bosc de la Marquesa, i els Salats i Muntanyans de Torredembarra.

És remarcable, i evidentment patètic, la **manca de cabal-règim ecològic** hídric al **riu Gaià** (als anys '70 **Repsol** en va truncar el curs en construir-se una presa al terme d'El Catllar), amb la conseqüent **degradació absoluta** de l'aquífer litoral i de les comunitats vegetals i animals associades que això suposa..., així com d'implicar la **regressió de les platges annexes** degut a la retenció de sediments per l'embassament.

A més, les pujades ocasionals del nivell de l'aigua impliquen la inundació i **ofegament de les forests** col·laterals a l'embassament (mort de moltes hectàrees de bosc); inútilment, ja que posteriorment i de manera indefectible torna a baixar el nivell de l'aigua a causa d'una falla geològica situada a la cua del pantà –en el paratge de les Coves Roges-, que actua com a sobreexidor.

És preocupant igualment:

- La **lenta regeneració-maduració forestal** en els indrets amb sòl més magre o més perturbats (cremats, erosionats...), i la mala o nul·la gestió forestal, amb el conseqüent perill constant de nous **incendis**...

Però també, paradoxalment, actuacions forestals com l'obertura indiscriminada de pistes i franges tallafocs realitzades principalment a l'Alt Camp i al Baix Penedès, han comportat impactes notables, alguns d'ells irreversibles, sobre el paisatge i sobre els valors naturals d'espais rellevants -molts d'ells inclosos al PEIN-, com Selmella, Saburella, el Montmell, Les Ordres, Montagut, etc., afectant espècies tant sensibles i amenaçades com l'àguila cuabarrada i l'àguila daurada. Sota conceptes silvícoles actualment desfasats s'està aplicant un "tot s'hi val" sota el paraigües, massa sovint utilitzat demagògicament, de la prevenció d'incendis i s'està perdent la oportunitat d'invertir els recursos, sempre escassos, en una necessària i desitjable gestió forestal sostenible, respectuosa amb els valors naturals i el paisatge, i que afavoreixin la successió-maduració dels boscos cap a les comunitats potencials/climàtiques, més estables i resistents a les perturbacions, de màquia, alzinar i roureda.

- La **pèrdua progressiva de biodiversitat** que afecta especialment a les espècies més sensibles o de regeneració més difícil.

- L'**abandonament** de conreus i la consegüent degradació del patrimoni de pedra seca. Degradació que afecta no només als sòls marginals de menys potencial, sinó a les zones d'hortes, perdent-se el recurs estratègic dels sòls fèrtils al·luvials.
- Les **pràctiques agrícoles agressives** i poc respectuoses amb el medi ambient: rompudes i desmunts de marges i turons per l'extensificació de conreus (vinyes sobretot), ús abusiu de pesticides, cremes innecessàries...
- La **sobreexplotació cinegètica** que, en masses finques, implica el repoblament forçat de les preses, i d'altres pràctiques insostenibles, com l'ús il·legal i incontrolat de llaços per "*control de depredadors*", els episodis esdevinguts, bé que puntualment, d'enverinaments...
- La **introducció d'espècies al·lòctones i domèstiques**: plantes amb comportament invasor -ungla de gat, acàcies, plomers de la pampa...-, peixos -silur, gambússia...-, tortugues de Florida, cranc americà, gats i gossos (altament competidors amb els depredadors naturals), etc.
- Les **urbanitzacions difoses** que progressivament van petjant el territori, el **creixement injustificadament accelerat** de petits municipis -altament impactants al paisatge i la seva gent, com és el cas de Renau-, i els plans urbanitzadors que pressionen directament i indirecta, amb **noves onades "constructivistes" evidents** ja a:
  - Les **hortes de Tamarit**, que poden implicar a curt termini la seva **desaparició**.
  - A **llevant** del municipi de **Tarragona** pels plans expansionistes **residencials** declarats per part de polítics locals mitjançant "*plans d'ordenació-desenvolupament del Tarragonès nord*".
  - A **Perafort**, a causa de la influència de l'estació del **AVE**.
  - Al **Baix Penedès** i l'**Anoia**, a causa de l'**expansió de l'Àrea Metropolitana de Barcelona**...
- La **creixent** i incontrolada **freqüentació**, paral·lela a l'increment poblacional de la conurbació de Tarragona i la seva descoberta per l'esbarjo de cap de setmana, la circulació motoritzada a través del medi natural...
- La **proliferació de polígons industrials** dispersos, sense mesures de protecció del paisatge i sense cap mena de planificació racional, ensem amb l'**amença** constant de la implantació de **centrals eòliques**...
- La presència d'**infraestructures lineals** que fragmenten la Vall del Gaià (AP-2, AP-7, N-340, AVE, FFCC de la costa i interior, variants de Tarragona...), i els **projectes** de vials "pendents" de Valls-Igualada, Valls-El Vendrell, etc.
- L'abandó i consegüent **degradació** progressiva del ric **patrimoni antropològic**: arqueològic, arquitectònic, rural...
- La presència d'**abocadors incontrolats** d'escombreries: des de l'acumulació dispersa de tot tipus de deixalles, fins a l'abandonament de cotxes al medi rural...

- La **mancança de depuradores** urbanes arreu dels municipis. Les aigües fecals de les poblacions s'hi aboquen directament: no hi ha encara cap depuradora en funcionament. La construcció de la de Santes Creus està aturada, l'inici de les obres de la qual generà molta polèmica, per la seva ubicació gairebé dins de l'albereda de Santes Creus.

Tot i la necessitat de depurar les aigües del riu en origen, el Gaià no és un riu greument contaminat, tot i que la diversitat piscícola ha minvat en les darreres dècades. Alguna vegada s'ha produït alguna mortaldat generalitzada, com per exemple la del juliol de 1992: cal pensar en abocaments puntuals, i, que alguns productes fitosanitaris utilitzats i l'abocament de purins, són perjudicials a la llarga per a la fauna aquàtica...

- L'exploració sobredimensionada de **pedreres**, especialment la de Vespella, i també la de Ferran...
- La presència de diverses **línies d'electricitat**, tant d'alta com de mitja i baixa tensió, que degraden el paisatge, i on s'electrocuten i col·lisionen les aus...
- El **sobrevol d'aeronaus** a baixa alçada en zona de cria i vol de rapinyaires (maniobra d'aproximació a l'aeroport de la línia BCN-Reus que s'inicia ja sobre el paratge de les Coves Roges, vol d'ultralleugers...).
- La **pèrdua significativa de qualitat lumínica i acústica**, bàsicament per afectació indirecta de la petroleo-química, però també pels forts volums acústics des de la pedrera de Vespella...
- Els plans continus de construcció de **passeigs marítims** al litoral.
- La **regressió** continuada de les **platges** per l'alteració de la dinàmica costanera.
- Etc.

LES PERSPECTIVES DE FUTUR

La **protecció de l'espai forestal, i de l'espai agrari**, hauria de ser doncs una aposta de futur, que requeriria compensacions i inversions als municipis per tal de sostreure's de la temptació d'obrir les portes, sense restriccions, al creixement incontrolat i desmesurat, **tot promocionant l'economia local de serveis, racionalitzant l'ocupació de territori i aplicant un model d'urbanisme sostenible.**

S'observen amb certa preocupació, tendències a l'alça en quant a creixement demogràfic i implantació industrial (sembla que el que no ha passat en un segle pot succeir en una dècada), fet al que conflueixen les ones expansives de les àrees de Barcelona i Tarragona; un fet que, preocupa quan hi ha arrelat un desig frustrat d'industrialització, i quan els Ajuntaments sembla que estan a la disposició d'acceptar totes les propostes que vénen dels constructors, dels promotors industrials i de les inversions en el camp de l'oci. Un cas suficientment reconegut són els camps de golf.

---

*Per tal doncs de garantir al màxim la preservació futura d'aquest patrimoni i davant la pressió antròpica creixent, es proposa la tipificació com a **LIC-Lloc d'Interès Comunitari** la globalitat de la conca del riu Gaià i el seu entorn, ensems la creació de **dos Parcs Naturals**, ambdós amb dotació de recursos propis materials, econòmics i humans.*

I també es planteja altament interessant la possibilitat de concretar dins del LIC altres zones amb diferents nivells de protecció, gestió i tipologies d'ús, com és el cas de varies àrees forestals menors tipificables com a **parcs naturals locals** –gestionables des dels municipis...-, o l'establiment de **parcs agraris**, **parcs eco-històrics**, **parcs arqueològics**, etc.

*Els dos grans parcs proposats són dues àrees perfectament caracteritzables com un **continuum de valors**, sols interferides, lleugerament, per l'autopista AP-2 que els separa:*

En el curs alt i capçaleres del Gaià, el **PARC NATURAL DE L'ALT I MIG GAIÀ**, que englobaria unitàriament les Serres de Queralt-Miralles, Brufaganya, Ancosa, Montagut-Formigosa, Montclar, Selmella-Saburella i Albà, i que enllaçaria amb el, reclamat des de fa anys, **Parc Natural del Montmell**, incloent-se la resta de muntanyes associades que s'estenen cap a les conques de la Riera de la Bisbal i la Riera de Marmellar, fins a tocar la plana penedesenca.

En el Baix Gaià, des de Montferri al nord, fins l'antic terme de Tamarit al litoral, i amb les carreteres del Pont d'Armentera a ponent i la de Salomó a llevant com a referències, el **PARC NATURAL DEL MASSÍS I CORREDOR DEL BAIX GAIÀ**.

*veure plànol annexe

Tanmateix, es plantejen com a “banderes i horitzons possibles” que ben segur orientarien i facilitarien la consecució de facto d’aquest LIC:

*La recuperació, lògica i indiscutible ja avui en dia,
del règim hidrològic necessari,
amb els cabals circulants precisos ecològicament al riu Gaià.*

Cal recordar que
el Parlament de Catalunya
va aprovar fa temps una resolució en aquest sentit,
i així ho ha recordat més recentment
el Sindic de Greuges!

*I com actuació especialment emblemàtica
d’igual o més transcendència social,
es proposa, com no,
la reintroducció de la llúdriga (*Lutra lutra*) al Gaià,
tal i com ja s’ha endegat exitosament a tots nivells en d’altres rius de la
geografia catalana.*

Avui en dia, desaparegudes en gran part les principals causes d’extinció,
el riu Gaià en permet ja la seva recuperació arreu de la conca;
i així està previst també en el
Pla de Recuperació de la Llúdriga a Catalunya.

---

*El retorn de l’aigua i la vida a un riu són actuacions
de clara repercussió no solament ambiental,
sinò que també socialment ben segur cel·lebrades
i àmpliament reconegudes.*

Es tracta doncs, evidentment, de recuperar tant el cabal com el règim ecològic del riu Gaià, procés que implica tot un PROTOCOL INDESLLIGABLE:

- La principal actuació ha de ser evidentment el **rebaix de les comportes** de la presa, per tal de dotar-les d'**operativitat i així controlar les grans avingudes** –*Gaianades*-. Tot i difícil, és possible tècnicament, per la qual cosa es proposa la convocatòria d'un concurs públic d'idees d'enginyeria. Caldria que això fos per **sota** la cota on es situa **la falla geològica** de la cua -les Coves Roges- que actua *de facto* com a sobreeixidor.
- És clar també l'interès ambiental de procurar un nivell de l'aigua el **menor elevat possible**, per a poder assolir així un **nivell de l'aigua el màxim d'estable**, fet que evitaria l'anegament innecessari dels boscos de les ribes de l'embassament, i no inundar tampoc llavors paratges de singular bellesa, com les Bríquies, els Caus de Cordelló, les Coves Roges...
- És imprescindible també la disposició col·lateral de **rampes** amb bassals o escales salmoneres, que permetessin el fluxe altre cop de la fauna aquàtica i amfíbia amunt i avall de la presa.
- Així mateix es planteja l'interès d'**aforestar la presa** de gravetat tant per qüestions d'**integració paisatgística com socio-ambientals**: amb vegetació de màquia la cara sud i d'alzinar la cara nord, prioritzant-hi inicialment el pi blanc i les espècies més rarificades a la contrada, com la murtra, la savina, el càdec, el margalló, l'aladern de fulla estrata, el gessamí, la noguerola, els roures, les serveres, els aurons, l'arboç, etc.
- La **reconfiguració**, amb la **heterogeneïtat** pròpia dels rius mediterranis, de la **llera** seca del riu, amb gorgs i raconades, platgetes, codolars, sinuositats...; paral·lelament a aquesta actuació caldrà endegar el desplaçament dels col·lectors d'aigües residuals que recorren actualment sota la llera.
- L'**establiment d'Espais de Llibertat Fluvial** aigües avall de la presa entorn "*el nou riu*", ampliant-se el corredor riberal per tal de minimitzar riscos; caldria molt possiblement a tal efecte redelimitar l'abast dels conreus que han envaït les riberes...
- El **garantir uns cabals mínims ecològics** al riu –igual aforament d'entrada que de sortida- i un **règim ecològic** adequat.
- La realització de **petites crescudes controlades** del riu per a recuperar els processos naturals ecològics dels rius mediterranis, permetre l'**aportació necessària de sediments** a les platges adjacents...
- L'afavorir l'establiment d'un **cinyell de vegetació marjalenca** entorn la futura làmina d'aigua del "nou embassament", tot introduint-hi les espècies més rarificades: gatells, salzes, sargues i saulics, saücs, sanguinyol, arç blanc...
- La **restauració extensiva del bosc de ribera** aigües avall de la presa; estructurat bàsicament com albereda, salzeda de sarga, tamarigar i baladrar.

El **Pla d'Usos de l'Entorn de l'Embassament**, actualment en elaboració, contempla els aspectes d'ús públic (zones de pesca, de navegació desmotejada, els accessos, camins, les zones de lleure...), de necessària aplicació. Cal llavors la tipificació específica de diferents zones en previsió de la seva "idònia inclusió" en el futur Parc Natural:

- Com a **Refugis de Cacera**, amb "nivell 0" d'ús públic, i els terrenys, propietat de Repsol, que ja no seran inundables: les **valls del Torrent de Renau** i de **la Rassota**. L'entorn dels torrents són una interessant zona d'hivernada i refugi d'anàtides, ardeides, corbs marins..., i presenta una molt bona regeneració d'alzinars amb roure (ja s'hi pot apreciar algunes clapes molt interessants de bosc força avançat) i de vegetació riberal, una alta diversitat d'orquídies...
  - Com a **Reserva Integral**, amb "nivell 0" d'ús públic, la cua del embassament i els penyassegats associats, amb la prohibició explícita, pel cas, de practicar l'escalada: el **sector de les Coves Roges** constitueix una important zona de cria de rapinyaires i altres aus rupícoles, d'hivernada i refugi d'anàtides, ardeides i limícoles...
  - La **península de Mas d'en Sord**, també amb "nivell 0" d'ús públic, constitueix una **àrea estratègica de tranquil·litat** per la fauna cinegètica i de cacera de rapinyaires, i acull habitualment nombrosos limícoles, anàtides... És important tanmateix el manteniment del model actual de gestió cinegètica, amb diverses praxis de suport a la fauna (sembla de farratgeres, establiment de punts d'aigua, disposició de lludrigueres artificials...).
  - Resta doncs la **zona més propera a la presa**, bàsicament a la banda esquerra del que seria el riu, on concentrar-hi l'activitat de lleure, respectuós sempre, amb el possible arranjament d'una **Àrea Forestal Recreativa**...
-

L'establiment dels anomenats **Espais de Llibertat Fluvial**, concepte nou que defineix les zones d'inundabilitat i de laminació d'avingudes, per tal de possibilitar la **dinàmica natural**, reconfiguradora sovint de la llera, pròpia dels rius mediterranis, tot **minimitzant-se l'afectació dels riscos a les propietats**, pot ser una disposició clarament modèlica arreu d'aquest LIC.

Arreu de la xarxa hidrogràfica, evidentment, caldrà endegar el **sanejament** de tots els afluents, depurant en origen les aigües residuals; l'aplicació de sistemes "ecològics i integrats", com l'**estanyatge amb filtres verds**, es planteja com els mètodes més adequats.

Ha de ser sens dubte també una prioritat el **reforçar la connectivitat interna i externa**, assegurant la permanència dels corredors inters i externs referits; de fet, la pròpia consideració com a un únic espai de protecció l'àmbit del LIC i els dos parcs immersos, ja **cohesiona** en aquest sentit les àrees reconegudes al PEIN –actualment tot un rosari d'**EIN dispersos i inconexos**-.

Caldrà però **incrementar la protecció de TOTS els cursos fluvials** (riu i torrents, de cabals permanents o intermitents) amb la seva consideració implícita com a zona de parc i/o d'especial protecció, i pel cas, potenciar la **permeabilitat** dels viaductes i ponts sobre el riu i els drenatges de les autopistes AP-2 i AP-7, ampliar la franja de vegetació natural entorn els Torrents de Pinetelles-Pedrafita i el Torrent del Còdol, Barranc de Mas Tarragó, etc.

Tot ens condueix alhora cap a
l'elaboració d'un **Pla Integral de Conca**,
tal i com està ja elaborat per a la conca del riu Tordera, eina que,
seguint curosament els principis de la **NOVA CULTURA DE L'AIGUA**,
ha d'assegurar la **sostenibilitat** en tots els sentits
de la globalitat de la conca del riu Gaià.

Igualment, fora necessari la declaració de:

- Diverses **Reserves Naturals de Fauna i Flora** en les zones reconegudes tradicionalment de cria de rapinyaires –les **Coves Roges**, **Selmella...**-, els trams fluvials d'especial qualitat –**Santa Perpètua de Gaià**, el **Torrent d'Esblada** i **de Biure...**-, en les alberedes ben establertes i estructurades –**d'Aiguamúrcia**, **Vila-rodona**, **Montferri...**-, en els poblaments de plantes rares –**l'Altrera**, **Montagut**, **Santa Perpètua...**
- De **Refugis de Caça distribuïts homogèniament arreu**, de manera que es pugui garantir una major sostenibilitat en la pràctica de la cacera.
- La definició i afítmament de les **Zones de Seguretat de Caça**, entorn els nuclis habitats i vials, principalment.
- La **redelimitació prou significativa** ecològicament de la **Reserva de Fauna Salvatge de la Desembocadura del Gaià**, de manera que en permetés la pròpia pervivència i la recuperació d'una franja litoral suficientment aparent amb les comunitats que sempre ha caracteritzat aquests ambients de conreus d'horta, de riu, de dunes i reraduna i marjals.
- Diverses **Reserves Marines** arreu de l'àmbit considerat* en els sectors on es comprovi (estudis en curs) la persistència de comunitats bentòniques, per tal de millorar-les i accelerar la seva regeneració.

* Cal esmenar també que, malgrat en la cartografia figuri com a referència la cota batimètrica de 20m. –fondària fins on es localitzen la majoria de praderies i on s'enfonsen biòtops-, caldrà considerar fins els 50m. l'àmbit a preservar i regenerar, que és realment la fondària fins on roman biomassa significativa des del punt de vista ambiental.

Amb la inclusió de les **terres agrícoles com a LIC**, es pretén poder **planificar el desenvolupament de l'agricultura**, i alhora **promocionar i canalitzar eficientment ajuts** a les pràctiques agrícoles respectuoses i/o sinèrgiques amb l'entorn, com: la minimització de pesticides, la conservació de vores, el manteniment de conreus amb funció estratègica de tallafocs, la mateixa diversificació de conreus, el manteniment i la creació de nous horts periurbans, la promoció de l'**agricultura biològica** i integrada, etc., i ajuts a la conservació i recuperació del ric patrimoni rural: marges i barraques de pedra seca, camins, masos, basses, sínies, fonts, aljubs, cucons...

Importantíssim en aquest sentit es presenta la declaració de **PARCS AGRARIS** en les zones de conreus especialment amenaçades, possibilitat ja fermament a considerar sobretot a la zona del **Baix Gaià**: com a fre a la pressió urbanística que pateix la plana deltaica –hortes de Tamarit-, i també de forma perimetral a la zona forestal que entorna el riu, podent-se incorporar lògicament al mateix Parc Natural.

Els **beneficis** d'una agricultura sensible, respectuosa i integrada amb l'entorn són **múltiples** i amb repercussions positives a tots nivells, faunístic i botànic, hidrològic, paisatgístic, cinegètic... i també, evidentment, raó suficient d'una **marca de qualitat reconeguda** en els mercats.

---

*El pagès ha de poder seguir vivint dignament de la terra, i cal ser conscients del bàsic que resulta una agricultura sostenible, i de la sinèrgia que això implica amb la conservació del medi ambient: així es contempla en la nova **Política Agrària Comunitària (PAC)**, que dirigeix cada cop més els seus ajuts en aquest sentit!*

Evidentment la pròpia gestió haurà d'estar dirigida a revertir la problemàtica pal·lesa, elaborant i aplicant arreu de boscos i torrents els necessaris:

- **Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestal amb Objectiu Protector**, per tal d'afavorir la **successió** dels boscos **cap a l'alzinar, roureda o màquia**,... ensem amb la maduració dels **boscos de ribera**, i la forestació expressa aigües avall de la presa del Catllar, vers alberedes, salzedes, omedes, baladrars, tamarigars... Paral·lelament es presenta força interessant poder **recuperar les espècies** botàniques més sensibles a les pertorbacions i més **rarificades** localment, o que senzillament tenen especial **interès tròfic** per la fauna, mitjançant el **re poblament estratègic** de: roures, serveres i moixeres, blades i aurons, grèvols i teixos, perelloners, pomera feréstec, saücs, cirerers de bosc, de guineu i de pastor, gargollers, agrassó, nogueroles, marfull, murtra, matapoll, aladern de fulla estreta, àlbers, oms, freixes, gatells, sarges, salzes, saulics, sanguinyols, saücs...

---

*Per a la qual cosa és important la creació de les precises **brigades forestals**, i el facilitar i canalitzar ajuts als propietaris forestals, tot promocionant la seva **associació mancomunada**, i així poder afrontar extensivament les necessàries **aclarides selectives** de pins i d'altres espècies de brolla altament piròfites: eliminació bàsicament de pins joves, malformats o excessivament densos, respectant-se les espècies climàtiques de màquia, alzinar o roureda, amb molts plançons encara naixents.*

- **Plans de Prevenció Contra Incendis**, preveient tractaments de vegetació coherents en els indrets més susceptibles, disposant l'arranjament d'antigues basses i la creació de noves –integrades al paisatge, dissenyades com a biòtop natural i accessibles a la fauna en general-, aplicant *de facto* la normativa que restringeix el pas motoritzat pel medi natural...
- **Plans de Recuperació d'Espècies de Fauna**, protegides i exígües: reintroducció emblemàtica de la llúdriga (*L. lutra*), el gat fer (*Felis silvestris*), de tortugues (*Testudo hermannii*) i galàpegs (*Mauremys leprosa* i *Emys orbicularis*), del gaig blau (*Coracias garrulus*), el cucut reial (*Clamator glandarius*), el xoriguer petit (*Falco naumani*), i el cabirol (*Capreolus capreolus*) i la llebre (*Lepus europaeus*) on encara no s'hagin establert, la recuperació de l'àguila cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*) que ha passat de sis parelles a dues en tota la conca en els últims deu anys, la recuperació de les poblacions d'amfibis en general.... Tot lligat a l'establiment de **nous corredors i el reforçament** de pre-existents; cal potenciar la continuïtat biogeogràfica vers les serres i paratges veïns mereixedors també de preservar...

La **creació de punts d'aigua** dispersos estratègicament, mitjançant l'arranjament de basses, fonts, estanyols..., amb accés facilitat per a la fauna terrestre, resulta altament beneficiós per les mermades poblacions d'**amfibis**, i també un bon reforç per algunes espècies de mamífers, ocells i rèptils per a suportar l'estivació; aquestes són petites grans actuacions de millora de les condicions ambientals ja endegades modèlicament en algun municipi del País Valencià...

- **Plans de Control d'Espècies Alòctones i Domèstiques** invasores i/o competidores, tant de fauna com de flora: silur, gambúsia, tortuga de Florida, crac americana, unglia de gat, acàcies, aïlants, gats i gossos...
- **Plans de Gestió Cinegètics**, per ordenar el maneig del conill, la llebre, la perdiu, el senglar, el cabirol... i, incidint en la millora dels hàbitats i en la regulació i control efectiu de la cacera per tal de fer-la absolutament **sostenible**, o sigui, automatinguda, evitant tenir que endegar les repoblacions habituals per a reposar les captures...
- **Plans de Protecció Arqueològica** per tal de catalogar, preservar i recuperar no sols els castells, torres de defensa, masos, estel·les discoidals, marges i barraques de pedra seca, aljubs, cucons, pous, basses, sínies, fonts, camins i senders, i pintures rupestres, sinò també abordar decisivament la conservació, reconstrucció i rehabilitació de pobles i llogarets abandonats com les **Cabeces, Selma o Esblada**, tot dotant-los de funcionalitat social.
- **Plans Específics de Protecció Paisatgística**, sincrònics a la futura llei del paisatge, restaurant paisatgísticament la macropedrera de Vespella, soterrant o derivant línies elèctriques altament impactants al paisatge, la fauna i les persones, restringint noves rompudes/desmunts, netejant els abocadors incontrolats, promocionant la integració i **embelliment** de façanes, carrers, urbanitzacions, viles, granges... i, **preservar** els espais necessaris per a conservar l'anelhada harmonia de l'entorn.

Preservar des del punt de vista del **paisatge** espais com el **Barranc de la Móra**, i en especial la seva percepció des del Coll de Tapioles i la panoràmica sobre el túnel de l'AVE, vora la **carretera del Pont d'Armentera**, i de la pròpia carretera –entre d'altres- com a *vial d'interès paisatgístic*, poden ser també disposicions clarament innovadores i modèliques.

- **Plans de Restauració Ambiental i Paisatgística d'Arranjament per a Ús Públic** d'espais especialment degradats i/o que pateixen una forta pressió antròpica, com les **Madrigueres**, la **Savinosa**...
- **Plans de Protecció Lumínica**, sincrònics a la **Llei del Cel** aprovada recentment, incidint especialment en les urbanitzacions i pobles, indústries locals i veïnes (**Repsol**...)...
- **Plans de Protecció Acústica**, ja amb **suficient normativa** al respecte, en pobles i vials, però sense deixar d'incidir en l'afectació que ocasiona la refineria de **Repsol** des de la vall del Francolí, la **pedrera de Vespella**...
- **Plans d'Ordenació de les Zones de Vol** d'aeronaus, restringint-se sobre les **zones habitades** i d'interès natural (especialment **sobre els territoris de grans rapinyaires**)...

- **Plans Urbanístics Locals** sincrònics arreu dels municipis, per tal de poder ordenar i **limitar l'ocupació del territori**, promocionar-hi mancomunadament **l'arquitectura bioclimàtica**, les **energies renovables** i la **jardineria autòctona i sostenible**... tot en el marc desitjable de les **Agendes 21** locals.

La promoció i aplicació arreu de les **AGENDES 21** locals ha de ser sens dubte una interessantíssima eina per tal de desenvolupar a nivell municipal els criteris de sostenibilitat en tots els àmbits possibles.

- **Plans d'Arranjament d'Àrees Forestals Recreatives**, per tal de **canalitzar de manera compatible** l'ús i disfrut de l'entorn per part de la població, tot facilitant **l'accés** en les zones confrontades amb els nuclis urbans i alhora restringint-lo i delimitant-lo en les zones més sensibles ecològicament, i així tanmateix descongestionar altres espais de més vàlua ecològica.

Es planteja doncs com una necessitat la **creació o millora de petites àrees de fontada** a modus d'**aula de natura** i així facilitar l'apropament del riu als ciutadans per poder-lo gaudir, conèixer, apreciar i valorar; exemples adequats poden ser, amb actuacions ja iniciades que caldria millorar, el **naixement del Gaià a Santa Coloma**, el **passeig del Salt del Pont d'Armentera**, l'**albereda** confrontada de **Vila-rodona**, vora la **Fàbrica d'El Catllar**, sota l'**ermita del Lloret de Renau**...

- **Pla d'Estabilització de la Línia de Costa**, mitjançant l'aplicació de diferents sistemes de fixació dels sediments litorals (sorres), considerant la possible combinació de: el propi restabliment del **règim ecològic al riu** de manera que es possibiliti l'aport de sediments, la **restauració** i vegetació de **dunes**, la **forestació** expressa **d'alguers**, la disposició estratègica de **biòtops submergits**...
- **Plans de Recuperació del Bentos Marí**, tant de substrate sorrenc com dur, per tal d'accelerar la **regeneració** de les seves **comunitats ecològiques**, i alhora **incrementar la diversitat i productivitat** d'aquestes i el nécton associat.

- **Plans de Difusió del Patrimoni**, endegant **programes d'educació ambiental** i dels **valors antropològics** en general; promocionant la **creació d'empreses locals de gestió i serveis** en l'àmbit forestal, d'educació ambiental, turístic i hosteler.

Es proposa impulsar en aquest sentit la **Ruta dels Castells del Gaià**, de les **Barraques de Pedra Seca...**, ensems la restauració de diferents **masos** i edificacions varies arreu del territori, dotant-les de funcionalitat pública, com a **centres de gestió i acollida de visitants, refugis, estacions biològiques, terrenys d'acampada...** un clar exponent en pot ser l'antiga **Fàbrica d'El Catllar**, l'esmentat **Mas Grimau** de la Punta de la Móra, i en un altre nivell la finca de **Can Camadall**.

Sincrònicament, es planteja l'ocasió de restaurar
i **habilitar l'antiga Fàbrica d'El Catllar**
-d'alt valor històric i arquitectònic-
com a **Centre d'Interpretació-Informació-Ecomuseu**
i **Centre de Trobada Multicultural**
del **PARC NATURAL DEL MASSÍS I CORREDOR DEL BAIX GAIÀ**.

*veure article BARA,T.(1999)

Cal afegir que, la **delimitació exacta** i la **concreció** de les diferents figures de protecció, i l'elaboració dels diferents plans de gestió, és convenient sotmetre-les a un **període de reflexió** i d'aportació d'idees per part de la **població-municipis** i **altres entitats** locals interessades.

✱

*FER PARTICIPATIVA A LA POBLACIÓ EN AQUEST PROCÉS,
I TANMATEIX EN LA PRÒPIA GESTIÓ,
MITJANÇANT PER EXEMPLE LES FÓRMULES JA RECONEGUDES
DE **CUSTÒDIA DEL TERRITORI**,
SÓN SENS DUBTE LES EINES QUE MILLOR PODEN GARANTIR L'ÈXIT.*

✱

I cal insistir en la importància d'una **gestió prou sensible de Repsol**
del nivell de l'aigua a la presa del Catllar
-per tal de **no ofegar els boscos** annexes-
de forma **provisional**,
mentre no es recuperi definitivament el règim ecològic al riu.

✱

Cal doncs un **seguiment estret i continu**
per tal d'**obrir diligentment les comportes** de la presa
en apreciar-se una **pujada del nivell** per sobre la cota de falla.

✱

Aquesta idea, donats els destacats valors paisatgístics
i com a mesura de protecció del poc litoral remanent, coherentment
i per la total idoneïtat i plena coincidència amb els seus objectius
caldrà considerar-la en els Plans Directors convenients i altres marcs legals necessaris:

el *Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner*,
el *Pla Territorial Parcial del Camp de Tarragona*,
el *Conveni Europeu del Paisatge*,

etc.

GEPEC – Grup d’Estudis i Protecció dels Ecosistemes del Camp / Ecologistes de Catalunya

LA SÍNIA - Associació Mediambiental

GEVEN – Grup Ecologista del Vendrell / Ecologistes de Catalunya

DEPANA – Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural

SOTAVENT – grup d’estudi i activitats subaquàtiques

COORDINADORA SALVEM EL GAIÀ

PLATAFORMA SALVEM EL PENEDÈS

UNITAT DE GEOGRAFIA – Universitat Rovira i Virgili

INSTITUCIÓ CATALANA D’HISTÒRIA NATURAL – Institut d’Estudis Catalans

CENTRE D’ESTUDIS D’ALTAFULLA

CENTRE D’ESTUDIS DEL GAIÀ de Vila-rodona

ASSOCIACIÓ CULTURAL BAIXA SEGARRA de Santa Coloma de Queralt

Cercle d’Estudis Històrics i Socials GUILLEM OLIVER del Camp de Tarragona

ASSOCIACIÓ ORNITOLÒGICA BAIXA SEGARRA

ICRA – Institut Català per a la Conservació dels Rapinyaires

Representació Territorial de Tarragona de la FEDERACIÓ CATALANA DE CAÇA

CENTRE EXCURSIONISTA QUERALT de Santa Coloma de Queralt

CENTRE EXCURSIONISTA DE TARRAGONA

Associació Cultural ANIMA’T

---

*Ha arribat ja el moment de començar, si més no,
a treballar lenta però fermament en aquesta direcció:
fins ara la pròpia inèrcia i el desconeixement protegien aquest País;
la pressió actual esdevé ara insostenible envers la seva conservació.
Som davant una ocasió favorable per a treballar en positiu
per a la conservació de la natura i assolir el
LIC DE LA CONCA DEL RIU GAIÀ I LITORAL ADJACENT,
que al mateix temps d’èsser **una garantia de conservació de l’entorn,**
constitueix una **interessant figura de promoció socio-econòmica d’activitats sostenibles.***

Alguns hàbitats d'interès comunitari presents a la zona en qüestió

HÀBITATS COSTANERS I HALÒFILS

Aigües marines i zones intermareals

Codi	Categoria	IS	Nom
1110	No prioritari	r	Fons marins sorrencs coberts permanentment per aigües no gaire profundes
1120	Prioritari	r	Alguers de posidònia (<i>Posidonium oceanicae</i>)
1170	No prioritari		Esculls, coralls, muscleres i deposicions marines

Penya-segats marítims i platges de palets

1210	No prioritari	rr	Vegetació sobretot anual colonitzadora de cúmuls de restes orgàniques i de graves (<i>Cakiletea</i>)
1240	No prioritari	rr	Vegetació dels penya-segats del litoral mediterrani amb " <i>Limonium</i> " endèmics

Maresmes i prats halòfils atlàntics i mediterranis

1310	No prioritari	rr	Vegetació anual colonitzadora de sòls salins litorals o interiors
------	---------------	----	---

Maresmes i prats halòfils mediterranis i termoatlàntics

1410	No prioritari	r	Pradells i jonqueres halòfiles, mediterrànies (<i>Juncetalia maritima</i>)
1420	No prioritari	r	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Arthrocnemum fruticosae</i>)

DUNES MARÍTIMES I CONTINENTALS

Dunes marítimes de les costes mediterrànies

Codi	Categoria	IS	Nom
2110	No prioritari	rr	Vegetació de les dunes mòbils primàries (dunes embrionàries) amb " <i>Elymus farctus</i> "
2120	No prioritari	rr	Vegetació de les dunes mòbils secundàries (dunes blanques) amb " <i>Ammophila arenaria</i> "
2190	No prioritari		Depressions humides de les interdunes litorals amb jonc boval (<i>Scirpus holoschoenus</i> var. <i>australis</i>) i cesquera (<i>Saccharum ravennae</i>)

Dunes continentals, antigues i descalcificades

2210	No prioritari	rr	Vegetació de les dunes mediterrànies (<i>Crucianellion maritimae</i>)
2240	No prioritari		Prats de llistó (<i>Brachypodium retusum</i>) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims
2250	Prioritari	rr	Ginebroses i cadequers de dunes (sobretot " <i>Juniperion lyciae</i> ")
2260	No prioritari		Dunes residuals colonitzades per brolles o garrigues, al litoral

HÀBITATS D'AIGUA DOLÇA

Aigües quietes (estany i llacs)

Codi	Categoria	IS	Nom
3140	No prioritari	rr	Vegetació de caròficies del bentos d'aigües dolces, dures, oligomesotròfiques
3150	No prioritari	r	Vegetació hidròfita arrelada o flotant de llacs i aigües eutròfiques
3170	Prioritari	rr	Vegetació amfíbia mediterrània de basses temporals (<i>Isoetion</i> , <i>Cicendion</i> , <i>Nanocyperion flavescens</i>)

Aigües corrents (rius i torrents)

3290	No prioritari		Torrents intermitents amb gespes vivaces decumbents (<i>Paspalo-Agrostion semiverticillatae</i>)
------	---------------	--	--

MATOLLARS ESCLEROFIL·LES

Matollars submediterranis i de zones temperades

Codi	Categoria	IS	Nom
5110	No prioritari	c	Formacions estables de boixos (<i>Buxus sempervirens</i>) en vessants pedregosos calcaris
5130	No prioritari		Formacions de ginebre (<i>Juniperus communis</i>), poc o molt denses, colonitzant landes de gòdua (<i>Sarothamnus scoparius</i>) o bruguerola (<i>Calluna vulgaris</i>), o prats de la muntanya mitjana

Matollars arborescents mediterranis

5210	No prioritari	c	Bosquines mediterrànies i submediterrànies dominades per " <i>Juniperus</i> "
------	---------------	---	---

Matollars, garrigues i ginestars mediterranis termòfils

5333	No prioritari	c	Garrigues i matollars mediterranis termòfils dominats per margalló (<i>Chamaerops humilis</i>)
------	---------------	---	--

PASTURES NATURALS I SEMINATURALS

Pastures seminaturals

6220	Prioritari	c	Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (Thero-Brachypodietea)
------	------------	---	---

Pastures humides i herbassars megafòrbics

6420	No prioritari	rr	Jonqueres mediterrànies (Molinio-Holoschoenion)
6431	No prioritari	r	Herbassars megafòrbics nitròfils i humits (Convolvuletalia sepium, Galio-Alliarietalia)

TORBERES ALTES I TORBERES BAIXES

Torberes basòfiles

Codi	Categoria	IS	Nom
7220	Prioritari	r	Vegetació dels degotalls d'aigües carbonatades formadores de toves calcàries

HÀBITATS RUPÍCOLES

Vegetació casmofítica de parets i cingleres

Codi	Categoria	IS	Nom
8211	No prioritari	r	Roques calcícoles amb vegetació casmofítica termòfila o ombrejada de les contrades mediterrànies

Altres hàbitats rupícoles

8310	No prioritari	rr	Coves no explotades pel turisme
8330	No prioritari	rr	Coves marines submergides totalment o parcialment

BOSCOS

Boscus caducifolis mediterranis i submediterranis

Codi	Categoria	IS	Nom
9240	No prioritari	c	Rouredes ibèriques de roure valencià (<i>Quercus faginea</i>) i roure africà (<i>Quercus canariensis</i>)
92A0	No prioritari	r	Salzedes, alberedes (i omedes) mediterrànies
92	No prioritari	rr	Alocars, tamarigars i espinars de rius, rierols, rambles i llacunes (<i>Nerio-Tamaricetea</i>)

Boscus esclerofil·les mediterranis

9340	No prioritari	c	Alzinars i carrascars
------	---------------	---	-----------------------

Boscus de coníferes de muntanyes mediterrànies

9533	Prioritari	c	Pinedes mediterrànies de pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>)
9540	No prioritari		Pinedes mediterrànies, naturals o antigues, de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>) i de pi pinyer (<i>Pinus pinea</i>)

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA

- AGUILAR, F. & SOLÉ, J. (1998). *Distribución y ecología de la herpetofauna de la cuenca del río Gaià (Tarragona)*. Boletín de la asociación Herpetológica Española, nº 9. Departament de Biologia Animal. Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona. Barcelona.
- BARA, T. (1999). *Possibilitats de gestió sostenible al Baix Gaià*. In publicació EL MÓN DE LA NATURA Recull de ponències de les 1es. Jornades Tècniques d'Ordenació del Territori. Ed. GEPEC. Altafulla.
- BARA, T. (2004). *El Parc Natural del Massís i Corredor del Gaià*. Diagnosi inèdita. Renau.
- CANALS, P. et al. (1997). *La Punta de la Móra: síntesi naturalística d'un espai tarragoní..* Ed. DEPANA-en acció 11-12. Barcelona.
- CANALS, P. et al. (2002). *Estudis naturalístics a la Punta de la Móra*. Ed. DEPANA-en acció 25-26. Barcelona.
- FERRÉ, R. Et al. (1999). *La platja natural dels Salats i Muntanyans; Roda de Berà, Creixell i Torredembarra*. Ed. GEPEC-DEPANA. Tarragona.
- GIRONÈS DESCARREGA, JOSEP (1999). *L'art de la pedra en sec a les comarques de Tarragona*. Diputació de Tarragona.
- HERNÁNDEZ, H. & VIVES, J. (2003). *Itinerari per la Reserva Natural de Fauna Salvatge de la desembocadura del riu Gaià*. Departament de Medi Ambient. Tamarit.
- HERNÁNDEZ, H. & VIVES, J. (2003). *Els turons de Sant Antoni*. Estudis Altafullencs nº27. Centre d'Estudis d'Altafulla. Altafulla.
- INSA, J. (1997). *De la muntanya al mar*. Cossetània Edicions. Valls.
- LATORRE, JOSÉ A. (1995). *Fauna vertebrada del Tarragonès*. Estudi de la comunitat vertebrada del Camp de Tarragona. Gràfiques Arrels i Activeco. Constantí.
- LÓPEZ BONILLO, DIEGO (1995). *Geografia del Baix Gaià*. Centre d'Estudis d'Altafulla. Altafulla.
- MARLÈS I MAGRE, J. (2003). *Els oms de l'albereda de Santes Creus: una victòria contra la grafiosi?* Diagnosi inèdita. Aiguamúrcia.
- MIQUEL, M., SANTESMASES, J. & SAUMELL, D. (1999). *Els castells del Gaià*. Cossetània Edicions. Valls.
- PLANAS, I. (1999). *L'Alt Gaià, entre la Segarra i el Camp*. Cossetània Edicions. Valls.
- SANTESMASES I OLLÉ, J. (2004). *El riu Gaià a l'Alt Camp*. Informe inèdit. Vila-rodonà.
- SOLÉ, J. (1993). *La fauna vertebrada a la conca del Gaià*. Treball inèdit per a la Diputació. Tarragona.
- SOLÉ, J. (1994). *Estatus i distribució dels mamífers carnívors a la conca del riu Gaià*. Butll. Cent. Hist. Nat. Conca de Barberà. Rebol. Montblanc.
- SOLÉ, J. (1995). *Aspectes ecològics de l'ornitofauna a la conca del riu Gaià*. Institut d'Estudis Vallencs. Quaderns de Vilaniu. Valls.
- SOLÉ, J. (2001). *Estudio de la permeabilidad respecto la fauna de la línea de alta velocidad Madrid - frontera francesa (tramo Lleida - Martorell, subrramos IIB, IIIA, IIIB, IVA, V y VI)*. GIF y Auma. Informe inèdit.
- SOLÉ, J. & MARTÍ, F. (1996). *Fauna vertebrada d'interès zoogeogràfic a les Muntanyes de prades i al bloc del Gaià*. Butll. Cent. Hist. Nat. Conca de Barberà. Rebol. Montblanc.
- SOLER, E. et al. (2002). *El riu Gaià*. Monografies d'espais naturals. Ed. GEPEC. Tarragona.